URSULA K.

LE GUIN

SFÂŞIEREA CERULUI

EPSILON
SCIENCE
FICTION

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
ROXANA BRÎNCEANU

TREI

EDITORI:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

DIRECTOR EDITORIAL:
Magdalena Mărculescu

DESIGN:
Faber Studio
Ilustrații copertă: Guliver/Getty Images/ © Anthony Bradshaw
Guliver/Getty Images/ © Piotr Powietrzynski

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

REDACTOR:
Luciana Vlad

DTP:
Corina Rezai

CORECTURĂ:
Elena Bițu
Cătălina Ioancea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LE GUIN, URSULA K.
Sfâșierea cerului / Ursula K. Le Guin ; trad.: Roxana Brînceanu. - București : Editura Trei, 2013
ISBN 978-973-707-723-3
I. Brînceanu, Roxana (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Titlul original: The Lathe of Heaven
Autor: Ursula K. Le Guin

Copyright © 1971 by Ursula K. Le Guin

Copyright © Editura Trei, 2013
pentru prezenta ediție

C. P. 27-0490, București
Tel. /Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-973-707-723-3

CAPITOLUL 1

Confucius şi cu tine sunteţi amândoi vise, iar eu, cel care spun că voi sunteţi vise, sunt eu însumi un vis. Acesta este un paradox. Poate că mâine un om înţelept îl va explica; acel mâine s-ar putea să nu fie decât peste zece mii de generaţii.

– Chuang Tse: II

Purtată de curenţi, aruncată de valuri, împinsă cu imensă putere de întreaga masă a oceanului, meduza alunecă în abis. Lumina străluceşte prin ea şi întunericul o pătrunde. Purtată, aruncată, împinsă de oriunde spre oriunde, căci în adâncurile mării nu există alte repere decât mai aproape şi mai departe, mai sus şi mai jos, meduza atârnă şi se leagănă; pulsaţiile o străbat uşor şi rapid, aşa cum vasta pulsaţie diurnă bate în marea dirijată de lună. Atârnând, legănându-se, pulsând, creatura cea mai vulnerabilă şi mai insubstanţială, ea are în apărarea ei violenţa şi forţa întregului ocean, căruia i-a încredinţat fiinţa sa, evoluţia şi voinţa.

Dar iată că se înalţă continentele încăpăţânate. Pragurile de nisip şi stâncile ţâşnesc din apă în aer, acel spaţiu oribil, uscat, de sclipire şi instabilitate, unde nu există niciun sprijin pentru viaţă. Iar acum, acum curenţii

înşală şi valurile trădează, întrerupându-şi ciclul nesfârşit, ca să se ridice înspumate pe stânci în aer, spărgându-se...

Ce va face creatura aparţinând cu totul mării pe nisipul uscat în lumina zilei. Ce va face mintea în fiecare dimineaţă când se va trezi?

Pleoapele îi fuseseră arse, aşa că nu putea închide ochii, iar lumina îi pătrundea în creier, pârjolindu-l. Nu putea întoarce capul fiindcă bucăţile de beton prăbuşit îl ţintuiau şi vergelele de oţel ieşite din miezurile lor îi ţineau capul ca într-o menghină. Când acestea dispărură, se putu mişca din nou; se ridică. Se afla pe treptele de ciment; o păpădie înflorea lângă mâna lui, ieşind dintr-o crăpătură în treaptă. După un timp se ridică în picioare, dar imediat i se făcu teribil de rău şi ştiu că e din cauza radiaţiilor. Uşa se afla la numai doi metri de el, căci patul gonflabil ocupa jumătate de cameră. Ajunse la uşă, o deschise şi ieşi. Dincolo de ea se întindea un nesfârşit coridor cu linoleum pe jos, unduind uşor în sus şi în jos pe kilometri întregi, şi la capătul lui, foarte departe, toaleta bărbaţilor. Porni spre ea, încercând să se sprijine de pereţi, dar nu era nimic de care să se ţină, şi peretele se transformă în podea.

— Uşurel. Hai, uşor.

Faţa liftierului spânzura deasupra lui ca un felinar de hârtie, palidă, înconjurată de păr cărunt.

— Sunt radiaţiile, zise, dar Mannie nu păru să înţeleagă şi nu spuse decât:

— Ia-o încet.

Era întins pe spate în patul lui.

— Eşti beat?

— Nu.

— Ai luat vreun drog?

— Mi-e rău.

— Ce-ai luat?

— N-am găsit-o pe cea potrivită, rosti, vrând să spună că încercase să încuie ușa prin care veneau visele, dar niciuna dintre chei nu se potrivea cu lacătul.

— Vine un medic de la etajul cincisprezece, se auzi Mannie slab prin vuietul valurilor spărgându-se.

Se zbătea să se mențină la suprafață și încerca să respire. Un străin stătea lângă patul lui, ținând în mână o seringă hipodermică și privindu-l.

— Gata, zise străinul. Își revine. Te simți ca naiba? Ia-o încet! Chiar ar trebui să te simți ca naiba. Ai luat toate astea deodată? Arătă șapte ambalaje plastifiate din trusa de la autodispensar: Un amestec nenorocit, barbituricele și dexedrina. Ce încercai să-ți faci?

Îi era greu să respire, dar greața dispăruse, lăsându-i numai o slăbiciune groaznică.

— Toate au data de săptămâna asta, continuă medicul, un tânăr șaten cu coadă de cal și dinți stricați. Ceea ce înseamnă că nu toate provin de pe cardul tău farmaceutic, așa că trebuie să-ți fac raport pentru că le-ai împrumutat. Nu-mi place asta, dar, vezi tu, am fost chemat aici și n-am încotro. Însă nu-ți face griji, cu medicamentele astea nu-i o crimă, n-o să primești decât o înștiințare că trebuie să te prezinți la Școala Medicală sau la Clinica Zonală pentru examinare, și o să fii trimis la un doctor sau la un psiholog pentru TTV — tratament terapeutic voluntar. Am completat deja fișa ta, ți-am folosit ID-ul; tot ce mai trebuie să știu e de când folosești medicamentele astea peste limitele care îți sunt alocate?

— De câteva luni.

Medicul mâzgăli ceva pe o hârtie pe genunchi.

— Și de la cine ai împrumutat carduri farmaceutice?

— De la prieteni.

— Îmi trebuie numele.

După un timp, medicul vorbi:

— Un nume, oricum. E doar o formalitate. N-o să-i bage în necazuri. Uite, ei n-o să primească decât o mustrare din partea Poliției, iar Controlul SEB o să le țină sub observație cardurile farmaceutice timp de un an. E doar o formalitate. Un singur nume.

— Nu pot. Încercau doar să mă ajute.

— Uite, dacă nu-mi dai tu numele, înseamnă că opui rezistență, și fie ajungi la închisoare, fie te bagă la Terapie Obligatorie, într-o instituție. Oricum pot lua urma cardurilor prin înregistrările autodispensarului dacă vor asta, n-am face decât să le scutim timpul. Hai, spune-mi măcar un nume.

Își acoperi fața cu brațele ca să se ferească de lumina imposibil de îndurat și zise:

— Nu pot. Nu pot să fac asta. Am nevoie de ajutor.

— A împrumutat cardul meu, spuse liftierul.

— Mda. Mannie Ahrens, 247-602-6023.

Pixul medicului începu să scrie.

— N-am folosit niciodată cardul tău.

— Zăpăcește-i puțin! N-o să verifice. Oamenii folosesc cardurile farmaceutice ale altora tot timpul, nu pot verifica. Eu mereu îl împrumut pe al meu și îl folosesc pe al altcuiva. Am o colecție întreagă de mustrări de-alea. Ei nu știu. Am făcut rost de lucruri despre care SEB nu a *auzit* vreodată. Tu n-ai mai avut niciodată probleme. Ia-o ușor, George!

— Nu pot, zise, prin asta înțelegând că nu putea să-l lase pe Mannie să mintă pentru el, că nu-l putea opri să

mintă pentru el, că n-o putea lua ușor, că nu putea continua așa.

— O să te simți mai bine în două-trei ore, spuse medicul. Dar stai în casă azi. Oricum în oraș e totul blocat, șoferii GPRT sunt din nou în grevă și Garda Națională încearcă să repună în mers metrourile, iar la știri se spune că e o harababură groaznică. Stai liniștit. Eu trebuie să plec, mă duc pe jos la lucru, fir-ar să fie, e la zece minute de aici, în State Housing Complex de pe Macadam.

Patul săltă când se ridică el.

— Știi că numai în complexul ăla sunt două sute șaizeci de copii care suferă de kwashiorkor? Toți provin din familii cu venituri reduse sau care trăiesc din ajutor social, și nu consumă proteine. Și eu ce dracu' ar trebui să fac? Am înaintat de cinci ori petiții privind Rația Minimă de Proteine pentru copiii ăia și rațiile nu vin, n-am parte decât de birocrație și scuze. Oamenii care trăiesc din ajutor social își permit să cumpere hrană suficientă, așa îmi tot spun. Sigur, dar dacă nu se găsește hrană de cumpărat? Ah, la naiba. Mă duc să le fac injecții cu vitamina C și să încerc să mă prefac că foametea nu e decât scorbut...

Ușa se închise. Patul se clătină când Mannie se așeză pe el acolo unde stătuse medicul. Se simțea o aromă slabă, dulceagă, ca de iarbă proaspăt cosită. Din bezna ochilor închiși, din ceața care se ridica în jur, glasul lui Mannie se auzi îndepărtat:

— Nu-i așa că-i minunat să trăiești?

CAPITOLUL 2

Portalul către Dumnezeu este
non-existența.

– Chuang Tse: XXIII

Biroul doctorului William Haber nu avea vedere spre Muntele Hood. Era un apartament eficient de interior la etajul șaizeci și trei al Willamette East Tower și nu avea vedere spre nicăieri. Însă pe unul dintre pereții lipsiți de ferestre se găsea un imens poster cu Muntele Hood, la care dr. Haber se uita când vorbea prin intercomunicator cu secretara.

— Cine e acest Orr care urmează, Penny? Istericul cu simptome de lepră?

Ea se afla la numai trei metri dincolo de zid, dar un comunicator între birouri, ca și o diplomă agățată pe perete, inspiră încredere pacientului, la fel ca doctorului. Și nici nu e prea potrivit ca un psihiatru să deschidă ușa și să strige: „Următorul!"

— Nu, domnule doctor, acela e domnul Greene de la zece. Acesta este trimis de doctorul Walters de la Școala Medicală Universitară, un caz de TTV.

— Abuz de medicamente. Corect. Am dosarul aici. OK, trimite-l înăuntru când sosește.

Chiar în timp ce vorbea, auzi scârțâitul ascensorului urcând și apoi oprindu-se, ușile desfăcându-se; pașii,

ezitarea, ușa de la intrare deschizându-se. Acum că asculta, mai putea auzi și alte uși, mașini de scris, voci, apa trasă în toalete, în toate birourile de la etajul lui, de deasupra și de dedesubt. Adevărata șmecherie era să înveți să nu le auzi. Singurul spațiu sigur rămas era cel din interiorul capului.

Acum Penny parcurgea rutina primei vizite împreună cu pacientul și, în timp ce aștepta, dr. Haber privi din nou peretele și se întrebă când fusese făcută o asemenea fotografie. Cer albastru, zăpezi de la poale până în vârf. Fără îndoială, cu mult timp în urmă, în anii șaizeci sau șaptezeci. Efectul de seră acționase treptat, iar dr. Haber, născut în 1962, își putea aminti limpede cerul senin din copilărie. În prezent, zăpezile eterne dispăruseră de pe toți munții din lume, inclusiv de pe Everest, chiar și de pe Erebus, cel de pe țărmurile Antarcticii. Dar desigur că putea fi o fotografie actuală colorată, cu cerul albastru și piscul alb falsificate; n-aveai cum să-ți dai seama.

— Bună ziua, domnule Orr! rosti ridicându-se și zâmbind, dar fără să întindă mâna, căci mulți dintre pacienții din ultima vreme aveau repulsie de contactul fizic.

Pacientul își retrase nesigur mâna abia mișcată, jucându-se nervos cu lănțișorul de la gât, și spuse:

— Bună ziua.

Lănțișorul era cel obișnuit, lung și din oțel argintat. Era îmbrăcat normal, ca orice funcționar obișnuit; părul tuns conservator la nivelul umerilor, barba scurtă. Avea părul și ochii deschiși la culoare, un bărbat scund, slab, simplu, întru câtva prost hrănit, dar sănătos, între 28 și 32 de ani. Neagresiv, calm, molâu, reținut, convențional. După cum spunea adesea dr. Haber, cea mai valoroasă perioadă din relația cu un pacient erau primele zece secunde.

— Luați loc, domnule Orr. Așa! Fumați? Cele cu filtru cafeniu sunt calmante, cele albe sunt energizante.

Domnul Orr nu fuma.

— Hai să vedem dacă ne punem de acord în privința situației dumneavoastră. Controlul SEB vrea să știe de ce împrumutați cardurile farmaceutice ale prietenilor ca să faceți rost din autodispensare de stimulente și somnifere peste ceea ce vă este alocat. Corect? Așa că v-au trimis la băieții de pe colină, v-au recomandat TTV și v-au trimis la mine pentru terapie. E totul corect?

Își auzea propriul glas plăcut, relaxat, bine calculat, astfel încât cealaltă persoană să se simtă în largul său; dar cel de față nu era nici pe departe în largul său. Clipea des, postura îi era încordată, poziția mâinilor excesiv de oficială: portretul clasic al anxietății reprimate. Aprobă din cap de parcă ar fi înghițit în sec.

— OK, bun, până aici nimic ieșit din comun. Dacă ați fi făcut stoc de pilule ca să le vindeți dependenților sau ca să comiteți o crimă cu ajutorul lor, atunci ați fi fost în mare încurcătură. Dar cum dumneavoastră le-ați folosit pur și simplu, pedeapsa nu constă decât în câteva ședințe cu mine! Acum, desigur, o să vreau să știu *de ce* le-ați folosit, pentru ca împreună să găsim un stil de viață mai bun pentru dumneavoastră, care să vă păstreze în limitele dozei de pe card într-o primă fază și, poate ulterior, să vă elibereze de orice dependență de medicamente. Așadar, obiceiul dumneavoastră — ochii îi fugiră pentru o clipă peste fișa descărcată de la Școala Medicală — era să luați barbiturice câteva săptămâni la rând, să treceți câteva nopți pe dextroamfetamină, apoi din nou pe barbiturice. Cum a început? Insomnie?

— Dorm bine.

— Dar aveți coșmaruri.

Bărbatul ridică ochii speriat: un fulger de teroare pură. Avea să fie un caz simplu. Nu avea nicio apărare.

— Un fel de coșmaruri, zise el răgușit.

— Mi-a fost ușor să ghicesc, domnule Orr. În general mi-i trimit pe cei care visează. Îi zâmbi tânărului: Sunt un specialist în vise. Literal. Un onirolog. Somnul și visele sunt domeniul meu. OK, acum să trecem la următoarea presupunere, și anume că ați folosit fenobarbital ca să nu mai visați, dar ați descoperit că, pe măsură ce vă obișnuiați cu medicamentul, efectul de suprimare a viselor era tot mai slab, până a devenit nul. La fel și dexedrina. Așa că le alternați. Corect?

Pacientul aprobă țeapăn din cap.

— De ce perioada cu dexedrină era tot mai scurtă?

— Mă făcea iritabil.

— Bineînțeles. Iar ultima doză combinată pe care ați luat-o a fost o tâmpenie. Însă nu periculoasă în sine. Oricum, domnule Orr, ați făcut ceva periculos. Luă o pauză pentru sporirea efectului: V-ați privat de vise.

Din nou pacientul dădu din cap.

— Încercați să vă privați de hrană și apă, domnule Orr? Ați încercat în ultima vreme să vă descurcați fără aer?

Își păstra un ton jovial și pacientul reuși să schițeze un scurt zâmbet nefericit.

— Știți că aveți nevoie de somn. Așa cum aveți nevoie de hrană, apă și aer. Dar vă dați seama că somnul nu e suficient, că trupul tânjește după o porție de somn *cu vise*? Dacă e privat sistematic de vise, creierul dumneavoastră o să vă facă niște lucruri tare ciudate. O să deveniți iritabil, flămând, incapabil să vă concentrați — sună familiar? Nu e vorba doar de dexedrină! — susceptibil la visare cu ochii

deschişi, cu viteză de reacţie instabilă, uituc, iresponsabil, victimă a fanteziilor paranoice. În cele din urmă, o să vă silească să visaţi... indiferent ce. Nu există niciun medicament care să vă împiedice să visaţi, fără să vă ucidă. De exemplu, alcoolismul extrem duce la o boală numită mielinoliza pontină centrală, careeste fatală; cauza ei e o leziune a creierului mic ca rezultat al lipsei viselor. Nu a lipsei somnului! A lipsei unei anumite stări foarte specifice care apare în timpul somnului, starea de vis, somnul REM, faza *theta*. Dumneavoastră nu sunteţi alcoolic, şi nici mort, aşa că ştiu că orice aţi fi luat ca să vă suprimaţi visele a avut succes doar parţial. În consecinţă, (a) starea dumneavoastră fizică este proastă din cauza privării parţiale de vise, şi (b) aţi încercat să urmaţi o fundătură. Aşadar: cum a început această fundătură? Teama de vise, de coşmaruri, bănuiesc eu, sau de ceea ce consideraţi a fi coşmaruri. Îmi puteţi spune ceva despre visele astea?

Orr ezită.

Haber deschise gura şi o închise din nou. Deseori ştia ce aveau să spună pacienţii şi putea s-o spună în locul lor mai bine decât ei. Dar ei erau cei care trebuiau să facă pasul care conta. Nu-l putea face el pentru ei. Şi la urma urmelor, discuţia aceasta nu era decât ceva preliminar, un vestigiu al zilelor înfloritoare ale psihanalizei; singura sa funcţie era de a-l ajuta pe el să decidă cum să-l ajute pe pacient, dacă era indicată o condiţionare pozitivă sau una negativă, ce ar trebui *să facă*.

— Nu am coşmaruri mai mult decât alţi oameni, cred, spunea Orr, privindu-şi mâinile. Nimic special. Mie... mi-e frică de vise.

— Sau de visele urâte.

— De orice vis.

— Înțeleg. Aveți idee cum a început frica asta? Sau de ce anume vă temeți, ce doriți să evitați?

Cum Orr nu răspunse imediat, ci tăcea privind în jos la mâinile lui, mâini pătrate, înroșite, stând prea nemișcate pe genunchi, Haber îl impulsionă puțin:

— E vorba de iraționalul, de lipsa de legi, uneori de imoralitatea viselor, ceva de genul ăsta vă face să nu vă simțiți bine?

— Da, într-un fel. Dar dintr-un motiv anume. Vedeți, eu... eu...

Iată punctul culminant, cheia, se gândi Haber, privind și el mâinile acelea încordate. Sărmanul. Are vise ude și un complex de vinovăție din cauza lor. Incontinență urinară în copilărie, o mamă excesiv de severă...

— De aici încolo n-o să mă mai credeți.

Bietul de el era mai bolnav decât arăta.

— Un om care are de-a face cu visele și atunci când doarme și atunci când e treaz nu-și face prea multe probleme ce să creadă și ce să nu creadă, domnule Orr. Nu poate fi încadrat într-o anume categorie. Nu-și găsește locul. Așa că nu țineți seama de asta și continuați. Mă interesează.

Părea să-l ia de sus? Se uită la Orr să vadă dacă declarația nu fusese greșit interpretată și întâlni pentru o clipă ochii bărbatului. Niște ochi extraordinar de frumoși, gândi Haber, iar cuvântul îl surprinse, căci nici frumusețea nu era o categorie în care își încadra pacienții. Avea irisul albastru sau cenușiu, foarte limpede, parcă transparent. Pentru un moment, Haber uită de el și se pierdu în ochii aceia limpezi, amăgitori; dar numai pentru un moment, astfel că stranietatea experienței abia dacă fu înregistrată de mintea sa conștientă.

— Ei bine, zise Orr, vorbind cu o oarecare hotărâre, eu am vise care... care afectează... lumea din afara visului. Lumea reală.

— Toți avem din astea, domnule Orr.

Orr se holbă la el. Un om foarte sincer.

— Efectul viselor din faza *theta* imediat înainte de trezire asupra nivelului emoțional general al psihicului poate fi...

Omul cel sincer îl întrerupse.

— Nu, nu la asta mă refer. Și bâlbâindu-se puțin: Vreau să spun că visez ceva și se adeverește.

— Nici asta nu e greu de crezut, domnule Orr. Vorbesc foarte serios. Abia de când cu dezvoltarea gândirii științifice oamenii au început să tindă să studieze astfel de declarații, nici vorbă să nu creadă în ele. Profețiile...

— Nu sunt vise profetice. Nu pot să prevăd nimic. Eu pur și simplu *schimb* lucrurile.

Ținea mâinile strâns încleștate. Nu era de mirare că tipii de la Școala Medicală îl trimiseseră aici. Ei întotdeauna îi trimiteau nucile greu de spart lui Haber.

— Îmi puteți da un exemplu? Cum ar fi, să vă amintiți de prima dată când ați avut un astfel de vis. Câți ani aveați?

Pacientul ezită îndelung și în cele din urmă spuse:

— Aveam șaisprezece ani, cred.

Atitudinea lui era încă docilă; se temea considerabil de mult de subiect, dar nu era în defensivă sau ostil față de Haber.

— Nu sunt sigur.

— Povestiți-mi de prima dată de care sunteți sigur.

— Aveam șaptesprezece ani. Locuiam încă în casa părintească, iar sora mamei mele locuia și ea cu noi.

Divorțase și nu avea de lucru, primea doar ajutorul social. Ne cam stătea în drum. Apartamentul era unul obișnuit cu trei camere, iar ea era mereu prezentă. O făcea pe mama să se urce pe pereți. Nu prea avea tact, la mătușa Ethel mă refer. Murdărea baia — aveam încă baie particulară în apartament. Și, of, făcea mereu tot felul de glume proaste cu mine. Pe jumătate glume. Venea în dormitorul meu îmbrăcată doar cu pantaloni de pijama, lucruri de genul ăsta. Avea doar vreo treizeci de ani. Mă cam agita. Nu aveam încă o prietenă și... știți dumneavoastră. Adolescenții. Sunt ușor de excitat. Mie nu-mi plăcea. Vreau să spun, era mătușa mea.

Aruncă o privire spre Haber ca să se asigure că doctorul înțelegea ce nu-i plăcea și că nu-i dezaproba resentimentul. Toleranța insistentă a secolului al XX-lea produsese la fel de multă vinovăție sexuală și teamă de sex la urmașii săi cum o făcuse represivitatea trecutului secol XIX. Orr se temea că Haber ar putea fi șocat că el nu voia să se culce cu mătușa lui. Haber își păstră expresia obiectivă, dar interesată, și Orr continuă.

— Mă rog, am avut o mulțime de vise neliniștite, iar mătușa asta era mereu prezentă în ele. De obicei deghizată, așa cum apar oamenii uneori în vise; odată era o pisică albă, dar eu știam că era Ethel. Oricum, în cele din urmă, într-o seară când m-a convins s-o duc la film și a încercat să mă provoace s-o pipăi, apoi când am ajuns acasă, s-a tot învârtit în jurul patului meu, sugerându-mi că părinții mei dorm și lucruri de genul ăsta, ei bine, după ce în final am scos-o din camera mea și am adormit, am avut un vis. Unul foarte viu. Mi l-am putut aminti perfect când m-am trezit. Am visat că Ethel murise într-un accident de mașină în Los Angeles și că venise telegrama.

Mama plângea în timp ce încerca să gătească pentru cină, și mie îmi părea rău pentru ea, tot îmi doream s-o pot ajuta cumva, numai că nu știam ce-aș putea face. Asta a fost tot... Numai că, după ce m-am trezit, m-am dus în salon. Ethel nu era pe canapea. Nu mai era nimeni în apartament, doar părinții mei și cu mine. Ea nu era acolo. Ea nu fusese niciodată acolo. Nu a fost nevoie să întreb. Îmi aminteam. Știam că mătușa Ethel murise într-un accident pe autostradă către Los Angeles cu șase săptămâni în urmă, în drum spre casă, după ce vizitase un avocat în legătură cu divorțul. Primisem vestea printr-o telegramă. Întregul vis a fost într-un fel ca și cum aș fi retrăit ceva ce se întâmplase în realitate. Numai că nu se întâmplase. Înainte de vis. Vreau să spun, *știam* și că ea locuise cu noi, dormind pe canapeaua din salon, până noaptea trecută.

— Dar nu exista nimic care să arate asta, s-o dovedească?

— Nu. Nimic. Ea nu fusese acolo. Nimeni nu-și amintea că fusese, cu excepția mea. Iar eu mă înșelam. Asta e.

Haber dădu gânditor din cap și își mângâie barba. Ceea ce păruse să fie un caz banal de dependență de medicamente apărea acum ca o aberație gravă, dar niciodată un sistem iluzoriu nu-i mai fusese prezentat cu atâta sinceritate. Orr putea fi un schizofren inteligent, aruncându-i nada, incitându-l, cu o inventivitate și o prefăcătorie schizoide; doar că lui îi lipsea acea vagă aroganță interioară pe care o aveau astfel de oameni și la care Haber era extrem de sensibil.

— De ce credeți că mama dumneavoastră nu a observat că realitatea se schimbase în cursul ultimei nopți?

— Păi, nu ea a visat. De fapt, visul a schimbat realitatea. A creat o realitate diferită, retroactivă, din care mama

făcuse totdeauna parte. Fiind în ea, nu avea nicio amintire a alteia. Eu da, mi le aminteam pe amândouă, fiindcă fusesem... acolo... în momentul schimbării. Numai așa pot să-mi explic, știu că nu are sens. Dar sunt obligat să-mi găsesc o explicație, altfel ar trebui să accept faptul că sunt nebun.

Nu, tipul ăsta nu era deloc molâu.

— Eu nu judec, domnule Orr. Eu caut fapte. Iar evenimentele din mintea cuiva, credeți-mă, pentru mine sunt fapte. Când *vezi* înregistrându-se în alb-negru pe electroencefalograf visul unui alt om în timp ce visează, așa cum am făcut eu de mii de ori, nu mai vorbești despre vise ca fiind „ireale". Ele există; sunt evenimente; lasă un semn în urma lor. OK. Înțeleg că ați mai avut și alte vise care par să fi avut un efect asemănător?

— Câteva. Nu pentru mult timp. Numai când eram stresat. Dar părea să... să se întâmple tot mai des. Am început să mă sperii.

Haber se aplecă înainte.

— De ce?

Orr părea nedumerit.

— De ce să vă speriați?

— Pentru că nu vreau să schimb lucrurile! zise Orr, ca și cum ar fi subliniat ceva extrem de evident. Cine sunt eu să mă amestec în mersul evenimentelor? Și mintea mea inconștientă e cea care schimbă lucrurile, fără vreun control voit. Am încercat cu autohipnoză, dar n-a fost de niciun folos. Visele sunt incoerente, egoiste, irațională — imorale, cum ați spus acum câteva minute. Ele vin din latura noastră asocială, nu-i așa, cel puțin în parte? N-am vrut s-o ucid pe biata Ethel. Voiam doar să n-o mai am prin preajmă. Ei bine, într-un vis e foarte probabil ca asta

să devină ceva drastic. Visele o iau pe scurtătură. Am omorât-o. Într-un accident de mașină la o mie de kilometri distanță și cu șase săptămâni în urmă. Sunt responsabil de moartea ei.

Haber își mângâie din nou barba.

— De aici, zise rar, medicamentele care suprimă visele. Ca să evitați viitoare responsabilități.

— Da. Medicamentele împiedicau visele să se construiască și să capete putere. Numai unele dintre ele, cele foarte intense, sunt... Căută cuvântul: ... eficiente.

— Bun. OK. Hai să vedem. Sunteți necăsătorit; lucrați ca proiectant la Bonneville-Umatilla Power District. Vă place munca acolo?

— E bine.

— Cum stați cu viața sexuală?

— Am avut o căsătorie de probă. Ne-am despărțit anul trecut, după câțiva ani.

— Dumneavoastră v-ați retras sau ea?

— Amândoi. Ea nu voia copii. Nu era făcută pentru căsătorie.

— Și de atunci?

— Ei, câteva fete de la birou. Nu sunt... de fapt nu prea sunt mare armăsar.

— Dar relațiile interpersonale în general? Simțiți că interacționați satisfăcător cu ceilalți oameni, că aveți o nișă în ecologia emoțională a mediului dumneavoastră?

— Presupun că da.

— Deci puteți spune că practic nu e nimic în neregulă cu viața dumneavoastră reală. Corect? OK. Acum spuneți-mi: vreți, vreți cu toată seriozitatea, să scăpați de această dependență de medicamente?

— Da.

— OK, bine. Ați luat medicamente pentru că doreați să vă împiedice să visați. Dar nu toate visele sunt periculoase; numai unele din cele vii. Ați visat-o pe mătușa Ethel sub forma unei pisici albe, dar a doua zi dimineață nu se transformase în pisică albă — corect? Unele vise sunt în regulă — sunt sigure.

Așteptă aprobarea lui Orr.

— Acum, gândiți-vă la asta. Ce părere aveți să testăm toate astea, poate o să aflăm cum să facem ca să visați în siguranță, fără frică? Să vă explic. Subiectul viselor are o încărcătură emoțională destul de mare. Vă e de-a dreptul frică să visați pentru că simțiți că anumite vise ale dumneavoastră au capacitatea de a afecta viața reală într-un mod pe care nu îl puteți controla. S-ar putea ca aceasta să fie o metaforă complicată și plină de tâlcuri prin care subconștientul dumneavoastră încearcă să-i spună minții conștiente ceva despre realitate — realitatea dumneavoastră, viața dumneavoastră — ceva ce nu sunteți pregătit, în mod rațional, să acceptați. Dar putem considera metafora și mai literal; nu e nevoie s-o traducem, în acest punct, în termeni raționali. În momentul de față problema stă așa: vă e frică să visați și totuși aveți nevoie să visați. Ați încercat suprimarea viselor prin medicamente; nu a funcționat. OK, hai să încercăm invers. Haideți să vă facem să visați intenționat. Să visați, intens și viu, chiar aici. Sub supravegherea mea, în condiții controlate. Ca să *aveți* controlul asupra a ceea ce pare să vă fi scăpat din mână.

— Cum să visez la ordin? întrebă Orr extrem de jenat.

— În Palatul Viselor Doctorului Haber se poate! Ați fost vreodată hipnotizat?

— Pentru lucrări dentare.

— Bun. OK. Uitați care e procedeul. Vă aduc în transă hipnotică și vă sugerez să dormiți, să visați și *ceea ce* o să visați. O să purtați o transcască pentru a fi siguri că dormiți cu adevărat, că nu e doar un somn hipnotic. În timp ce visați, eu o să vă supraveghez, fizic și pe EEG, tot timpul. Vă trezesc și vorbim despre experiența visului. Dacă se petrece totul în siguranță, poate că n-o să vă mai simțiți atât de încordat atunci când o să vă confruntați cu viitorul vis.

— Dar aici n-o să visez eficient; se întâmplă într-un vis din zece sau dintr-o sută.

Raționamentul defensiv al lui Orr era destul de consistent.

— Aici o să puteți visa orice fel de vis. Conținutul și sentimentele din vis pot fi controlate aproape în totalitate în cazul unui subiect motivat și a unui hipnotizator bine pregătit. Fac asta de zeci de ani. Și veți fi acolo cu mine, pentru că o să purtați transcasca. Ați mai purtat vreodată una?

Orr scutură din cap.

— Dar știți ce sunt.

— Trimit un semnal prin niște electrozi care stimulează... creierul să funcționeze în acord cu ea.

— În mare, cam așa. Rușii o folosesc de cincizeci de ani, israelienii au perfecționat-o, în cele din urmă noi am produs-o masiv pentru utilizarea profesională în calmarea pacienților psihopați și acasă pentru inducerea somnului sau a transei *alfa*. Eu lucram de câțiva ani cu o pacientă cu depresii severe la TTO în Linnton. Ca mulți alți depresivi nu dormea prea mult și îi lipsea în mod special somnul în stare *theta*; ori de câte ori intra în faza *theta*, avea tendința să se trezească. Un cerc vicios: depresie mai adâncă — vise mai puține; vise mai puține — depresie și mai adâncă.

Trebuia întrerupt. Cum? Niciun medicament existent nu sporește prea mult somnul *theta*. SEC — stimularea electronică a creierului? Asta implica implantarea de electrozi, adânc, până în centrii somnului; era mai bine să evităm operația. Am folosit o transcască pentru încurajarea somnului. Dar dacă am face semnalul difuz, de frecvență joasă, mai specific, direcționat asupra unei zone anume din creier; da, desigur, doctore Haber, ai dat lovitura! De fapt, imediat ce am avut pe mână componentele electronice cerute, a durat doar câteva luni ca să pun la punct mașinăria de bază. Atunci am încercat stimularea creierului subiectului cu o înregistrare a undelor cerebrale ale unui subiect sănătos în stări apropiate, diverse etape ale somnului și visării. N-am avut prea mult noroc. Un semnal de la un alt creier poate sau nu să genereze o reacție a subiectului; trebuia să învăț să generalizez, să fac un fel de medie, din sutele de înregistrări ale creierelor normale. Apoi, pe măsură ce lucram cu pacientul, s-o îngustez din nou, s-o ajustez; când creierul subiectului reacționa din ce în ce mai mult la ceea ce-i ceream eu să facă, înregistram acel moment, îl creșteam, îl lărgeam și îl prelungeam, îl reluam și stimulam creierul să urmeze propriile impulsuri sănătoase, dacă mă pot exprima așa. Toate astea au implicat o cantitate imensă de analize a reacțiilor, astfel că o simplă alăturare EEG plus transcască a devenit așa ceva.

Arătă cu un gest pădurea de echipamente electronice din spatele lui Orr. Cea mai mare parte din ea era ascunsă de panouri de plastic — pentru că majoritatea pacienților fie se temeau de mașinării, fie se supraidentificau cu ele — dar tot ocupau un sfert din birou.

— Aceasta este Mașina de Vise, rosti cu un surâs larg, sau, mai prozaic spus, Augmentorul; în ceea ce vă privește

se va asigura că adormiți și că visați — scurt și ușor sau îndelung și profund, după cum dorim. O, de fapt pacienta depresivă a fost externată de la Linnton vara trecută, complet vindecată. Se aplecă în față: Vreți să încercați?

— Acum?

— Ce să mai așteptați?

— Dar nu pot să adorm la patru jumătate după-amiaza...

Se simți ridicol. Haber cotrobăi în sertarul aglomerat de la biroul lui și scoase o hârtie, formularul de Consimțământ la Hipnoză cerut de SEB. Orr luă pixul întins de Haber, semnă formularul și îl așeză cuminte pe birou.

— În regulă. Bun. Acum spune-mi ceva, George. Dentistul tău a folosit o înregistrare pentru hipnoză sau a făcut-o personal?

— Înregistrare. Sunt de nivelul 3 pe scala susceptibilității.

— Chiar în mijlocul graficului, hm? Ei bine, pentru ca sugerarea conținutului visului să meargă bine avem nevoie de o transă destul de profundă. Nu vrem un vis în transă, ci un vis autentic în timpul somnului; Augmentorul o să ni-l ofere; numai că vrem să fim siguri că sugestia ajunge în profunzime. Așadar, ca să evităm să pierdem ore pregătindu-te pentru o transă adâncă, o să folosim inducerea V-C, nerv vag-carotidă. Ai mai văzut cum se face?

Orr scutură din cap. Părea neliniștit, dar nu ridică nicio obiecție. Avea în el ceva pasiv, acceptant, care părea feminin, chiar copilăresc. Haber recunoscu în sine însuși o reacție protectoare față de acel bărbat vlăguit și obedient. Era atât de ușor pentru el să-l domine, să-l stăpânească, încât era de-a dreptul irezistibil.

— Asta folosesc la majoritatea pacienților. E rapid, eficient și sigur — pe departe cea mai bună metodă de a induce hipnoza și una care provoacă cele mai puține probleme atât hipnotizatorului, cât și subiectului.

Orr cu siguranță auzise poveștile de groază despre subiecți care se aleseseră cu leziuni pe creier sau muriseră din cauza inducției V-C prelungite sau incorecte, dar asemenea temeri nu-și aveau locul aici, Haber trebuia să intervină și să-l calmeze, ca nu cumva Orr să opună rezistență întregului proces. Continuă cu sporovăiala, descriind istoria de cincizeci de ani a metodei inducției V-C, apoi trecând la tema generală a hipnozei, înapoi la somn și vise, cu scopul de a îndepărta atenția lui Orr de la procesul inducției și a-l canaliza mai mult asupra scopului său.

— Prăpastia pe care trebuie s-o traversăm, înțelegi, este golful care există între starea de veghe sau de transă hipnotică și starea de visare. Acest golf are un nume banal: somn. Somn normal, faza *delta*, somnul non-REM, ce denumire preferi. În mare vorbind, există patru stări mentale din punctul nostru de vedere: veghea, transa, somnul *delta* și starea *theta*. Din punct de vedere al proceselor de gândire, faza *delta*, faza *theta* și starea de hipnoză au toate ceva în comun: somnul, visul și transa își încredințează activitatea subconștientului; tind să folosească procesele primare, în timp ce gândirea în stare de veghe este un proces secundar — rațional. Dar să ne uităm la înregistrările EEG ale celor patru stări. Acum starea *theta*, transa și starea de veghe par să aibă ceva în comun, în timp ce starea *delta* — somnul — este cu totul diferită. Nu poți trece direct din transă într-o stare adevărată de visare. Trebuie să intervină faza *delta*. În mod normal intri în stare *theta* de patru sau cinci ori pe noapte, la fiecare o oră sau două,

și numai pentru câte un sfert de oră de fiecare dată. În restul timpului te afli într-un grad sau altul de somn normal. Iar când visezi, de obicei nu e ceva viu; gândirea în faza *delta* este ca o mașină în ralanti, un fel de amestec nedeslușit de imagini și idei. Ceea ce căutăm noi sunt visele vii, încărcate emoțional, memorabile, din faza *theta*. Hipnoza plus Augmentorul ni le vor asigura, vom trece peste golful neurofiziologic și temporal al somnului direct în vis. Așadar, trebuie să te întinzi pe canapeaua asta. Pionierii domeniului meu au fost Dement, Aserinsky, Berger, Oswald, Hartmann și ceilalți, dar canapeaua vine direct de la Tata Freud... Doar că noi o folosim ca să *dormim pe ea*, lucru la care el obiecta. Pentru început aș vrea să stai jos aici pe marginea canapelei. Da, așa. Stai aici un timp, să te simți confortabil. Ai spus că ai încercat autohipnoza, nu-i așa? Bine. Dă-i drumul și folosește tehnicile pe care le-ai mai utilizat. Ce spui de respirația profundă? Numără până la zece în timp ce inhalezi, reține cinci secunde; da, corect, excelent. Te rog să privești în tavan, chiar deasupra capului. OK, bine.

Când Orr își aplecă ascultător capul pe spate, Haber, aproape de el, întinse repede mâna stângă și o așeză pe ceafa bărbatului, apăsând ferm cu degetul mare și cu un alt deget în spatele fiecărei urechi; în același timp cu degetele mâinii drepte apăsă cu putere pe gâtul expus, imediat sub barba blondă și moale, pe unde treceau nervul vag și carotida. Simțea pielea fină și palidă sub degete; percepu tresărirea inițială de protest, apoi văzu ochii limpezi închizându-se. Avu un fior de încântare față de propria sa îndemânare, de stăpânirea instantanee a pacientului, chiar în timp ce murmura blând și rapid:

— Acum o să adormi; închide ochii, dormi, relaxează-te, lasă-ți mintea să se golească; ești pe cale să adormi, ești relaxat, te înmoi; relaxează-te, cedează...

Și Orr căzu pe spate pe canapea ca împușcat, cu mâna dreaptă atârnând moale în lateral.

Haber îngenunche imediat lângă el, continuând să apese ușor cu dreapta în punctele potrivite și fără să înceteze fluxul liniștit și rapid de sugestii.

— Acum ești în transă, nu adormit, dar într-o transă hipnotică profundă, și nu vei ieși din ea și nu te vei trezi decât atunci când îți voi spune eu. Acum ești în transă și te afunzi tot mai mult în transă, dar tot îmi poți auzi vocea și îmi poți urma instrucțiunile. După aceea, ori de câte ori o să te ating pe gât așa cum fac acum, o să intri imediat în transă hipnotică.

Repetă instrucțiunile, apoi continuă:

— Când o să-ți spun să deschizi ochii așa o să faci, și o să vezi un glob de cristal plutind în fața ta. Vreau să-ți fixezi atenția asupra lui, și astfel să te cufunzi tot mai adânc în transă. Acum ridică pleoapele, da, bine, și spune-mi când vezi globul de cristal.

Ochii deschiși la culoare, acum cu o stranie expresie de interiorizare, trecură peste Haber fără să-l vadă.

— Acum, șopti foarte încet omul hipnotizat.

— Bine. Continuă să te uiți la el și să respiri regulat; în curând vei fi într-o transă foarte adâncă...

Haber ridică ochii la ceas. Întreaga treabă nu-i luase decât vreo două minute. Bun; nu-i plăcea să piardă timpul cu lucruri intermediare, important era să ajungă la finalul dorit. În timp ce Orr stătea întins privind la globul său de cristal imaginar, Haber se ridică și începu să-l echipeze cu transcasca modificată, scoțând-o și reamplasând-o mereu

ca să ajusteze electrozii fini și poziția lor pe scalp sub părul des șaten-deschis. Vorbea des și blând, repetând sugestiile și, din când în când, punând întrebări liniștitoare pentru ca Orr să nu alunece încă în somn și să poată relaționa cu el. Imediat ce casca fu la locul ei, porni EEG-ul și o vreme îl urmări, ca să observe cum arăta acel creier.

Opt dintre electrozii căștii mergeau la EEG; în interiorul mașinii, opt markere realizau o înregistrare permanentă a activității electrice a creierului. Pe ecranul la care privea Haber impulsurile erau reproduse direct, fluctuând alb pe fond gri-închis. Putea să izoleze și să mărească câte unul, sau să le suprapună după dorință. Era o imagine care nu-l plictisea niciodată, Filmul Întregii Nopți, spectacolul de pe Canalul Unu.

Nu apărea niciunul dintre zimții sigmoizi pe care îi căuta, simptomatici pentru anumite tipuri de personalități schizoide. Nu era nimic neobișnuit în tiparul general, cu excepția diversității lui. Un creier banal produce un set de tipare simple zimțate și se mulțumește să le repete; acesta nu era un creier banal. Mișcările lui erau subtile și complexe, iar repetițiile nu erau nici frecvente, nici constante. Computerul Augmentorului avea să le analizeze, dar până să vadă analiza, Haber nu putea să discearnă niciun factor specific cu excepția complexității în sine.

Comandându-i pacientului să nu mai privească globul de cristal și să închidă ochii, obținu aproape imediat o undă *alfa* puternică și clară de 12 cicli. Se mai jucă puțin cu creierul, obținând înregistrări necesare computerului și testând profunzimea hipnozei, apoi zise:

— Acum, John... — nu, care naiba era numele subiectului? — George. Într-un minut o să adormi. O să dormi adânc și o să visezi; dar nu o să adormi până când eu n-o

să pronunț cuvântul „Antwerp"; când spun asta, tu o să dormi, și o să dormi până când o să-ți auzi numele de trei ori. În timp ce dormi, o să ai un vis, un vis frumos. Unul limpede, agreabil. Nici pe departe un coșmar, un vis plăcut, dar foarte clar și viu. Sigur o să ți-l amintești când te vei trezi. O să fie despre... Ezită un moment; nu planificase nimic, bazându-se pe inspirație. Despre un cal. Un cal mare murg galopând pe câmp. Un vis — ce cuvânt folosise pacientul? — *eficient* despre un cal. După aceea n-o să mai visezi nimic altceva; iar când eu o să-ți rostesc numele de trei ori, o să te trezești simțindu-te calm și odihnit. Acum, o să te fac să dormi spunând... Antwerp.

Ascultătoare, liniuțele dansatoare de pe ecran începură să-și modifice forma. Se ridicau mai puternic și mai rar; curând fusurile somnului de stadiu 2 începură să apară, apoi și un început de ritm lent și profund *delta* corespunzător stadiului 4. Pe măsură ce ritmurile creierului se schimbau, se modifica și materia greoaie locuită de acea energie dansatoare: mâinile zăceau moi pe pieptul mișcându-se ușor, fața era îndepărtată și nemișcată.

Augmentorul obținuse o înregistrare completă a activității creierului treaz; acum înregistra și analiza tiparele somnului *delta*; în curând avea să culeagă începuturile somnului *theta* al pacientului și va fi capabil chiar de la primul vis să le furnizeze înapoi creierului adormit, amplificându-i propriile emisiuni. De fapt, poate că o făcea chiar acum. Haber prevăzuse o perioadă de așteptare, dar sugestia hipnotică alături de îndelungata semiprivare de vise a pacientului îl aduseră rapid în faza *theta*: imediat ce atinse stadiul 2, începu reascensiunea. Liniile ondulându-se ușor pe ecran fluctuară ici-colo; oscilară din nou; începură să-și sporească viteza și să danseze abordând

un ritm rapid, nesincronizat. Acum puntea era activă și semnalul de la hipocampus arăta un ciclu de 5 secunde, ritmul *theta*, care nu fusese prezent în mod clar la acest subiect. Degetele i se deplasară puțin; ochii i se mișcară sub pleoape, privind; buzele se deschiseră pentru o respirație adâncă. Adormitul visa.

Era 5:06.

La 5:11 Haber apăsă butonul negru „Oprit" al Augmentorului. La 5:12, observând zimții ascuțiți și fusurile somnului *delta* reapărând, se aplecă peste pacient și îi pronunță numele, distinct, de trei ori.

Orr oftă, își mișcă brațele într-un gest larg, relaxat, deschise ochii și se trezi. Haber îi desfăcu electrozii de pe scalp din câteva mișcări îndemânatice.

— Te simți bine? întrebă, amabil și liniștit.

— Da.

— Și ai visat. Asta pot să ți-o spun. Îmi poți povesti visul?

— Un cal, zise Orr răgușit, încă amețit de somn. Se sculă. Era despre un cal. Acela.

Făcu semn cu mâna spre posterul mural care decora biroul lui Haber, o fotografie a minunatului armăsar de curse Tammany Hall jucându-se pe o pajiște cu iarbă.

— Ce ai visat despre el? întrebă Haber, mulțumit. Nu fusese sigur că hipnosugestia va afecta conținutul unui vis de la prima încercare.

— Era... Eu mergeam pe câmpul acela, iar pe el l-am văzut pentru un timp la distanță. Apoi a venit galopând spre mine și destul de repede mi-am dat seama că avea să mă doboare. Nu-mi era frică deloc totuși. Mi-am închipuit că aș putea să-l prind de frâu sau să sar și să-l călăresc. Știam că, de fapt, nu-mi poate face niciun rău pentru că

era calul din fotografia dumneavoastră, nu unul adevărat. Totul era un fel de joc... Doctore Haber, nu vi se pare ceva la fotografia aceea... ceva foarte neobișnuit?

— Mă rog, unii oameni o găsesc excesiv de melodramatică pentru biroul unui psihiatru, puțin prea copleșitoare. Un simbol sexual în mărime naturală chiar în fața canapelei! râse.

— Era acolo cu o oră în urmă? Adică nu era o vedere cu Muntele Hood când am intrat eu — înainte de a visa despre cal?

O, Dumnezeule, fusese Muntele Hood, omul avea dreptate...

Nu fusese Muntele Hood — nu se poate să fi fost Muntele Hood — fusese un cal — fusese un *cal*...

Fusese un munte.

Un cal, fusese un cal, fusese...

Îl privea fix George Orr, se holba la el cu ochii goi, probabil trecuseră câteva secunde de la întrebarea lui Orr, nu trebuia să fie surprins, trebuia să inspire încredere, el cunoștea răspunsurile.

— George, îți amintești de posterul de aici ca fiind o fotografie a Muntelui Hood?

— Da, zise Orr neclintit, dar oarecum tulburat. Așa îmi amintesc. Așa era. Avea zăpadă pe el.

— Hm, făcu Haber dând înțelept din cap, gândindu-se. Fiorul îngrozitor din capul pieptului trecuse.

— Nu vă amintiți așa?

Ochii bărbatului, nehotărâți în culoare, dar limpezi și cu privirea directă, erau ochii unui bolnav psihic.

— Nu, mă tem că nu. E Tammany Hall, triplu câștigător în 1989. Îmi lipsesc cursele, e o rușine cum speciile inferioare au fost limitate din cauza problemelor noastre

de hrană. Evident că un cal este un anacronism perfect, dar mie îmi place posterul; are vigoare, forță — realizarea completă în termeni animali. E un fel de ideal pe care un psihiatru se străduiește să-l atingă în termeni psihologici umani, un simbol. A fost sursa sugestiei mele pentru visul tău, desigur, s-a întâmplat să mă uit la el...

Haber privi pieziș peretele. Bineînțeles că era un cal.

— Dar uite, dacă vrei o a treia părere, o s-o întrebăm pe domnișoara Crouch; lucrează aici de doi ani.

— Va spune că a fost dintotdeauna un cal, zise Orr calm, dar mâhnit. Întotdeauna a fost. De când cu visul meu. Așa a fost întotdeauna. M-am gândit că, întrucât dumneavoastră îmi sugerați visul, ar fi posibil să aveți memorie dublă, ca și mine. Dar se pare că nu.

Dar ochii lui, care nu mai erau triști, îl priviră din nou pe Haber cu acea limpezime, acea reținere, acea implorare tăcută și disperată pentru ajutor.

Omul acela era bolnav. Trebuia vindecat.

— Aș vrea să mai vii, George, mâine dacă e posibil.

— Păi, lucrez...

— Pleacă cu o oră mai devreme și vino aici la patru. Ești sub TTV. Spune-i șefului, și să nu ai vreo falsă pudoare în legătură cu asta. Cam 82 de procente din populație au avut parte în viața lor de TTV, ca să nu mai menționăm cele 31 de procente care primesc TTO. Așa că să fii aici la patru și să trecem la treabă. Să știi că o s-o scoatem la capăt. Acum uite o rețetă pentru meprobamat; o să-ți țină visele sub control fără să suprime în întregime faza *theta*. Îl poți obține de la autodispensar o dată la trei zile. Dacă ai un vis, sau orice altă experiență care te sperie, sună-mă, la orice oră. Dar dacă folosești asta, mă îndoiesc că o să fie cazul; iar dacă ești dispus să lucrezi serios împreună

cu mine n-o să mai ai nevoie deloc de medicamente. O să rezolvi întreaga problemă a viselor și totul o să fie clar. Corect?

Orr luă cardul rețetă IBM.

— Ar fi o ușurare, zise. Zâmbi, un zâmbet abia schițat, nefericit, totuși nu lipsit de umor. Și încă ceva despre cal.

Haber, cu un cap mai înalt, privi în jos la el.

— Seamănă cu dumneavoastră.

Doctorul ridică ochii rapid la poster. Era adevărat. Mare, sănătos, păros, castaniu-roșcat, coborând în galop...

— Poate calul din visul dumneavoastră semăna cu mine? întrebă, cu amabilitate vicleană.

— Da, semăna, zise pacientul.

După ce plecă, Haber se așeză și privi neliniștit la fotografia murală cu Tammany Hall. Era într-adevăr prea mare pentru birou. La naiba, cât ar fi vrut să-și poată permite un birou cu fereastră!

CAPITOLUL 3

Pe cei pe care cerurile îi ajută noi îi numim fiii cerurilor. Ei nu învață prin experiență. Ei nu realizează ceva prin muncă. Nu gândesc folosind raționamentul. Ca să laşi înțelegerea să se oprească la ceea ce nu poate fi înțeles este o mare realizare. Cei care nu pot s-o facă vor fi distruşi în sfâşierea cerului.

– Chuang Tse: XXIII

George Orr plecă de la serviciu la 3:30 şi se îndreptă spre staţia de metrou; nu avea maşină. Cu puţină economie şi-ar fi putut permite un VW Steamer şi taxa de drum pentru el, dar la ce bun? Centrul oraşului era închis pentru automobile, iar el locuia în centru. Învăţase să conducă, prin anii optzeci, dar nu avusese niciodată maşină. Luă metroul de Vancouver până în Portland. Vagoanele erau deja supraaglomerate; stătu departe de barele de sprijin, susţinut numai de presiunea egalizatoare a trupurilor din toate părţile, ocazional săltat de pe picioare când forţa (*c*) a înghesuielii depăşea forţa gravitaţiei (*g*). Bărbatul de lângă el care ţinea un ziar nu reuşi deloc să-şi coboare braţele şi stătea cu faţa înfundată în pagina de sport. Titlul, „O MARE GREVĂ PE A1 LÂNGĂ FRONTIERA AFGANĂ",

și subtitlul „Afganistanul amenință cu intervenția", rămaseră în ochii lui Orr timp de șase stații. Posesorul ziarului reuși să coboare și fu înlocuit de un cuplu de tomate pe o farfurie de plastic verde dedesubtul căreia se afla o bătrână într-o haină de plastic verde care stătu pe piciorul stâng al lui Orr încă trei stații.

Se chinui să coboare la stația East Broadway și parcurse încă patru cvartale prin mulțimea tot mai deasă de la ora de vârf, până la Willamette East Tower, o țeapă de beton și sticlă semeață, bătătoare la ochi și de proastă calitate luptându-se cu o încăpățânare vegetală pentru lumină și aer în jungla construcțiilor similare din jur. Jos, la nivelul străzii, ajungeau foarte puțină lumină și aer; cel de acolo era călduț și umed. Ploaia era o veche tradiție în Portland, dar căldura — 21° C în a doua zi din martie — era ceva modern, rezultatul poluării aerului. Emisiile urbane și industriale nu fuseseră puse sub control destul de repede ca să inverseze tendințele deja începute la mijlocul secolului XX; era nevoie de câteva secole pentru ca aerul să se cureță de bioxidul de carbon, dacă avea s-o facă vreodată. New York era destinat să fie una dintre cele mai mari victime ale efectului de seră, pe măsură de gheața polară continua să se topească și nivelul oceanelor să crească; în realitate, întregul Boswash era în pericol. Existau și unele compensații. Nivelul golfului San Francisco creștea deja și avea să acopere sutele de kilometri pătrați de teren plin de gunoaie aruncate acolo încă din 1848. Cât despre Portland, având o sută douăzeci de kilometri și Coast Range între el și ocean, nu era amenințat de ridicarea apelor: numai de apele care cădeau de sus.

Dintotdeauna plouase în partea vestică a Oregonului, dar acum ploua neîncetat, constant, călduț. Era ca și cum ai trăi veșnic într-un duș de supă caldă.

Noile Orașe — Umatilla, John Day, French Glen — se aflau la est de cascade, în ceea ce cu treizeci de ani în urmă fusese un deșert. Acolo era cumplit de cald, dar ploua numai 114 centimetri pe an, comparativ cu cei 285 din Portland. Agricultura intensivă era posibilă: deșertul înflorea. French Glen avea acum o populație de șapte milioane de locuitori. Portland, cu numai trei milioane și potențial de creștere nul, fusese lăsat mult în urmă în Marșul Progresului. Asta nu era ceva nou pentru Portland. Care era diferența? Subnutriția, supraaglomerarea și deteriorarea mediului înconjurător reprezentau norma. Exista mai mult scorbut, tifos și hepatită în Vechile Orașe, mai multe bande violente, delicte și crime în Noile Orașe. Șobolanii le conduceau pe unele și Mafia pe celelalte. George Orr rămânea în Portland numai pentru că locuise acolo dintotdeauna și nu avea niciun motiv să creadă că viața în altă parte ar fi fost mai bună sau diferită.

Domnișoara Crouch, zâmbind indiferentă, îl conduse imediat înăuntru. Orr crezuse întotdeauna despre cabinetele psihiatrilor că aveau, ca vizuinile iepurilor, o intrare în față și una în dos. Acesta nu avea, dar se îndoia că pacienții se înghesuiau venind și plecând de aici. La Școala Medicală îi spuseseră că dr. Haber practica foarte puțin, fiind în principal un cercetător. Ceea ce-l făcu să-l considere un om de succes și exclusivist, iar manierele joviale și încrezătoare ale doctorului o confirmaseră. Dar astăzi, fiind mai puțin agitat, văzu mai multe. Cabinetul nu avea platina și pielea care confirmau succesul financiar, nici ziarele și sticlele care garantau dezinteresul științific. Scaunele și canapeaua erau din vinilin, biroul de la recepție din metal plastifiat, imitație de lemn. Nimic nu era autentic. Dr. Haber, cu dinți albi, plete castanii, înalt, se făcu auzit:

— Bună ziua!

Amabilitatea nu era prefăcută, ci doar exagerată. Omul avea o căldură, o expansivitate reale; însă le îmbrăca în manierisme profesionale, erau distorsionate de comportamentul lipsit de spontaneitate al doctorului. Orr simți în el dorința de a se face plăcut și util; doctorul nu era, gândi el, foarte sigur că ceilalți existau și voia să-și demonstreze asta ajutându-i. Rostise „Bună ziua" atât de tare pentru că nu era convins că va primi un răspuns. Orr vru să spună ceva prietenos, dar ceva personal nu părea potrivit; zise:

— Se pare că Afganistanul ar putea intra în război.

— Hm, asta se presupune încă din august.

Ar fi trebuit să știe că doctorul era mai bine informat în privința afacerilor externe decât el însuși; el în general afla lucrurile pe jumătate și cu trei săptămâni mai târziu.

— Nu cred că asta o să scuture Aliații, continuă Haber, decât dacă Pakistanul trece de partea Iranului. Atunci India va fi nevoită să ofere mai mult decât un sprijin simbolic isragiptenilor.

Acesta era jargonul televiziunilor pentru alianța dintre Noua Republică Arabă și Israel.

— Cred că discursul lui Gupta de la Delhi demonstrează că se pregătește pentru o asemenea eventualitate.

— Se tot întinde, zise Orr simțindu-se nelalocul lui și deprimat. Războiul, adică.

— Te îngrijorează?

— Pe dumneavoastră nu vă îngrijorează?

— E irelevant, zise doctorul afișând zâmbetul lui larg, păros, de urs, ca un zeu-urs; dar de la cele petrecute ieri devenise prudent.

— Da, pe mine mă îngrijorează.

Dar Haber nu câștigase acest răspuns; intervievatorul nu se poate retrage pe sine din întrebare, asumându-și obiectivitatea — ca și cum răspunsurile ar fi fost obiecte. Cu toate acestea, Orr nu dădu glas acestor gânduri; era în mâinile doctorului și, cu siguranță, doctorul știa ce face.

Orr avea tendința să presupună că oamenii știau ce făceau, poate pentru că în general presupunea că el nu știe.

— Ai dormit bine? se interesă Haber, așezându-se sub copita din spate stânga a lui Tammany Hall.

— Bine, mulțumesc.

— Ce-ai zice de o nouă incursiune *în* Palatul Viselor?

Îl privea pătrunzător.

— Sigur, doar pentru asta sunt aici, cred.

Îl văzu pe Haber ridicându-se și ocolind biroul, văzu mâna mare întinzându-se spre gâtul lui și apoi nu se întâmplă nimic.

— ... George...

Numele lui. Cine îl striga? Nu era o voce cunoscută. Pământ uscat, aer uscat, scârțâitul unui glas ciudat în urechea lui. Lumina zilei și nicio direcție. Niciun drum înapoi. Se trezi.

Încăperea oarecum familiară; bărbatul masiv oarecum familiar, cu temperamentul lui voluminos și roșcovan, cu barba castaniu-roșcată, zâmbet alb strălucitor și ochi întunecați opaci.

— După EEG pare să fi fost un vis scurt, dar viu, spuse o voce profundă. Să auzim. Cu cât e mai proaspătă amintirea, cu atât e mai completă.

Orr se ridică, simțindu-se destul de amețit. Se afla pe canapea, oare cum ajunsese acolo?

— Păi, să vedem. N-a fost prea mare lucru. Calul, din nou. Mi-ai spus să visez iarăși calul, când m-ai hipnotizat?

Haber mișcă din cap fără ca mișcarea să însemne da sau nu, și îl ascultă.

— Era un grajd. Camera asta. Paie, iesle și o furcă într-un colț și așa mai departe. Calul era înăuntru. El...

Tăcerea atentă a lui Haber nu lăsa loc la diversiuni.

— Făcuse o baligă enorm de mare. Maronie, aburindă. Baligă de cal. Semăna puțin cu Muntele Hood, cu ridicătura aia de pe versantul nordic și toate celelalte. Era întinsă peste tot pe covor și într-un fel năvălea peste mine, așa că mi-am zis: „Nu e decât imaginea unui munte". După aia bănuiesc că am început să mă trezesc.

Orr înălță capul, privind la posterul din spatele lui Haber, fotografia de dimensiunile unui perete cu Muntele Hood.

Era o imagine calmă în tonuri mai degrabă atenuate, artistice: cerul cenușiu, muntele de un cafeniu-deschis sau brun-roșcat, cu pete de alb spre vârf, pe fundalul cețos al copacilor în amurg.

Doctorul nu se uita la poster. Se uita la Orr cu ochii aceia atenți, opaci. Râse când Orr încheie, nu tare și îndelung, dar poate puțin emoționat.

— Ajungem undeva, George!

— Unde?

Orr avea sentimentul că arăta ridicol stând așa ciufulit pe canapea, încă năucit de somn, după ce fusese adormit acolo probabil cu gura căscată și sforăind, neajutorat, în timp ce Haber urmărea tresăririle și țopăiturile creierului său și îi spunea ce să viseze. Se simțea expus, folosit. Și în ce scop?

Evident, doctorul nu-și amintea deloc de posterul cu calul, nici de conversația pe care o avuseseră despre el; se afla cu totul în noul prezent și toate amintirile lui duceau în acest punct. Deci nu-i putea fi de niciun folos. Însă el se plimba acum prin cabinet, vorbind chiar mai tare decât de obicei.

— Ei bine! (a) poți să visezi la ordin, urmezi hipnosugestiile; (b) reacționezi splendid la Augmentor. În consecință putem lucra împreună, rapid și eficient, fără narcotice. Prefer să lucrez fără medicamente. Ceea ce face creierul de unul singur este infinit mai fascinant și mai complex decât orice reacție ar putea avea la un stimul chimic; din cauza asta am dezvoltat Augmentorul, ca să ofer creierului un mijloc de *auto*-stimulare. Resursele creative și terapeutice ale creierului — fie el treaz, dormind sau visând — sunt practic infinite. De-am putea găsi noi cheile la toate lacătele. Numai forța visului în sine e ceva la care nu s-a visat vreodată!

Slobozi râsul lui puternic, făcuse această glumiță de prea multe ori. Orr surâse jenat, se apropia puțin prea mult de punctul sensibil.

— Acum sunt sigur că tratamentul tău va merge în direcția asta, o să *folosim* visele, nu o să evadăm sau o să le evităm. O să-ți înfrunți teama și, cu ajutorul meu, o să vezi dincolo de ea. Ți-e frică de propria ta minte, George. Asta e o frică cu care niciun om nu poate trăi. Dar nici nu trebuie. Nu ai descoperit ce ajutor îți poate da propria ta minte, modurile în care poți să te folosești de ea, s-o utilizezi în mod creativ. Tot ce trebuie să faci e să nu te ascunzi de propriile tale puteri mentale, să nu le suprimi, ci să le eliberezi. Putem face asta împreună. Nu ți se pare ceva corect, ceea ce trebuie făcut?

— Nu știu, zise Orr.

Când Haber vorbise de folosirea puterilor sale mentale, el se gândise pentru o clipă că doctorul trebuia să se fi referit la puterea de a schimba realitatea visând; dar, cu siguranță, dacă s-ar fi referit la așa ceva ar fi spus-o pe șleau. Știind că Orr avea nevoie disperată de o confirmare, nu ar fi ascuns fără un motiv ceva ce i-ar fi putut oferi.

Orr își pierdu curajul. Uzul de narcotice și pastile stimulente îl dezechilibraseră emoțional; știa asta și, prin urmare, se străduia să se lupte și să-și controleze sentimentele. Dar dezamăgirea era prea mare ca să poată fi controlată. Acum își dădea seama că își permisese puțină speranță. Fusese sigur, ieri, că doctorul era conștient de schimbarea de la munte la cal. Nu-l surprinsese și nu se alarmase că Haber încercase să i-o ascundă în urma șocului inițial; fără îndoială nu fusese capabil să admită asta nici față de sine însuși, să asimileze ideea. Lui Orr îi trebuise mult timp ca să accepte realitatea faptului că făcea ceva imposibil. Și totuși își permisese să spere că Haber, cunoscând visul, și fiind prezent ca și cum ar fi visat, în poziție centrală, ar putea observa schimbarea, și-ar putea aminti și confirma.

N-avea rost. Nu exista nicio ieșire. Orr se afla tot acolo unde se aflase luni în șir — singur: știind că era nebun și știind că nu era nebun, simultan și intens. Suficient cât să-l aducă în pragul nebuniei.

— Ar fi posibil, rosti neîncrezător, să primesc o sugestie posthipnotică să nu mai visez eficient? Dacă îmi poți sugera *s-o fac*... În felul ăsta aș putea scăpa de medicamente, cel puțin pentru un timp.

Haber se așeză în spatele biroului, cocoșat ca un urs.

— Mă îndoiesc foarte mult că ar funcționa, chiar și pentru o noapte, spuse aproape normal. Apoi dintr-odată reîncepu să peroreze: Nu e aceeași direcție fără rezultat pe care ai mai încercat-o, George? Medicamente sau hipnoză, tot suprimare este. Nu poți fugi de propria ta minte. Înțelegi asta, dar încă nu ești dornic s-o înfrunți. E în regulă. Privește lucrurile așa: deja ai visat de două ori, chiar aici, pe canapeaua aia. A fost atât de neplăcut? Ți-a făcut vreun rău?

Orr clătină din cap, prea demoralizat ca să răspundă. Haber continuă să pălăvrăgească, iar Orr se străduia să-i acorde atenție. Acum vorbea despre visele din timpul zilei, despre relația lor cu ciclurile de o oră și jumătate din timpul nopții, despre utilitatea și valoarea lor. Îl întrebă pe Orr dacă avea vreo afinitate specială cu vreun vis anume.

— De exemplu, explică, eu visez adesea cu ochii deschiși fapte eroice. Eu sunt eroul. Salvez fata, sau un coleg astronaut, sau un oraș asediat, sau o întreagă planetă. Vise de Mesia, vise despre triumful binelui. Haber salvează lumea! Sunt al naibii de distractive — atâta timp cât le păstrez acolo unde le e locul. Avem cu toții nevoie de acel impuls intim pe care ni-l dau visele cu ochii deschiși, dar când începem să ne bazăm pe el, când parametrii realității noastre devin puțin neclari... Mai sunt și visele de tip Insulele Mărilor Sudice — o mulțime de manageri la vârsta a doua le cad pradă. Sau tipul martirului nobil, sau diversele fantezii romantice ale adolescenței, sau tipul de vis sado-masochist și așa mai departe. Majoritatea oamenilor *recunosc* cea mai mare parte a acestor tipuri. Toți am fost în arenă înfruntând leii, cel puțin o dată, sau am aruncat o bombă și ne-am distrus inamicii, sau am salvat fecioara pneumatică de pe nava care se scufundă, sau am

scris a Zecea Simfonie a lui Beethoven în locul lui. Care stil e favoritul tău?

— Mmm... evadarea, spuse Orr. Trebuia să lupte să se adune și să-i poată răspunde acelui om care încerca să-l ajute. Să scap. Să fug de sub presiune.

— De sub presiunea slujbei, a stresului cotidian?

Haber părea să refuze să creadă că el era mulțumit de serviciul lui. Fără îndoială, Haber avea multe ambiții și i se părea dificil de înțeles că un om putea trăi fără așa ceva.

— Păi, e mai mult vorba de oraș, de aglomerație adică. Prea mulți oameni. Titlurile din ziare. Totul.

— Insulele din Sud? întrebă Haber cu surâsul său larg.

— Nu. Aici. N-am prea multă imaginație. Visez să am o cabană undeva în afara orașelor, poate undeva pe Coast Range unde încă mai sunt rămășițe ale codrilor bătrâni.

— Te-ai gândit vreodată să cumperi una?

— Terenurile recreaționale costă aproape treizeci și opt de mii de dolari acrul în cele mai ieftine zone, în South Oregon Wilderness. Ajung până la patru sute de mii pentru un lot cu vedere la plajă.

Haber fluieră.

— Văd că te-ai gândit... și te-ai întors la visele cu ochii deschiși. Ei, slavă Domnului că astea sunt gratis! Ești gata pentru încă o tură? Ne-a mai rămas aproape jumătate de oră.

— Ai putea...

— Ce, George?

— Să mă lași să-mi amintesc.

Haber începu unul dintre refuzurile lui elaborate.

— După cum știi, ceea ce experimentezi sub hipnoză, inclusiv toate instrucțiunile primite, sunt în mod normal blocate când te trezești printr-un un mecanism

similar cu cel care blochează amintirea a 99% din visele noastre. Dacă aș coborî acest blocaj ar însemna să-ți dau prea multe instrucțiuni conflictuale privind o problemă delicată, conținutul unui vis pe care încă nu l-ai visat. Pe el — visul — te pot face să ți-l amintești. Dar nu vreau ca amintirea sugestiilor mele să se amestece cu visul pe care îl visezi de fapt. Vreau să le țin separate, ca să obțin un raport clar a ceea ce ai visat tu, nu a ceea ce crezi că ar fi trebuit să visezi. Corect? Să știi că poți avea încredere în mine. Sunt aici ca să te ajut. N-o să-ți cer prea mult. O să te forțez, dar nu prea tare sau prea rapid. N-o să-ți comand coșmaruri! Crede-mă, vreau să rezolv treaba asta, și s-o înțeleg, la fel de mult cum vrei și tu. Ești un subiect inteligent și cooperant și un om curajos dacă ai suportat de unul singur atâta anxietate atât de mult timp. O să rezolvăm asta, George. Crede-mă.

Orr nu îl credea pe de-a-ntregul, dar doctorul era la fel de greu de contrazis ca un predicator; în plus, își dorea să-l creadă.

Nu spuse nimic, ci se întinse pe spate pe canapea și se supuse atingerii mâinii mari pe gâtul său.

— OK! Iată-te! Ce ai visat, George? Să auzim, la cald, direct din tavă.

Se simțea ridicol și-i era rău.

— Ceva despre Mările din Sud... cocotieri... nu-mi amintesc. Își frecă fruntea, se scărpină sub barba scurtă, inspiră adânc. Tânjea după o înghițitură de apă rece. Apoi am... am visat că tu te plimbai cu John Kennedy, președintele, cred că pe Alder Street. Eu vă urmam într-un fel din spate, cred că duceam ceva pentru unul dintre voi. Kennedy ținea umbrela deschisă — îl vedeam din profil,

ca pe vechile monede de cincizeci de cenți — și tu ai zis „Nu mai aveți nevoie de asta, domnule președinte“ și eu i-am luat-o din mână. El a părut deranjat, a zis ceva ce nu am înțeles. Dar nu mai ploua, ieșise soarele, așa că a spus: „Păi, presupun că ai dreptate“. ... Chiar s-a oprit ploaia.

— De unde știi?

Orr oftă.

— O să vezi când o să ieși afară. Asta-i tot pentru azi?

— Eu sunt gata să continuăm. Factura o plătește Guvernul, să știi!

— Sunt foarte obosit.

— Ei, bine, încheiem atunci. Auzi, ce-ar fi să ținem ședințele noaptea? Să adormi normal și să folosesc hipnoza numai ca să-ți sugerez conținutul visului. Ți-ar lăsa zilele de lucru libere, iar pentru mine ziua de lucru *este* noaptea, de cele mai multe ori; ceea ce caută cel mai adesea cercetătorii în domeniul somnului este somnul! Ne-ar crește mult viteza și te-ar și scuti de folosirea medicamentelor pentru suprimarea viselor. Vrei să încercăm? Ce-ai zice de noaptea de vineri?

— Am o întâlnire, zise Orr și tresări la auzul propriei minciuni.

— Atunci, sâmbătă.

— Bine.

Plecă, ducându-și pe braț haina umezită de ploaie. Nu mai avea nevoie s-o poarte. Visul cu Kennedy fusese foarte eficient. Acum putea fi sigur de ele, când avea asemenea vise. Indiferent cât de inofensiv era conținutul lor, se trezea amintindu-și-le cu o claritate intensă și se simțea doborât și stors de puteri, ca și cum ar fi făcut un enorm efort fizic ca să se opună unei forțe copleșitoare. Lăsat liber, nu avea un astfel de vis mai des de o dată la o lună

sau în șase săptămâni; *teama* de a avea unul îl obseda. Acum, cu Augmentorul făcându-l să viseze și sugestiile hipnotice insistând să viseze eficient, avusese trei vise eficiente din patru în două zile; sau, neținând cont de cel cu cocotierii care fusese mai degrabă ceea ce Haber numea un amestec confuz de imagini, trei din trei. Era extenuat.

Nu ploua. Când ieși pe porțile Willamette East Tower, cerul de martie era senin deasupra canionului străzii. Vântul se răsucise și bătea dinspre est, un vânt uscat din deșert care, din când în când, înviora clima umedă, fierbinte, cenușie și mohorâtă din Valea Willamette.

Aerul curat îl făcu puțin mai optimist. Își îndreptă umerii și porni la drum, încercând să ignore slaba amețeală care era probabil rezultatul oboselii, neliniștii, în urma a două somnuri scurte la ore nepotrivite și a coborârii de șaizeci și două de etaje cu liftul.

Oare doctorul îi implantase visul despre oprirea ploii? Sau sugestia fusese să-l viseze pe Kennedy (care, acum că se gândea din nou, avea barba lui Abraham Lincoln)? Sau pe Haber însuși? N-avea cum să știe. Partea eficientă a visului fusese oprirea ploii, schimbarea vremii; dar asta nu dovedea nimic. Adesea nu elementul principal, izbitor al unui vis era cel eficient. El bănuia că președintele Kennedy, din motive cunoscute numai subconștientului său, fusese propria sa contribuție, dar nu putea fi sigur.

Coborî în stația de metrou East Broadway împreună cu șirul nesfârșit al celorlalți. Puse moneda de cinci dolari în automatul de bilete, își luă biletul, se urcă în tren, pătrunse în întunericul de sub râu.

Amețeala crescu în trupul și în mintea sa. Să mergi pe sub un râu: un lucru ciudat, o idee de-a dreptul stranie.

Să traversezi un râu, să treci printr-un vad, pe jos sau să înoți, să folosești o barcă, un feribot, un pod, un avion, să mergi în amonte și în aval purtat de neîncetata mișcare și reînnoire a curentului: toate astea aveau un sens. Dar să treci pe sub un râu — era ceva pervers la mijloc. Sunt căi în minte și în afara ei a căror complexitate demonstrează tocmai asta, că pentru a se ajunge acolo trebuia să se fi luat într-o direcție greșită cu mult timp în urmă.

Existau nouă trenuri și tunele pentru camioane sub Willamette, șaisprezece poduri peste el și cheiuri de beton de-a lungul lui pe distanța a patruzeci de kilometri. Controlul revărsărilor în el și în afluentul său principal, Columbia, situat la câțiva kilometri depărtare de centrul Portlandului, era atât de bine dezvoltat încât niciunul dintre râuri nu se putea ridica cu mai mult de treisprezece centimetri chiar și după cele mai prelungite ploi torențiale. Willamette era un element principal al mediului, ca un imens animal de povară înhămat în frânghii, lanțuri, prăjini, șei, zăbale, chingi, pripoane. Dacă nu ar fi fost util, desigur nu ar fi fost betonat, ca sutele de pârâiașe care curgeau în întuneric din colinele orașului pe sub străzi și clădiri. Dar fără el, Portland nu ar fi fost un port; navele, lungile șiruri de barje, marile plute de bușteni încă veneau în sus și în jos pe el. Astfel că trenurile, camioanele și puținele automobile particulare trebuiau să meargă pe deasupra râului sau pe sub el. Deasupra capetelor celor care luau metroul GPRT din Broadway Tunnel se găseau tone de rocă și pietriș, tone de apă curgătoare, mulțimea de debarcadere și chilele navelor oceanice, uriașii suporți de beton ai podurilor și bretelelor autostrăzilor, un convoi de camioane cu abur încărcat cu carcase congelate de pui, un avion cu reacție la unsprezece mii de metri altitudine,

stelele la o distanţă de peste 4,3 ani-lumină. George Orr, palid la lumina fluorescentă a vagonului în bezna infrafluvială, se clătina ţinându-se de o bară alături de o mie de alte suflete. Simţea greutatea deasupra lui, apăsând la nesfârşit în jos. Se gândi: „Trăiesc într-un coşmar din care din când în când mă trezesc în somn".

Aglomeraţia şi înghiontirile oamenilor care coborau la Union Station îi alungară aceste gânduri sentenţioase din minte; se concentră cu totul asupra păstrării mâinii pe bara de sprijin. Simţindu-se încă năuc, se temea că dacă i-ar da drumul şi ar fi nevoit să se supună cu totul forţei (*c*), i s-ar face rău.

Trenul porni din nou cu un zgomot compus în mod egal din mugete profunde abrazive şi ţiuituri acute pătrunzătoare.

Întregul sistem GPRT era vechi de numai cincisprezece ani, dar fusese construit târziu şi în grabă, cu materiale de calitate inferioară, în timpul şi nu înaintea prăbuşirii economiei bazate pe automobile private. De fapt,vagoanele fuseseră construite în Detroit; durau şi sunau în mod corespunzător. Ca orăşean şi călător cu metroul, Orr nici măcar nu auzea zgomotul înfiorător. Terminaţiile nervilor lui acustici amorţiseră considerabil, cu toate că nu avea decât treizeci de ani, şi în orice caz zgomotul constituia doar fundalul uzual al coşmarului. Reuşi să gândească din nou, încleştându-şi mâna pe bara de sprijin.

Încă de când devenise interesat vrând-nevrând de subiect, incapacitatea minţii de a-şi aminti majoritatea viselor îl nedumerise. Gândirea inconştientă, fie a copiilor mici, fie în timpul visului, aparent nu era accesibilă amintirii conştiente. Dar oare fusese inconştient sub hipnoză? Nu complet: fusese extrem de treaz până i se spusese să

adoarmă. Atunci de ce nu-și putea aminti? Asta îl îngrijora. Voia să știe ce făcea Haber. Primul lui vis din această după-amiază, de exemplu: oare doctorul îi spusese numai să viseze din nou calul? Și el însuși adăugase baliga, ceea ce era jenant. Sau, dacă doctorul specificase baliga, era jenant într-un mod diferit. Poate că Haber fusese norocos că nu se alesese cu o grămadă mare de rahat aburind pe covorul din cabinet. Într-un fel, desigur, o obținuse: posterul cu muntele.

Orr stătea în picioare ca presat cu fierul de călcat când metroul opri scrâșnind în stația Alder Street. Muntele, se gândi el pe când șaizeci și opt de oameni îl împingeau și se frecau de el în drum spre ușă. Muntele. Mi-a spus să pun la loc muntele în visul meu. Așa că eu am făcut calul să aducă înapoi muntele. Dar dacă mi-a spus să pun la loc muntele atunci înseamnă că *știa că fusese acolo înainte de cal*. Știa. A văzut cum primul vis a schimbat realitatea. A văzut modificarea. Mă crede. *Nu* sunt nebun!

Orr fu năpădit de o asemenea bucurie, încât dintre cele patruzeci și două de persoane care umpleau vagonul în timp ce el răsucea acele gânduri în minte, cei șapte sau opt presați cel mai aproape de el simțiră un vag, dar identificabil val de ușurare. Femeia care nu reușise să se apuce de bara lui simți o binecuvântată încetare a durerii acute din coaste; bărbatul strivit în stânga lui se gândi dintr-odată la lumina soarelui; bătrânul care stătea așezat chircit chiar în fața lui uită, pentru scurt timp, că îi era foame.

Orr nu era rapid în raționamente. De fapt, nu se pricepea deloc. Ajungea la anumite idei în mod lent, niciodată patinând pe gheața limpede și rezistentă a logicii, nici avântându-se pe torentele imaginației, ci înaintând cu greu pe terenul accidentat al existenței. Nu vedea

conexiunile, ceea ce se spune că ar fi pecetea inteligenței. El *simțea* conexiunile — ca un instalator. În realitate nu era prost, dar nu își folosea creierul nici pe jumătate cât ar fi putut să o facă, nici la viteza posibilă. Abia când ieșise din metrou la Ross Island Bridge West, urcase dealul și luase liftul optsprezece etaje până la garsoniera lui cu numărul 8 1/2X11 din clădirea autonomă de douăzeci de etaje din metal și beton ușor Corbett Condominium (Viață cu Buget Limitat în stil Central!), pusese în cuptorul cu infraroșii o felie de soia, luase o bere din frigider și privise un timp pe fereastră — plătise dublu pentru o cameră cu vedere în exterior — cercetând spre dealurile din vestul Portlandului acoperite cu imense turnuri sclipitoare, îngreunate de lumini și viață, abia atunci se întrebă în sfârșit: de ce dr. Haber nu mi-a *spus* că știe că eu visez eficient?

Rumegă ideea un timp. Se învârti în jurul ei, încercă s-o ridice, descoperi că era foarte mare.

Se gândi: Haber știe, acum, că posterul s-a modificat de două ori. De ce nu a spus nimic? Trebuia să știe că mă tem să nu fiu nebun. Spune că mă ajută. M-ar fi ajutat mult dacă mi-ar fi spus că și el vede ceea ce văd eu, dacă mi-ar fi spus că nu e doar o iluzie.

Acum știe, se gândi Orr după o înghițitură lungă de bere, că ploaia s-a oprit. Totuși atunci când i-am spus eu nu s-a dus să verifice. Poate că se temea. Probabil că ăsta-i motivul. Întreaga afacere îl sperie și vrea să afle mai multe înainte să-mi spună ce crede el. Mă rog, nu pot să-l condamn. Dacă nu l-ar speria, ar fi ceva ciudat.

Dar mă întreb, odată ce se obișnuiește cu ideea, ce va face... Mă întreb cum îmi va opri visele, cum o să mă

împiedice să schimb lucrurile. Trebuie să mă opresc; am mers prea departe, prea departe...

Clătină din cap și își îndepărtă ochii de la dealurile luminoase încărcate de viață.

CAPITOLUL 4

Nimic nu dăinuie, nimic nu e precis şi sigur (cu excepția minții unui om pedant), perfecțiunea nu este decât repudierea acelei inevitabile incertitudini marginale care reprezintă calitatea intimă şi enigmatică a Existenței.

– H.G. Wells, „O utopie modernă"

Biroul avocaților Forman, Esserbeck, Goodhue și Rutti era o parcare construită în 1973 și transformată pentru folosința umană. Multe dintre clădirile vechi din centrul Portlandului erau de același tip. De fapt, într-o anumită epocă, cea mai mare parte din centru constase în locuri pentru parcarea automobilelor. La început fuseseră simple întinderi de asfalt punctate de aparate de taxat, dar pe măsură ce populația crescuse, se înmulțiseră și ele. De fapt, structura de parcare cu elevatoare automate fusese inventată în Portland, cu mult timp în urmă; și înainte ca mașinile private să le înăbușe fatal, construcțiile cu rampe de parcare ajunseseră la cincisprezece-douăzeci de etaje. Nu toate fuseseră demolate începând cu anii 1980 ca să facă loc blocurilor înalte pentru apartamente și birouri; unele fuseseră transformate. Aceasta, de la numărul 209 S.W. Burnside, încă mai mirosea a fantomatice gaze de

eșapament. Podelele sale de ciment erau pătate de excrementele nenumăratelor motoare, amprentele roților dinozauriene fuseseră fosilizate în praful coridoarelor sale răsunătoare. Toate etajele aveau o înclinație curioasă, o oblicitate datorată structurii inițiale pe bază de rampă elicoidală; în birourile de la Foreman, Esserbeck, Goodhue și Rutti nu puteai fi pe de-a-ntregul convins că stăteai în poziție verticală.

Domnișoara Lelache stătea în spatele paravanului din rafturi și fișete care separa jumătatea ei de birou de jumătatea de birou a domnului Pearl și se gândea la ea însăși ca la Văduva Neagră.

Stătea acolo, veninoasă; dură, strălucitoare și otrăvitoare; așteptând, așteptând.

Și victima sosi.

O victimă înnăscută. Păr ca al unei fetițe, șaten și moale, o barbă mică blondă; pielea fină și albă ca burta de pește; sfios, blajin, bâlbâindu-se. La dracu'! Dacă ar călca pe el nici măcar n-ar trosni.

— Păi, cred că e... că e o problemă de... într-un fel de dreptul la intimitate, spunea el. Încălcarea intimității adică. Dar nu sunt sigur. Din cauza asta am nevoie de un sfat.

— Ei bine, dați-i drumul, zise domnișoara Lelache.

Victima nu putu să-i dea drumul. Țeava lui bâlbâită secase.

— Sunteți sub Tratament Terapeutic Voluntar, recită domnișoara Lelache referindu-se la nota pe care domnul Esserbeck o transmisese anterior, pentru încălcarea regulilor federale care controlează obținerea de medicamente de la autodispensare.

— Da. Dacă accept tratament psihiatric, nu voi fi condamnat.

— Acesta este scopul, da, zise sec avocata. Omul i se părea nu tocmai slab de minte, ci revoltător de simplu. Își drese glasul.

Își drese și el glasul. Maimuța vede, maimuța imită. Treptat, cu mult sprijin și o mulțime de completări, el îi explică faptul că terapia urmată consta în esență în somn și vis indus hipnotic. Avea senzația că psihiatrul, comandându-i să viseze anumite vise, îi încălca dreptul la intimitate așa cum era definit în Noua Constituție Federală din 1984.

— Bun. Ceva asemănător a apărut anul trecut în Arizona, zise domnișoara Lelache. Un bărbat aflat sub TTV a încercat să-și dea în judecată psihiatrul pentru că îi sugera tendințe homosexuale. Bineînțeles că doctorul nu utiliza decât tehnicile standard de condiționare, iar reclamantul era un homo teribil de reprimat; a fost arestat pentru că a încercat să sodomizeze un băiat de doisprezece ani în plină zi, în mijlocul parcului Phoenix, chiar înainte să-i ajungă cazul în instanță. A fost trimis la Terapie Obligatorie în Tehachapi. Mă rog. Ceea ce vreau să spun este că trebuie să fiți foarte precaut când faceți astfel de acuzații. Majoritatea psihiatrilor care primesc pacienți trimiși de guvern sunt ei înșiși oameni foarte precauți și practicieni respectabili. Dacă puteți să-mi furnizați vreun eveniment, vreo întâmplare care să poată servi drept probă reală; dar numai suspiciunile nu ajung. De fapt, ele v-ar putea trimite la Obligatorie, adică la Spitalul de Boli Mentale din Linnton, sau la închisoare.

— Ar putea... este posibil să mi se schimbe psihiatrul?

— Nu fără un motiv real. Școala Medicală v-a trimis la acest Haber; și ei se pricep, să știți. Dacă faceți o plângere împotriva lui Haber, cei care o vor analiza ca specialiști

este foarte posibil să fie oamenii Școlii Medicale, probabil aceiași care v-au interogat. Nu vor lua în considerare cuvântul unui pacient contra cuvântului unui medic fără o dovadă. Nu în genul ăsta de cazuri.

— Un caz de boală mentală, zise clientul întristat.

— Exact.

Un timp nu mai spuse nimic. În cele din urmă, ridică ochii spre ea, niște ochi limpezi, luminoși, o privire lipsită de furie și fără speranță; zâmbi și zise:

— Mulțumesc foarte mult, domnișoară Lelache. Îmi pare rău că v-am făcut să vă pierdeți timpul.

— Stai așa, făcu ea.

Poate că era simplu, dar cu siguranță nu părea nebun; nici măcar nu arăta nevrotic. Părea doar disperat.

— Nu trebuie să renunțați așa ușor. Nu am spus că nu puteți obține un caz. Ați spus că doreați să vă lăsați de consumul de medicamente, iar acest dr. Haber vă prescrie o doză mare de fenobarbital, ceea ce luați și dumneavoastră; asta ar putea garanta o investigație. Cu toate că mă cam îndoiesc. Dar apărarea dreptului la intimitate este specialitatea mea și vreau să știu dacă a existat o încălcare a intimității. V-am spus doar că nu mi-ați *expus* cazul dumneavoastră — dacă aveți unul. Ce anume a făcut acest doctor?

— Dacă vă spun, rosti clientul cu seriozitate morocănoasă, o să mă credeți nebun.

— De unde știți?

Domnișoara Lelache era contrainfluențabilă, o calitate excelentă la un avocat, dar își dădu seama că mersese puțin prea departe.

— Dacă v-aș spune, continuă clientul pe același ton, că unele dintre visele mele exercită influență asupra

realității, iar acel dr. Haber a descoperit asta și se folosește de... de talentul meu, în propriile lui scopuri, fără consimțământul meu... m-ați crede nebun. Nu-i așa?

Domnișoara Lelache îl studie un timp, cu bărbia sprijinită în mâini.

— Bun. Continuați, rosti în cele din urmă, tăios. Avea dreptate în privința gândurilor ei, dar s-o ia naiba dacă avea să admită. Oricum, ce dacă era nebun? Ce persoană normală putea trăi în această lume fără s-o ia razna?

El își privi îndelung mâinile, evident încercând să-și adune gândurile.

— Vedeți, el are mașinăria aia. Un aparat ca un EEG, dar care oferă un fel de analiză și feedback asupra undelor cerebrale.

— Vreți să spuneți că e un savant nebun cu o mașină infernală?

Clientul zâmbi ușor.

— Așa a sunat. Nu, eu cred că are o reputație foarte bună ca om de știință și cercetător și că e sincer dedicat ajutorării oamenilor. Sunt convins că nu a intenționat să-mi facă vreun rău mie sau altcuiva. Scopurile lui sunt foarte nobile. Întâlni privirea Văduvei Negre care îl readuse la realitate și se bâlbâi: Păi... aparatul. Nu prea pot spune cum funcționează, dar oricum el îl folosește ca să-mi țină creierul în stare *theta*, cum o numește el — e un termen pentru starea specială de somn în care visăm. E diferită de somnul obișnuit. Mă adoarme prin hipnoză, apoi pornește aparatul astfel încât eu încep să visez imediat — în mod normal nu se întâmplă așa. Sau cel puțin așa înțeleg eu lucrurile. Aparatul asigură visul, și cred că și intensifică starea de vis. Apoi eu visez ceea ce îmi spune el să visez, prin hipnoză.

— Bun, pare o metodă inofensivă prin care un psihanalist de modă veche obține vise pe care să le analizeze. Numai că în loc de asta el vă spune ce anume să visați, prin sugestie hipnotică? Deci presupun că vă condiționează prin intermediul viselor, dintr-un motiv oarecare. Este bine cunoscut că sub hipnoză un om poate face aproape orice, indiferent dacă în stare normală conștiința ar consimți sau nu acel lucru. S-a știut asta încă de la mijlocul secolului trecut, și legal stabilit odată cu *Somerville contra Projansky* în '88. Bun. Aveți vreun motiv să credeți că acest doctor a folosit hipnoza pentru a vă sugera să faceți ceva periculos, ceva ce în mod normal ați considera respingător din punct de vedere moral?

Clientul ezită.

— Periculos, da. Dacă acceptați că un vis poate fi periculos. Dar nu mi-a indicat să *fac* ceva. Numai să *visez* anumite lucruri.

— Dar aceste vise pe care vi le sugerează vă repugnă?

— El nu... nu e un om rău. Are intenții bune. Mă deranjează că se folosește de mine ca de un instrument — chiar dacă scopurile lui sunt bune. Nu-l pot judeca — propriile mele vise au avut efecte imorale, din cauza asta am încercat să le suprim cu medicamente și am intrat în încurcătura asta. Și vreau să scap, să nu mai iau medicamente, să mă vindec. Dar el nu mă vindecă. El mă *încurajează*.

După o pauză, domnișoara Lelache întrebă:

— Să faceți ce?

— Să schimb realitatea visând-o în mod diferit, zise clientul, perseverent și fără speranță.

Domnișoara Lelache își ascunse din nou bărbia între mâini și fixă un timp cutia albastră cu agrafe de pe birou

situată chiar la nadirul razei sale vizuale. Arunca priviri furișe către client. Acesta stătea blând ca întotdeauna, dar acum ea se gândea că nu s-ar strivi dacă ar călca pe el, nici nu ar trosni, nici măcar nu ar crăpa. Era straniu de solid.

Oamenii care vin la un avocat tind să fie în defensivă, nu în ofensivă; în mod firesc ei sunt în căutarea a ceva — o moștenire, o proprietate, o hotărâre judecătorească, un divorț, un arest, orice. Nu-și dădea seama ce căuta tipul ăla, atât de inofensiv și lipsit de apărare. Nu avea niciun sens și totuși ceea ce spunea el nu *suna* ca și cum nu ar avea sens.

— Bun, zise ea precaută. Ce nu e în regulă cu sugestiile lui asupra viselor?

— Nu am dreptul să schimb lucrurile. Nici el să mă determine să fac asta.

Dumnezeule, el chiar credea asta, era complet căzut în abis. Și totuși certitudinea lui morală o prindea, ca pe un pește înotând în cercuri în același abis.

— Cum să schimbați lucrurile? Care lucruri? Dați-mi un exemplu!

Nu simțea milă față de el, așa cum ar fi simțit față de un om bolnav, un schizofren sau paranoic cu iluzii de manipulare a realității. Era „o altă victimă a timpurilor noastre care pun la încercare sufletele oamenilor", după cum spusese președintele Merdle în mesajul către Statele Uniunii, în stilul său vesel de a răstălmăci un citat; și iată că ea se purta urât cu o biată victimă amărâtă sângerând prin găurile din creier. Dar nu avea chef să fie amabilă cu el. Iar el putea să îndure.

— Cabana, zise el după ce cugetase puțin. La a doua mea vizită la el m-a întrebat despre visele cu ochii deschiși, și eu i-am spus că uneori visez să am un loc în

Wilderness Areas, știți dumneavoastră, un loc la țară ca în vechile romane, unde să pot evada. Bineînțeles că nu am unul. Cine are? Dar săptămâna trecută probabil mi-a ordonat să visez că am. Pentru că acum am. O cabană închiriată pe treizeci și trei de ani pe terenul guvernului, în Siuslaw National Forest, lângă Neskowin. Am închiriat un miniautomobil pe baterii și m-am dus duminică să o văd. E foarte drăguță. Dar...

— De ce să nu aveți o cabană? E ceva imoral? Mulți oameni s-au băgat în loteriile pentru astfel de chirii încă de când s-au deschis pentru Wilderness Areas, anul trecut. Sunteți doar al dracului de norocos.

— Dar nu am avut-o. Nimeni nu a avut. Parcurile și pădurile au fost rezervate strict ca zone naturale, ce-a mai rămas din ele, cu zone de camping în jurul lor. Nu au existat cabane închiriate de guvern. Până vinerea trecută. Când am visat eu că există.

— Dar vedeți, domnule Orr, eu *știu*.

— Știu că știți, zise el amabil. Știu și eu. Totul despre cum s-a decis să se dea spre închiriere bucăți din National Forests, primăvara trecută. Și eu m-am înscris, am tras un număr câștigător la loterie și așa mai departe. Numai că, de asemenea, mai știu și că toate astea nu erau adevărate până vinerea trecută. Iar dr. Haber știe și el.

— Deci visul dumneavoastră de vinerea trecută, spuse ea batjocoritor, a schimbat realitatea retrospectiv pentru întregul stat Oregon, a afectat o decizie de la Washington de anul trecut și a șters memoria tuturor în afară de a dumneavoastră și a doctorului? Ăsta da vis! Vi-l puteți reaminti?

— Da, replică el morocănos, dar ferm. Era cabana și pârâul din fața ei. Nu mă aștept să credeți toate astea,

domnișoară Lelache. Cred că nici măcar dr. Haber nu s-a prins încă; dar el nu va aștepta și va profita. Dacă a făcut-o, s-ar putea să fie mai precaut. Treaba funcționează în felul următor. Dacă el îmi spune sub hipnoză că în cameră se află un câine roz, eu îl fac să apară; dar câinele nu poate fi acolo atâta timp cât câinii roz nu sunt ceva în firea lucrurilor, nu fac parte din realitate. Ceea ce s-ar întâmpla ar fi să obțin un pudel alb vopsit în roz și un motiv plauzibil pentru ca el să se afle acolo, sau, dacă insistă să fie un câine roz autentic, visul meu va trebui să schimbe ordinea lucrurilor astfel încât să includă câinii roz. Pretutindeni. Încă din Pleistocen sau când au apărut câinii prima dată. Ar fi existat întotdeauna negri, cafenii, galbeni, albi și roz. Iar unul dintre cei roz ar fi intrat de pe hol, sau ar fi un collie de-ai lui, sau pekinezul recepționerei sau ceva. Nimic miraculos. Nimic nenatural. Fiecare vis își acoperă complet urmele. Când m-aș trezi eu în cabinet ar exista un banal câine roz, având un motiv serios să se afle acolo. Și nimeni n-ar fi conștient de apariția a ceva nou în afară de mine — și de el. Eu păstrez cele două amintiri, cele două realități. La fel și dr. Haber. El e de față la momentul schimbării și știe despre ce e visul. Nu recunoaște că știe, dar eu știu că știe. Pentru oricine altcineva câinii roz au existat dintotdeauna. Pentru mine și pentru el au existat — și în același timp nu au existat.

— Traiectorii temporale duale, universuri alternative, zise domnișoara Lelache. Vă uitați mult la emisiunile nocturne?

— Nu, replică clientul aproape la fel de sec ca și ea. Nu vă cer să credeți asta. Cu siguranță, nu fără o dovadă.

— Slavă Domnului!

El zâmbi, aproape râzând. Avea un chip prietenos; părea, dintr-un motiv oarecare, că ar fi plăcut-o.

— Însă, domnule Orr, cum naiba pot să obțin vreo dovadă a *viselor* dumneavoastră? În special dacă distrugeți toate dovezile de fiecare dată când visați, schimbând totul până în Pleistocen?

— Ați putea, zise el dintr-odată animat, ca și cum ar fi descoperit o speranță, ați putea, în calitate de avocat al meu, să cereți să fiți prezentă la una dintre ședințele mele cu dr. Haber — dacă vreți?

— Mda, posibil. Se poate aranja dacă avem un motiv bun. Însă aducerea unui avocat ca martor în eventualitatea unei posibile încălcări a intimității o să vă distrugă definitiv relația pacient-terapeut. Nu că acum ați avea una foarte bună, dar e greu de judecat din exterior. Ideea e că trebuie să aveți încredere în el și, de asemenea, știți, și el trebuie să aibă într-un fel încredere în dumneavoastră. Dacă asmuțiți un avocat asupra lui pentru că vreți să vi-l scoateți din cap, ei bine, el ce-ar putea face? E de presupus că vrea să vă ajute.

— Da. Dar se folosește de mine pentru experiențe...

Orr nu mai continuă. Domnișoara Lelache înțepenise, păianjenul își văzuse, în sfârșit, prada.

— Experiențe? Asta face? Ce anume? Mașinăria despre care ați vorbit — e un experiment? Are aprobare SEB? Ce ați semnat, era vreun accept, altceva decât formularele TTV și consimțământul pentru hipnoză? Nimic? Se pare că aveți un fundament pentru plângere, domnule Orr.

— Ați putea veni să urmăriți o ședință?

— Poate. Direcția de urmat va fi cea a drepturilor civile, desigur, nu a intimității.

— Înțelegeți că eu nu vreau să-l bag pe dr. Haber în necazuri? întrebă el, părând îngrijorat. Nu asta vreau. Știu că el îmi vrea binele. Doar că vreau să fiu vindecat, nu folosit.

— Dacă intențiile lui sunt bune și utilizează un aparat experimental asupra unui subiect uman, atunci ar trebui s-o ia ca un element de procedură, fără resentimente; dacă totul e corect, nu va avea nicio problemă. Am făcut de două ori așa ceva. M-a angajat SEB s-o fac. Am urmărit un inductor de hipnoză nou în probe la Școala Medicală și care nu a funcționat, și am mai urmărit o demonstrație de inducere a agorafobiei prin sugestie, pentru ca oamenii să fie fericiți în aglomerație, asta la Institutul din Forest Grove. Asta a funcționat, dar nu a primit aprobare, intra sub incidența legilor privind spălarea creierelor, am decis noi. Acum, probabil că pot obține un ordin al SEB ca să investighez lucrușorul utilizat de doctorul dumneavoastră. Asta vă scoate din peisaj. Nu apar deloc ca avocat al dumneavoastră. De fapt poate chiar nu vă cunosc. Sunt oficial acreditată de ACLU ca observator pentru SEB. Apoi, dacă nu ajungem nicăieri cu asta, voi rămâneți în aceeași relație ca înainte. Problema e că trebuie să fiu invitată la una dintre ședințele *voastre*.

— Eu sunt singurul pacient de la psihiatrie cu care folosește Augmentorul, așa mi-a spus. A spus că încă mai lucrează la el — îl perfecționează.

— Atunci este într-adevăr experimental, indiferent ce vă face cu el. Bine. O să văd ce pot face. O să dureze o săptămână sau poate mai mult să definitivăm formalitățile.

El păru deznădăjduit.

— Să nu visați că m-ați eliminat din realitate în săptămâna asta, domnule Orr, zise ea, auzindu-și vocea chitinoasă printre mandibule.

— Nu în mod voit, spuse el recunoscător — ba nu, pentru Dumnezeu, nu era recunoștință, era bucurie. O plăcea. Era un biet nebun psihopat drogat, *trebuia* s-o placă. Ei îi plăcea de el. Își întinse mâna cafenie, și el o întâmpină cu o mână albă, exact ca în nenorocita aia de insignă pe care mama ei o păstra mereu în fundul cutiei ei cu mătănii, SCNN sau SNCC sau ceva asemănător căruia îi aparținuse pe la mijlocul secolului trecut, Mâna Neagră și Mâna Albă unite. Iisuse!

CAPITOLUL 5

Când Marea Cale se pierde, noi
primim bunăvoință și dreptate.

– Lao Tse: XVIII

Zâmbind, William Haber urcă treptele Institutului Onirologic Oregon și intră prin ușile înalte de sticlă polarizată în răcoarea uscată a aerului condiționat. Era numai 24 martie și afară te simțeai deja ca într-o saună; dar înăuntru era răcoare, curat, senin. Pardoseală de marmură, mobilier discret, birou de recepție din crom lustruit, o recepționeră cu manichiura perfectă.

— Bună dimineața, doctore Haber!

În hol, Atwood trecu pe lângă el, venind dinspre pavilioanele de cercetare, cu ochii roșii și șifonat după o noapte de monitorizare a EEG-urilor celor care dormeau; computerele făceau acum cea mai mare parte din treabă, dar uneori mai era nevoie de o minte neprogramată.

— Neața, șefu', mormăi Atwood.

Și de la domnișoara Crouch în propriul său birou:

— *Bună* dimineața, doctore!

Se bucura că o luase pe Penny Crouch cu el când se mutase în biroul de director al institutului anul trecut. Era loială și inteligentă, iar omul de la conducerea unei

instituții de cercetare mari și complexe are nevoie de o femeie loială și inteligentă în anticameră.

Pătrunse în sanctuarul interior.

Aruncând geanta și dosarele pe canapea, întinse brațele și apoi se îndreptă, așa cum făcea întotdeauna încă de când intrase pentru prima dată în acest birou, spre fereastră. Era o fereastră largă pe colț, cu vedere spre est și nord peste o mare parte a lumii: curba râului Willamette cu multe poduri în apropiere la poalele dealurilor; nenumăratele turnuri ale orașului înalte și lăptoase în ceața primăverii, pe ambele maluri ale râului; suburbiile întinzându-se dincolo de raza vizuală până la marginile lor îndepărtate de pe dealuri; și munții. Hood, imens, însă retras, născând nori în jurul frunții; spre nord, îndepărtatul Adams, ca un molar; apoi conul perfect al St. Helens, de pe ale cărui pante lungi și cenușii mult mai departe spre nord se înălța un mic dom chel, ca un copil privind pe după fusta mamei lui: Mount Rainier.

Era o imagine însuflețitoare. Pe dr. Haber îl binedispunea întotdeauna. În plus, după o săptămână de ploaie solidă, barometrul urca și soarele ieșise din nou deasupra cetii râului. Miile de date EEG îl făcuseră extrem de conștient de relația dintre presiunea atmosferică și greutatea minții și aproape simțea cum funcțiile psihosomatice i se îmbunătățesc în vântul uscat, luminos. Trebuia să păstreze direcția, să continue să îmbunătățească climatul, se gândi repede, aproape pe furiș. În mintea lui erau formate sau în curs de formare câteva șiruri de gânduri simultan, iar această notiță nu făcea parte din niciunul dintre ele. Apăruse rapid și fusese iute clasată în memorie, chiar în timp ce el deschidea reportofonul de birou și începea să dicteze una din mulțimea de scrisori pe care le reclama

conducerea unui institut de cercetare al guvernului. Era o corvoadă, desigur, dar trebuia făcută, iar el era omul potrivit s-o facă. Nu se supăra, deși îi tăia drastic din propriul timp destinat cercetării. Acum petrecea în laboratoare numai cinci sau șase ore săptămânal și avea un singur pacient, cu toate că, desigur, supraveghea și tratamentul altora.

Însă un pacient își păstrase. La urma urmelor, era psihiatru. Intrase în domeniul cercetării somnului și al onirologiei în primul rând pentru a găsi aplicații terapeutice. Nu era interesat de cunoștințele detașate, de știință de dragul științei: n-avea niciun rost să afli ceva ce nu era de folos. Relevanța era cheia lui de boltă. Își va păstra întotdeauna un pacient al său, ca să-și amintească acest angajament fundamental, ca să rămână în contact cu realitatea umană a cercetării lui în termenii structurii personalității tulburate a indivizilor. Căci nimic nu este important în afară de oameni. O persoană se definește numai prin extinderea influenței sale asupra altor oameni, prin sfera interrelaționalității sale; iar moralitatea este un termen lipsit de înțeles, definit altfel decât ca binele pe care îl face cineva altora, ca îndeplinire a funcției cuiva în întregul sociopolitic.

Pacientul curent, Orr, sosea la patru după-amiază, fiindcă renunțaseră la tentativa de a ține ședințele noaptea; și, după cum îi reaminti domnișoara Crouch la prânz, un inspector SEB avea să urmărească ședința de azi ca să se asigure că nu este nimic ilegal, imoral, nesigur, neplăcut, ne-orice altceva în operarea Augmentorului. Dracu' să-l ia de guvern băgăcios!

Asta era problema cu succesul, venea concomitent cu publicitatea, curiozitatea publicului, invidia profesională, rivalitățile dintre colegi. Dacă ar fi fost în continuare

cercetător particular, trudind în laboratorul pentru studiul somnului de la PSU și într-un cabinet de mâna a doua în Willamette East Tower, ar fi existat șanse ca nimeni să nu fi observat Augmentorul până când nu decidea el că e gata de scos pe piață și ar fi fost lăsat în pace să rafineze și să perfecționeze aparatul și aplicațiile lui. Acum avea de făcut cea mai intimă și mai delicată parte a meseriei sale, psihoterapie cu un pacient bolnav, iar guvernul trebuia să-i trimită un avocat care să se amestece fără să înțeleagă deloc jumătate din ceea ce se petrecea și să înțeleagă greșit restul.

Avocatul sosi la 3:45 și Haber ieși din birou să-l întâmpine — pe ea, după cum se dovedi — și să stabilească imediat o impresie călduroasă de prietenie. Mergea mai bine dacă ei vedeau că nu te temi, că ești cooperant și cordial. Mulți doctori lăsau să li se vadă resentimentele când aveau de-a face cu un inspector SEB; acei doctori nu se bucurau de prea multe garanții guvernamentale.

Totuși nu era deloc ușor să te porți cordial și călduros cu acea avocată. Pocnea și zdrăngănea. Încuietoare grea de alamă la geantă, bijuterii mari de cupru și alamă care zornăiau, pantofi cu toc metalic și un imens inel de argint cu o mască africană îngrozitor de urâtă, sprâncene încruntate, voce dură: clic, zdrang, poc... În următoarele zece secunde Haber bănui că întreaga afacere era într-adevăr o mască, după cum indica inelul: o mulțime de sunete și furie semnificând timiditate. Asta însă nu era treaba lui. N-o va cunoaște niciodată pe femeia din spatele măștii, iar ea nu conta atâta timp cât el putea face o impresie bună asupra domnișoarei Lelache avocatul.

Dacă nu mergea cordial, cel puțin nu mergea rău; ea era competentă, mai făcuse așa ceva și înainte și

își învățase bine temele pentru cazul de față. Știa ce să întrebe și cum să asculte.

— Pacientul acesta, George Orr, spuse ea, nu e un dependent, corect? I s-a pus diagnostic de psihoză sau tulburare mentală după trei săptămâni de tratament?

— Tulburare, după cum definește Biroul Sănătății termenul. Foarte tulburat și cu o reprezentare artificială a realității, dar starea lui se îmbunătățește în urma tratamentului.

Ea avea un reportofon de buzunar și înregistra totul: la fiecare cinci secunde, după cum cerea legea, aparatul făcea *tiip*.

— Vreți să descrieți vă rog tratamentul folosit, *tiip* și să explicați rolul jucat de acest aparat? Nu-mi spuneți cum *tiip* funcționează, găsim în raportul dumneavoastră, ci ceea ce face. *Tiip* de exemplu, cu ce este diferit față de Elektroson sau de transcască?

— Ei bine, după cum știți, acele aparate generează diferite unde de joasă frecvență care stimulează celulele nervoase din cortexul cerebral. Acele semnale s-ar putea numi generalizate; efectul lor asupra creierului se obține într-un mod oarecum similar cu cel al luminilor stroboscopice la un ritm critic, sau un stimul auditiv ca bătaia unei tobe. Augmentorul livrează un semnal specific care poate fi recepționat de o zonă specifică. De exemplu, un subiect poate fi antrenat să producă unde *alfa* după dorință, după cum știți; dar Augmentorul le poate induce fără vreun antrenament prealabil, chiar și când starea lui nu e favorabilă în mod normal ritmului *alfa*. El alimentează un ritm *alfa* de 9 cicli prin electrozi plasați corespunzător, iar în câteva secunde creierul poate accepta acest ritm și produce unde *alfa* la fel de constant ca un budist Zen în transă. În

mod similar, și chiar mai util, orice stadiu al somnului poate fi indus, cu ciclurile lui tipice și activitățile zonale.

— Poate stimula centrii plăcerii sau centrii vorbirii?

Of, sclipirea moralizatoare în ochiul ACLU, ori de câte ori vine vorba de centrii plăcerii! Haber își ascunse ironia și iritația și răspunse cu o sinceritate amicală:

— Nu. Vedeți dumneavoastră, nu e ca SEC. Nu e la fel cu o stimulare electrică sau chimică a unui centru anume; nu implică nicio intruziune în zone speciale ale creierului. Pur și simplu, face ca activitatea în ansamblu a creierului să se modifice, să treacă de la sine dintr-o stare a sa naturală în alta. Într-un fel seamănă cu o melodie care te prinde și îți face piciorul să bată ritmul. Astfel creierul atinge și menține condițiile dorite pentru studiu sau terapie, oricât de mult e nevoie. L-am numit Augmentor tocmai ca să-i scot în evidență funcția non-creativă. Nimic nu este impus din exterior. Somnul indus de Augmentor este literal precis, genul de somn normal pentru acel tip de creier. Diferența dintre el și mașinile electrice de somn e cea dintre un croitor personal și hainele produse în serie. Diferența dintre el și implantul de electrozi e — la naiba — ca între un scalpel și un baros!

— Dar cum inventați stimulii utilizați? Înregistrați *tiip* un ritm *alfa*, de exemplu, de la un subiect ca să-l folosiți la altul *tiip*?

El evitase acest punct. Nu intenționase să mintă, desigur, dar pur și simplu nu avea rost să vorbească despre o cercetare incompletă înainte de a fi încheiată și testată; ar fi putut lăsa o impresie greșită de nespecialist. Se lansă ușor în răspuns, bucuros să-și audă propria voce în loc de zăngănitul, pocnitul și țiuitul ei; era curios cum de el auzea sunetele enervante doar atunci când vorbea ea.

— La început am utilizat un set generalizat de stimuli, o medie a înregistrărilor mai multor subiecți. Pacientul depresiv menționat în raport a fost tratat cu succes în acest fel. Dar aveam impresia că efectele sunt mai aleatorii și mai dezordonate decât mi-ar fi plăcut. Am început să experimentez. Pe animale, bineînțeles. Pisici. Noi, cercetătorii în domeniul somnului, iubim pisicile, să știți; ele dorm mult! Ei bine, pe subiectele animale am descoperit că direcția cea mai promițătoare era să folosim ritmuri înregistrate în prealabil de la propriul creier al subiectului. Un fel de autostimulare prin intermediul înregistrărilor. Specificitatea este ceea ce caut eu, înțelegeți? Un creier va răspunde imediat și spontan la propriul lui ritm *alfa*. Acum, sigur că există perspective terapeutice și în celelalte direcții de cercetare. Ar putea fi posibil să suprapunem treptat un tipar ușor diferit peste cel al pacientului: un tipar mai sănătos și mai complet. Unul preînregistrat de la acel subiect poate, sau de la un subiect diferit. Acest lucru s-ar putea dovedi extrem de folositor în cazuri de afecțiuni ale creierului, leziuni, traume; ar putea ajuta un creier afectat să-și restabilească vechile obiceiuri pe noi canale — ceva ce creierul se luptă îndelung și din greu să facă de unul singur. Ar putea fi utilizat pentru a „învăța" un creier care funcționează anormal obiceiuri noi și așa mai departe. Oricum, toate astea sunt speculații în momentul de față, iar dacă și când o să revin asupra cercetărilor în direcția respectivă desigur o să mă reînregistrez la SEB.

Asta era destul de adevărat. Nu avea nevoie să menționeze că deja făcea cercetări în acea direcție atâta timp cât încă erau neconcludente și era foarte posibil să fie greșit înțelese.

— Forma de autostimulare pe care o folosesc în acest tratament poate fi descrisă ca lipsită de efect asupra pacientului dincolo de perioada funcționării aparatului: cinci până la zece minute.

Știa mai multe despre domeniul de specializare al avocaților SEB decât știa ea despre al lui; o văzu aprobând ușor din cap la ultima frază, era exact ceea ce îi trebuia.

Dar apoi ea întrebă:

— Și atunci *ce* anume face?

— Da, ajung și la asta, zise Haber și își reajustă rapid tonul, întrucât iritația începuse să se observe. În cazul de față avem un subiect care se teme să viseze: un onirofob. Tratamentul meu este în esență o simplă condiționare în tradiția clasică a psihologiei moderne. Pacientul este făcut să viseze aici, în condiții controlate; tema visului și efectul emoțional sunt manipulate prin sugestie hipnotică. Subiectul este învățat că poate visa în siguranță, în mod plăcut etcetera, o condiționare pozitivă care îl va elibera de fobia lui. Augmentorul este un instrument ideal în acest scop. Asigură faptul că el visează, instigând și apoi întărind propria sa stare *theta* specifică. Poate să dureze până la o oră și jumătate până când un subiect parcurge diferitele etape ale somnului *delta* și atinge faza *theta* de la sine, o durată nepractică pentru ședințele de terapie din timpul zilei, și mai mult, în timpul somnului forța sugestiei hipnotice privind conținutul visului se poate pierde parțial. Asta nu e de dorit; în timp ce i se face tratamentul este esențial să nu aibă vise urâte, coșmaruri. În consecință Augmentorul îmi oferă atât economie de timp, cât și un factor de siguranță. Terapia se poate desfășura și fără el; dar probabil ar dura luni în șir; cu el durează maximum câteva săptămâni. S-ar putea dovedi capabil să economisească la

fel de mult timp, în cazurile potrivite, cât și hipnoza însăși în psihoanaliză și tratamentul prin condiționare.

Tüp, făcu reportofonul avocatei, și *bong* propriul său comunicator de pe birou cu un glas liniștit, plin, autoritar. Slavă Domnului.

— Iată că a sosit pacientul nostru. Vă sugerez, domnișoară Lelache, să faceți cunoștință cu el și să stați puțin de vorbă dacă doriți; apoi vă retrageți pe fotoliul de piele din colț, bine? Prezența dumneavoastră nu ar trebui să conteze pentru pacient, dar dacă i se amintește în mod constant, lucrurile s-ar putea să meargă neplăcut de încet. Este o persoană într-o stare severă de anxietate, înțelegeți, cu tendința de a interpreta evenimentele ca pe o amenințare personală și și-a construit o serie de iluzii protectoare — după cum veți vedea. O, și reportofonul trebuie închis, așa e, o ședință de terapie nu trebuie înregistrată. Corect? OK, bine. Da, bună, George, intră! Aceasta este domnișoara Lelache, din partea SEB. A venit să vadă Augmentorul la lucru.

Cei doi își strânseră mâinile cu o rigiditate extrem de ridicolă. Poc zdrang! sunară brățările avocatei. Contrastul îl amuză pe Haber: femeia dură și înverșunată, bărbatul sfios și lipsit de personalitate. Nu aveau absolut nimic în comun.

— Acum, rosti, bucuros să conducă spectacolul, vă propun să trecem la treabă, doar dacă nu ai ceva anume în minte despre care să vorbim mai întâi, George.

Prin propriile mișcări aparent inofensive, îi trie: Lelache pe fotoliul din colțul îndepărtat, Orr pe canapea.

— Bun, atunci. Hai să dăm drumul la vis. Lucru care întâmplător va constitui și o dovadă pentru SEB că Augmentorul nu te face să-ți pierzi unghiile, sau să ți se

îngroașe arterele, sau să o iei razna, de fapt nu are niciun fel de efect secundar, poate cu excepția scăderii compensatorii a viselor noaptea următoare.

Încheind fraza își puse mâna dreaptă pe gâtul lui Orr, aproape cu indiferență.

Orr tresări simțind contactul ca și cum nu ar mai fi fost niciodată hipnotizat.

Apoi își ceru scuze.

— Iartă-mă. S-a întâmplat prea brusc.

Avu nevoie să fie rehipnotizat complet, prin metoda de inducție V-C, care desigur era perfect legală, dar cu siguranță mai dramatică decât i-ar fi plăcut lui Haber să se întâmple în fața unui observator al SEB; era furios pe Orr, la care simțise crescând rezistența pe parcursul ultimelor cinci-șase ședințe. După ce bărbatul ajunse pe deplin în puterea lui, puse o bandă pe care o fabricase el însuși, cu toate repetițiile plicticoase necesare adâncirii transei și sugestiei posthipnotice: „Te simți confortabil și relaxat. Te scufunzi tot mai adânc în transă" și așa mai departe. În timp ce rula, el se întoarse la biroul său și căută printre hârtii cu o mină calmă, serioasă, ignorând-o pe Lelache. Ea rămase nemișcată, știind că rutina hipnozei nu trebuia întreruptă; privea pe fereastră la peisajul cu zgârie-nori al orașului.

În cele din urmă, Haber opri banda și puse transcasca pe capul lui Orr.

— Acum, în timp ce te programez, hai să vorbim despre ce fel de vis o să visezi, George. Vrei să vorbești despre asta, nu-i așa?

Pacientul aprobă ușor din cap.

— Ultima dată când ai fost aici, am discutat câteva lucruri care te îngrijorau. Ai spus că-ți place slujba ta, dar

nu-ți place să mergi cu metroul la lucru. Te simți înghesuit, ai zis — strivit, presat împreună cu ceilalți. Simți că nu ai spațiu destul, că nu ești liber.

Făcu o pauză, iar pacientul, care întotdeauna sub hipnoză era taciturn, răspunse în cele din urmă:

— Suprapopularea.

— Mmm, ăsta a fost cuvântul pe care l-ai folosit. E cuvântul tău, metafora ta, pentru acest sentiment de lipsă de libertate. Ei bine, hai să discutăm despre cuvânt. Știi că în secolul al XVIII-lea, Malthus a apăsat butonul de alarmă în privința creșterii populației; și a mai existat un val de panică acum treizeci-patruzeci de ani. Și totuși populația a crescut; numai că toate ororile prezise nu au ajuns să se întâmple. Nu e chiar așa de rău cum s-a prezis. Ne descurcăm toți destul de bine aici în America, iar dacă standardul nostru de viață a trebuit să mai scadă cumva, tot e mai ridicat decât cu o generație în urmă. Poate că teama excesivă de suprapopulare — supraaglomerare — reflectă nu o realitate materială, ci o stare sufletească. Dacă te simți aglomerat atunci când nu ești, ce înseamnă asta? Poate că te temi de contactul cu oamenii — de a fi aproape de oameni, de a fi atins. Deci ai găsit o scuză pentru a ține realitatea la distanță.

EEG-ul mergea, și, în timp ce vorbea, doctorul făcu legăturile la Augmentor.

— Acum, George, o să mai stăm puțin de vorbă și când o să pronunț cuvântul-cheie „Antwerp" tu o să adormi; când o să te trezești o să fii odihnit și vioi. N-o să-ți amintești ce îți spun acum, dar o să-ți amintești visul. Va fi un visviu, viu și plăcut, un vis eficient. O să visezi despre ceea ce te îngrijorează, suprapopularea: o să ai un vis din care o să afli că nu asta te îngrijorează cu adevărat. La urma

urmelor, oamenii nu pot trăi singuri; să fii izolat este cea mai rea pedeapsă! Avem *nevoie* de oameni în jurul nostru. Care să ne ajute, pe care să-i ajutăm, cu care să concurăm, cu care să ne exersăm minţile.

Şi o ţine tot aşa. Prezenţa avocatei îi restricţiona rău stilul; trebuia să exprime totul în termeni abstracţi, în loc să-i spună pur şi simplu lui Orr ce să viseze. Bineînţeles, nu-şi modifica metoda ca să deruteze observatorul; metoda lui pur şi simplu încă nu era fixă. Varia de la şedinţă la şedinţă, căutând un mod sigur de a sugera precis visul pe care îl voia, şi întotdeauna întâmpina o rezistenţă care uneori i se părea a fi exprimarea prea corectă a proceselor primare de gândire, iar alteori, o ostilitate pozitivă în mintea lui Orr. Indiferent ce împiedica asta, visul nu ieşea aproape niciodată aşa cum intenţiona Haber; această sugerare vagă, abstractă, putea să funcţioneze la fel de bine ca oricare alta. Poate că avea să trezească mai puţină rezistenţă inconştientă în Orr.

Îi făcu semn avocatei să se apropie şi să privească pe ecranul EEG-ului, la care ea trăsese cu ochiul din colţul ei, şi continuă:

— O să visezi un vis în care nu mai eşti înghesuit, strivit. O să visezi despre tot spaţiul din lume, toată libertatea de a te mişca.

În final rosti „Antwerp" şi arătă spre curbele EEG pentru ca Lelache să vadă schimbarea aproape instantanee.

— Uitaţi-vă cum încetineşte tot graficul, şopti el. Aici e un vârf de tensiune, aici e altul... Fusurile somnului. Trece deja în etapa a doua a somnului clasic, somnul *delta*, orice termen vă e cunoscut, genul de somn fără visele vii care apare în cursul nopţii între fazele *theta*. Dar eu n-o să-l las să atingă a patra stare profundă, fiindcă a venit

aici să viseze. Pornesc Augmentorul. Urmăriți graficele. Vedeți?

— Pare că se trezește din nou, șopti ea îndoindu-se.

— Corect! Dar nu se trezește. Uitați-vă la el.

Orr zăcea pe spate, cu capul puțin răsturnat, astfel că barba scurtă și blondă i se ridica; dormea profund, dar exista o tensiune în jurul gurii; oftă adânc.

— Vedeți cum i se mișcă ochii sub pleoape? Așa s-a observat întregul fenomen al somnului cu vise, undeva prin 1930; ani în șir i s-a spus mișcare rapidă a ochilor, REM. Totuși este mult mai mult decât atât. E o a treia stare a existenței. Întregul său sistem autonom este complet mobilizat la fel ca într-un moment emoționant din viața trează; dar tonusul muscular e nul, mușchii mari sunt mai relaxați decât în somnul *delta*. Zonele corticale, subcorticale, hipocampale și mediane sunt la fel de active ca în stare de veghe, cu toate că în somnul *delta* ele sunt inactive. Respirația și tensiunea arterială sunt la nivelul de veghe sau mai sus. Uite, simțiți-i pulsul.

Îi așează degetele pe încheietura moale a lui Orr.

— Are optzeci sau optzeci și cinci. Orice ar fi, e o grozăvie...

— Adică visează?

Părea impresionată.

— Corect.

— Toate aceste reacții sunt normale?

— Absolut. Noi toți trecem prin așa ceva în fiecare noapte, de patru sau cinci ori, pentru câte cel puțin zece minute. Pe ecran este graficul unei stări *theta* normale. Singura anomalie sau ciudățenie pe care s-ar putea s-o puteți vedea este un vârf, un fel de furtună de idei, pe care nu l-am mai întâlnit niciodată pe EEG-ul unei stări *theta*.

Tiparul pare să se asemene cu efectul observat pe electroencefalogramele unor oameni care desfășoară o activitate intensă de un anumit gen: muncă de creație sau artistică, pictură, scrierea de poezii, chiar citirea lui Shakespeare. Ce face creierul aici de față în aceste momente încă nu știu. Dar Augmentorul îmi oferă oportunitatea să le observ sistematic, pentru ca într-un final să le analizez.

— E posibil ca aparatul să genereze acest efect?

— Nu.

De fapt, încercase să stimuleze creierul lui Orr cu o înregistrare a unora dintre acele vârfuri, dar visul rezultat în urma experimentului fusese incoerent, un amestec al viselor precedente în timpul cărora Augmentorul captase vârfurile și visul prezent. Ca să nu mai pomenim de experimentele neconcludente.

— Acum că s-a cufundat în vis, o să opresc Augmentorul. Uitați-vă să vedeți dacă puteți observa când întrerup legătura.

Ea nu putu.

— Oricum poate produce o explozie de idei; stați cu ochii pe grafice. Îl puteți observa mai întâi în ritmul *theta*, acolo, de la hipocampus. Fără îndoială se întâmplă și la alte creiere. Nu e nimic nou. Dacă aș putea afla *care* creiere, în ce stare, poate aș reuși să aflu mai exact care este problema acestui subiect; ar putea să aparțină unui anumit tip psihologic sau neurofiziologic. Înțelegeți care sunt avantajele pentru cercetare ale Augmentorului? Nu are niciun efect asupra pacientului, doar că îi aduce temporar creierul în oricare dintre stările sale normale pe care doctorul vrea să le analizeze. Uitați aici!

Ea ratase vârful, evident; citirea unei EEG pe ecran cerea antrenament.

— I-a încărcat siguranțele. Încă mai visează... O să ne povestească despre asta.

Nu mai putu să vorbească. Gura i se uscase. O simțea: schimbarea, apropierea, modificarea.

Femeia simți și ea. Părea înspăimântată. Își ținea colierul greu de alamă lipit de gât ca un talisman și se holba speriată, șocată, terorizată, afară pe fereastră.

Haber nu se așteptase la asta. Se gândise că numai el ar putea fi conștient de schimbare.

Dar ea îl auzise spunându-i lui Orr ce să viseze; stătuse alături de el; fusese acolo în centrul evenimentelor, ca și doctorul. Și la fel ca el se întorsese spre fereastră să vadă turnurile evaporându-se ca o iluzie, fără să lase vreo ruină în urmă, kilometrii suburbiilor dizolvându-se ca fumul în vânt, orașul Portland, care avusese o populație de un milion de locuitori înainte de Anii Molimei, în zilele Recuperării mai avea abia vreo sută de mii, o harababură ca toate orașele americane, dar unit prin dealurile sale și râul înceţoșat cu șapte poduri, vechea clădire cu patruzeci de etaje a First National Bank dominând orizontul, și departe de tot, deasupra tuturor, munții senini și palizi...

Ea văzu totul. Iar el își dădu seama că nu se gândise nici măcar o dată că observatorul SEB ar putea de asemenea vedea. Nu luase în calcul această posibilitate, nu-i acordase atenție. Iar asta implica faptul că el însuși nu crezuse în schimbare, în ceea ce făceau visele lui Orr. Cu toate că el o simțise, o văzuse, cu uimire, teamă, cu bucurie, de zeci de ori; cu toate că el privise calul devenind munte (dacă poți privi suprapunerea unei realități peste o alta), cu toate că testase și folosise puterea efectivă a viselor lui Orr timp de aproape o lună, totuși nu crezuse în ceea ce se întâmpla.

Întreaga zi, încă de la sosirea la lucru, nu se gândise deloc la faptul că, în urmă cu o săptămână, nu fusese directorul Institutului Onirologic Oregon, pentru că nu existase niciun Institut. Începând cu vinerea trecută Institutul exista de optsprezece luni. Iar el îi fusese fondator și director. Iar lucrurile stând așa cum stăteau — pentru el, pentru întregul personal și colegii lui de la Școala Medicală și pentru guvernul care îl finanțase — el le acceptase în totalitate, la fel ca ei, ca pe unica realitate. Își suprimase amintirea că, până vinerea trecută, situația *nu* fusese așa cum era acum.

Ce avea să se întâmple cu femeia? Avea să înțeleagă, avea să înnebunească, ce avea să facă? Oare va păstra ambele amintiri, la fel ca el, cea adevărată și cea nouă, cea veche și cea adevărată?

Nu trebuia. Ea ar fi intervenit, ar fi adus alți observatori, ar denatura complet experimentul, i-ar ruina planurile.

O va opri cu orice preț. Se întoarse spre ea, gata de violență, cu mâinile încordate.

Ea stătea pur și simplu nemișcată. Pielea cafenie îi devenise lividă, avea gura deschisă. Era *uluită*. Nu putea să creadă ce vedea pe fereastră. Nu putea și nu credea.

Încordarea fizică extremă a lui Haber slăbi puțin. Era destul de sigur, privind-o, că ea era atât de confuză și de traumatizată, încât era inofensivă. Însă trebuia să se miște repede.

— Acum o să doarmă un timp, zise; vocea îi suna aproape normal, doar puțin răgușită din cauza tensiunii din mușchii gâtului. Habar nu avea ce să spună, dar se aruncă înainte; orice, numai să rupă vraja: O să-i las o perioadă scurtă de somn *delta*. Nu prea mult, altfel nu-și

va mai aminti bine visul. O vedere frumoasă, nu-i așa? Vântul ăsta din est e trimis de Dumnezeu. Toamna și iarna nu văd munții luni în șir. Dar când se împrăștie norii, apar. Oregonul e un loc minunat. Cel mai curat loc din Uniune. Nu a fost exploatat prea mult înainte de Criză. Portland abia începuse să se dezvolte spre sfârșitul anilor '70. V-ați născut în Oregon?

După un minut, ea aprobă amețită. Cel puțin intonația lui lejeră reușea s-o calmeze.

— Sunt de origine din New Jersey. Deteriorarea mediului era îngrozitoare în copilăria mea. Incredibil cât au trebuit să adune și să curețe de pe Coasta de Est după Criză, munca mai continuă și acum. Aici nu existau încă necazuri reale cu suprapopularea și cu managementul prost al mediului, cu excepția Californiei. Ecosistemul din Oregon este încă intact.

Discuția chiar pe tema critică era periculoasă, dar el nu se putea gândi la altceva: parcă ar fi fost silit. Capul lui era prea plin, conținând două serii de amintiri, două sisteme complete de informații: unul al lumii care nu mai era reală, cu o populație umană de aproape șapte miliarde în creștere exponențială, și altul al lumii reale acum cu o populație de mai puțin de un miliard și încă nestabilizată.

Dumnezeule, se gândi, ce a făcut Orr?

Șase miliarde de oameni.

Unde sunt?

Dar avocata nu trebuia să-și dea seama. Nu trebuia.

— Ați fost vreodată în Est, domnișoară Lelache?

Ea îl privi confuz și răspunse:

— Nu.

— Păi, nici nu aveți de ce. În tot cazul New York e condamnat, la fel și Boston; viitorul țării se află aici. În

marginea asta în plină dezvoltare. Aici e miezul acțiunii, după cum spuneam când eram copil! Apropo, mă întrebam dacă îl cunoașteți pe Dewey Furth, de la biroul SEB de aici.

— Da, făcu ea încă năucă, dar începând să reacționeze, să se comporte ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Un spasm de ușurare străbătu trupul lui Haber. Își dori să se așeze, să respire adânc. Pericolul trecuse. Ea refuza incredibila experiență. Acum se întreba: ce nu e în regulă cu mine? De ce naiba mă uit pe fereastră așteptându-mă să văd un oraș cu trei milioane de oameni? Sunt cumva sub vreo vrajă nebunească?

Bineînțeles, cugetă Haber, un om care a văzut un miracol respinge mărturia propriilor săi ochi, dacă cei de lângă el nu văd nimic.

— E sufocant aici, spuse cu o notă de solicitudine în glas, și se îndreptă către termostatul de pe perete. Păstrez căldură, un obicei al vechilor cercetători; temperatura corporală scade în timpul somnului și nu vrem ca pacienții să răcească. Dar încălzirea electrică e mult prea eficientă, se face prea cald, pe mine mă moleșește... Ar trebui să se trezească în curând.

Dar nu voia ca Orr să-și amintească visul clar, să-l povestească, să confirme miracolul.

— Cred că o să-l mai las puțin, nu mă interesează prea mult visul, iar acum e în starea a treia a somnului. Să-l lăsăm așa în timp ce noi ne terminăm discuția. Mai era ceva ce voiați să întrebați?

— Nu. Nu, nu cred.

Brățările îi zornăiră nesigur. Clipi, încercând să se adune.

— Dacă trimiteți descrierea completă a aparatului, modul cum operează, la ce îl folosiți acum, rezultatele

și toate celelalte, știți dumneavoastră, la biroul domnului Furth, asta ar trebui să fie tot... Aveți patent asupra aparatului?

— Am depus cerere.

Ea dădu din cap.

— Ar putea să merite.

Se îndreptase, pocnind și zdrăngănind ușor, spre bărbatul adormit, și acum stătea uitându-se la el cu o expresie stranie pe chipul ei slab și cafeniu.

— Aveți o profesie bizară, zise brusc. Visele; să urmăriți cum lucrează creierele oamenilor; să le spuneți ce să viseze... Presupun că o mare parte din cercetare o faceți noaptea?

— Așa obișnuiam. Augmentorul ne-a scutit de asta; folosindu-l, suntem capabili să obținem somnul oricând vrem, de orice tip vrem să studiem. Dar în urmă cu câțiva ani, am avut o perioadă când nu mă culcam niciodată înainte de 6 dimineața. Râse: Acum mă laud cu asta. Recordul meu. În prezent îmi las colaboratorii să facă cea mai mare parte a gărzilor de noapte. Avantajele vârstei!

— Oamenii adormiți sunt atât de departe, zise ea continuând să-l privească pe Orr. Unde sunt...?

— Chiar aici, replică Haber arătând ecranul EEG. Chiar aici, dar lipsiți de comunicare. Asta li se pare oamenilor neobișnuit la somn. Intimitatea lui absolută. Cel care doarme întoarce spatele la toată lumea. „Misterul unui individ este mai puternic în somn" a spus un scriitor din domeniul meu. Dar bineînțeles, un mister nu este decât o problemă pe care nu am rezolvat-o încă!... Acum trebuie să se trezească. George... George... Trezește-te, George.

Iar el se trezi așa cum făcea de obicei, repede, alunecând dintr-o stare în alta fără mormăieli, priviri goale

și recăderi. Se ridică și se uită mai întâi la domnișoara Lelache, apoi la Haber care tocmai îi scosese transcasca de pe cap. Se sculă, se întinse puțin și se apropie de fereastră. Rămase privind afară.

Era o siguranță aparte, aproape monumentală, în atitudinea siluetei subțiri: stătea complet nemișcat, nemișcat ca un ax. Prinși de imagine, nici Haber, nici femeia nu vorbeau.

Orr se întoarse și se uită la Haber.

— Unde sunt? întrebă. Unde s-au dus cu toții?

Haber văzu ochii femeii mărindu-se, văzu tensiunea crescând în ea și-și dădu seama de pericol. Vorbește, trebuie să vorbești!

— Judecând după EEG, rosti și își auzi vocea sunând calm și profund, exact așa cum își dorea, că visul tău a fost foarte puternic încărcat emoțional, George. A fost neplăcut; de fapt a fost foarte aproape de un coșmar. Primul vis „urât" pe care îl ai aici. Corect?

— Am visat despre Molimă, spuse Orr; și se cutremură din cap până-n picioare, ca și cum i s-ar fi făcut rău.

Haber înclină din cap. Se așeză în spatele biroului. Cu docilitatea sa stranie, felul său de a face lucrurile banale și acceptabile, Orr se așeză și el în fața lui, pe fotoliul mare din piele destinat celor intervievați și pacienților.

— Ai un hop de trecut și asta nu e ușor. Așa e? Este pentru prima dată, George, când te pun să ai de-a face cu o neliniște reală într-un vis. De data asta, cu îndrumările pe care ți le-am dat sub hipnoză, ai abordat unul dintre cele mai profunde aspecte ale problemei tale psihice. Abordarea nu a fost ușoară, nici plăcută. De fapt a fost un iad, nu-i așa?

— Vă amintiți de Anii Molimei? întrebă Orr, nu cu agresivitate, ci cu o intonație oarecum neobișnuită în

voce. Sarcasm? Și se uită la Lelache, care se retrăsese pe scaunul ei din colț.

— Da, îmi amintesc. Eram deja matur când a lovit primul val epidemic. Aveam douăzeci și doi de ani când s-a făcut primul anunț în Rusia, cum că poluanții chimici din atmosferă se combinau formând carcinogeni virulenți. În seara următoare au dat publicității statisticile spitalelor din Mexico City. Apoi au calculat perioada de incubație și toată lumea a început să socotească. Să aștepte. Au apărut revolte, bătăi, Banda Judecății de Apoi și Păzitorii. Părinții mei au murit în acel an. Soția mea anul următor. După aceea cele două surori ale mele și copiii lor. Toți cei pe care-i cunoșteam. Deschise brațele: Da, îmi amintesc anii ăia, rosti cu greutate. Când sunt nevoit.

— S-a avut grijă de problema suprapopulării, nu-i așa? zise Orr, și de data asta intonația era clară. Au avut cu adevărat grijă.

— Da. Au avut. Acum nu mai e vorba de suprapopulare. Exista o altă soluție, în afară de războiul nuclear? Nu mai e foamete continuă în America de Sud, Africa și Asia. Când căile de transport vor fi restabilite complet, nu vor mai exista nici măcar enclavele de foamete care au mai rămas. Se zice că o treime din omenire încă se mai culcă înfometată; dar în 1980 erau 92%. Acum Gangele nu se mai revarsă din cauza îngrămădirii cadavrelor oamenilor morți de inaniție. Nu mai există copii rahitici și cu lipsă de proteine în rândurile clasei muncitoare din Portland, Oregon. Așa cum se întâmpla înainte de Criză.

— Molimă, zise Orr.

Haber se aplecă peste birou.

— George, spune-mi ceva. Lumea e suprapopulată?

— Nu, zise bărbatul.

Haber crezu că râde și se retrase puțin neliniștit; apoi își dădu seama că lacrimile erau cele care dădeau ochilor lui Orr acea strălucire ciudată. Era în pragul prăbușirii nervoase. Cu atât mai bine. Dacă ceda, avocata va fi și mai puțin înclinată să creadă orice spunea el care se potrivea cu ceea ce își amintea ea.

— Dar cu o jumătate de oră în urmă, George, erai profund îngrijorat, neliniștit, pentru că tu considerai suprapopularea o amenințare reală la adresa civilizației, a întregului ecosistem terestru. Nu mă aștept ca această neliniște să fi dispărut, departe de așa ceva. Dar consider că proprietățile i s-au schimbat după ce ai trecut prin ea în vis. Acum ești conștient că, în realitate, nu are nicio bază reală. Neliniștea încă există, dar cu această diferență: acum știi că e irațională — că ea corespunde unei dorințe interne mai degrabă decât realității exterioare. E un început. Un început bun. Am realizat foarte mult într-o singură ședință, cu un singur vis! Îți dai seama de asta? Acum ai un instrument cu care să apuci întreaga problemă. Ai ajuns deasupra a ceva ce stătea deasupra ta, strivindu-te, făcându-te să te simți apăsat în jos și strivit. Lupta va fi mai subtilă acum, pentru că tu ești un om mai liber. Nu simți asta? Nu te simți deja, chiar în momentul ăsta, ceva mai puțin înghesuit?

Orr privi la el, apoi din nou la avocată. Nu spuse nimic.

Urmă o pauză lungă.

— Pari extenuat, făcu Haber, echivalentul verbal al unei bătăi pe umăr.

Voia să-l calmeze pe Orr, să-l aducă în starea sa normală de autoeclipsare în care să nu aibă curajul de a povesti indiferent ce despre puterea viselor sale în fața

unei a treia persoane; altfel ar fi fost nevoit să-l înfrângă imediat ca să-l determine să se poarte anormal în mod evident. Dar el nu voia să facă asta.

— Dacă nu am avea un observator SEB pândind din colț ți-aș oferi o gură de whisky. Dar mai bine să nu transformăm o ședință de terapie într-un bairam, nu?

— Nu vrei să auzi ce-am visat?

— Dacă dorești.

— Îi îngropam. Într-un șanț din acelea mari. ... Am lucrat în Corpul de Înhumare, când aveam șaisprezece ani, după ce s-au îmbolnăvit părinții mei. ... Numai că în vis oamenii erau toți dezbrăcați și arătau ca și cum ar fi murit de foame. Erau mormane întregi. Eu trebuia să-i îngrop pe toți. Mă tot uitam după tine, dar nu erai acolo.

— Nu, zise Haber liniștitor. Încă nu am apărut în visele tale, George.

— O, ba da. Cu Kennedy. Și sub formă de cal.

— Da, la începutul tratamentului, recunoscu Haber abandonând subiectul. Deci acest vis a folosit ceva material din experiențele tale reale...

— Nu. Eu nu am îngropat pe nimeni. Nu a murit nimeni de Molimă. Nu a existat nicio Molimă. Am visat-o eu.

Blestematul de prost ticălos! Scăpase de sub control. Haber înălță capul și păstră o tăcere tolerantă, neinterferentă; era tot ce putea face, căci o reacție mai puternică ar fi făcut-o suspicioasă pe avocată.

— Spui că îți amintești de Molimă; dar nu îți amintești de asemenea că nu a existat nicio Molimă, că nimeni nu a murit de cancer din cauza poluării, că populația a devenit din ce în ce mai numeroasă? Nu? Nu-ți amintești

asta? Dar dumneavoastră, domnișoară Lelache — vă amintiți ambele variante?

Aici Haber se ridică în picioare.

— Îmi pare rău, George, dar nu pot s-o las pe domnișoara Lelache să fie atrasă în problema asta. Nu este calificată. Ar fi nepotrivit ca ea să-ți răspundă. Aceasta este o ședință de psihiatrie. Ea a venit să urmărească la lucru Augmentorul, nimic mai mult. Trebuie să insist asupra acestui fapt.

Orr era palid; pomeții i se reliefau puternic pe față. Se holba în sus la Haber. Nu spuse nimic.

— Avem o problemă și mă tem că există un singur mod de a o rezolva. Să tăiem nodul gordian. Fără supărare, domnișoară Lelache, dar după cum vedeți, problema sunteți dumneavoastră. Pur și simplu am ajuns într-un stadiu în care discuția noastră nu mai poate cuprinde un al treilea membru, chiar și neparticipant. Cel mai bine ar fi să încheiem. Chiar acum. Reîncepem mâine la patru. De acord, George?

Orr se ridică, dar nu se îndreptă spre ușă.

— Te-ai gândit măcar, doctore Haber, zise el destul de calm, dar bâlbâindu-se puțin, că e posibil să existe și alți oameni care visează așa cum visez eu? Că realitatea ni se modifică, ne este înlocuită, reînnoită, tot tacâmul — doar că noi nu știm? Numai cel care visează știe, și cei care îi cunosc visul. Dacă e adevărat, bănuiesc că suntem norocoși să nu știm. E destul de derutant.

Amabil, fără să se implice, calm, Haber îl conduse până la ușă și dincolo de ea.

— Ați nimerit o ședință de criză, i se adresă lui Lelache închizând ușa în urma lui. Își șterse fruntea,

lăsând oboseala și îngrijorarea să i se citească pe față și în glas. Uf! Ce zi în care să ai un observator prezent!

— A fost extrem de interesant, replică ea și brățările îi zăngăniră puțin.

— Nu e un caz fără speranță. O ședință ca asta îmi lasă chiar și mie o impresie descurajantă. Dar are o șansă, o șansă reală, să scape din tiparul iluziilor în care e prins, de groaza lui de a visa. Problema e că tiparul este unul complicat, iar mintea prinsă în el nu e una lipsită de inteligență; e prea rapid în a țese noi plase în care să se prindă singur... Era bine să fi fost trimis la tratament cu zece ani în urmă, când era adolescent; dar desigur, acum zece ani Recuperarea abia își făcea apariția. Sau chiar cu un an în urmă, înainte de a începe să-și deterioreze întreaga percepție asupra realității cu medicamente. Dar el încearcă, încearcă încontinuu; poate învinge printr-o reajustare solidă a realității.

— Dar ați spus că nu e psihotic, remarcă Lelache îndoindu-se puțin.

— Corect. Am spus că e tulburat. Dacă cedează, desigur, va ceda complet; probabil în direcția schizofreniei catatonice. O persoană tulburată nu este *mai puțin* dispusă la psihoză decât una normală.

Nu putu vorbi mai mult, cuvintele i se uscau pe limbă, transformându-se în așchii seci de nonsens. I se părea că scuipase un potop de discursuri fără sens timp de ore în șir și acum nu mai avea deloc control asupra lui. Din fericire, domnișoara Lelache evident se săturase și ea; zdrăngăni, pocni, își strânseră mâinile, plecă.

Haber se duse mai întâi la microfonul ascuns sub un panou în apropierea canapelei, cu care își înregistra toate ședințele de terapie: reportofoanele care nu semnalizau

erau un privilegiu special al psihoterapeuților și al Biroului de Contrainformații. Șterse înregistrarea ultimei ore.

Se așeză în fotoliul lui din spatele biroului imens din lemn de stejar, deschise sertarul de jos, scoase un pahar și o sticlă și își turnă o porție serioasă de bourbon. Dumnezeule, nu existase acolo nicio băutură cu jumătate de oră în urmă — nici în ultimii douăzeci de ani! Cerealele fuseseră mult prea prețioase, fiind șapte miliarde de guri de hrănit, ca să mai rămână și pentru băuturi spirtoase. Nu exista nimic în afară de pseudobere sau (pentru medici) alcool pur; așa ceva fusese și în sticla din biroul lui în urmă cu o jumătate de oră.

Bău dintr-o înghițitură jumătate din pahar, apoi se opri. Privi pe fereastră. După un timp se sculă și se duse în fața ferestrei uitându-se afară peste acoperișuri și copaci. O sută de mii de suflete. Seara începea să întunece râul liniștit, dar munții se ridicau imenși și senini, îndepărtați, în lumina echilibrată a înălțimilor.

— Pentru o lume mai bună! rosti dr. Haber închinând paharul creației lui, și își termină whisky-ul dintr-o înghițitură lungă, savuroasă.

CAPITOLUL 6

Poate că nu ne mai rămâne decât să învățăm... că sarcina noastră e numai începutul şi că nu ni se va oferi nici măcar o nălucă a vreunui fel de ajutor, în afară de ajutorul necuprinsului şi incredibilului Timp. S-ar putea să trebuiască să învățăm că vârtejul infinit al morții şi naşterii, din care nu putem scăpa, este propria noastră creație, propria noastră căutare; că forțele lumilor integratoare sunt erori ale Trecutului; că regretul etern nu este nimic altceva decât eterna foame a unei dorințe insațiabile; şi că sorii stinşi sunt reaprinşi numai de nestinsa patimă a vieților dispărute.

– Lafcadio Hearn, „Out of the East"

Apartamentul lui George Orr se afla la ultimul etaj al unei clădiri vechi de pe coasta dealului, pe Corbett Avenue, un cartier sărăcăcios unde majoritatea caselor datau de peste un secol sau pe aproape. Avea trei camere mari, o baie cu o cadă adâncă, pe picioare în formă de gheare şi o vedere printre acoperişuri asupra râului pe care treceau în sus şi în jos vapoare, vase de agrement, bușteni, pescăruşi, stoluri mari rotitoare de porumbei.

Bineînțeles, își amintea perfect și celălalt apartament al lui, camera cu numărul 8 1/2X11 cu aragazul detașabil și baia comună de la capătul coridorului cu linoleum pe jos, la etajul optsprezece al turnului Corbett Condominium, care nu fusese niciodată construit.

Coborî din troleibuz la Whiteaker Street și urcă dealul, apoi scările largi, întunecoase; intră, lăsă să cadă servieta pe podea și trupul pe pat. Era îngrozit, speriat, epuizat, tulburat. „Trebuie să fac ceva. Trebuie să *fac* ceva", își tot repeta frenetic, dar nu știa ce să facă. Nu știuse niciodată ce să facă. Întotdeauna făcuse ceea ce i se părea că vrea să facă, următorul lucru care era de făcut, fără să pună întrebări, fără să se forțeze, fără să-și facă griji. Dar acea siguranță îl părăsise când începuse să ia medicamente, iar acum era destul de rătăcit. Trebuia să acționeze, era necesar *să acționeze*. Trebuia să refuze să-l mai lase pe Haber să-l folosească drept instrument. Trebuia să-și ia destinul în propriile mâini.

Întinse mâinile și se uită la ele, apoi își cufundă fața în palme; era udă de lacrimi. O, la naiba, la naiba, gândi el cu amărăciune, ce fel de bărbat sunt? Lacrimi în barba mea? Nu-i de mirare că Haber se folosește de mine. Cum să n-o facă? Nu am deloc forță, tărie de caracter, sunt o unealtă înnăscută. Nu am niciun destin. Tot ce am sunt visele. Iar acum alți oameni le conduc.

Trebuie să mă eliberez de Haber, se gândi, încercând să fie ferm și hotărât, dar, chiar în timp ce gândea, știu că nu o va face. Haber îl prinsese, cu mai mult de un singur cârlig.

O configurație a visului atât de neobișnuită, practic unică după cum spusese Haber, era inestimabilă pentru

cercetare: contribuția lui Orr la știință avea să se dovedească imensă. Orr credea că Haber vorbea sincer și știa despre ce vorbea. Aspectul științific al întregii povești era de fapt, pentru mintea lui, singurul încurajator; spera că poate știința ar putea stoarce ceva bun din harul lui straniu și înspăimântător, ar putea să-i dea vreun scop nobil, compensând puțin enormul rău făcut.

Uciderea a șase miliarde de oameni nonexistenți.

Lui Orr îi plesnea capul de durere. Lăsă să curgă apă rece în chiuveta adâncă și crăpată și își scufundă în ea întreaga față câte o jumătate de minut, sfârșind prin a deveni roșu, orb și ud ca un nou-născut.

Haber îi aruncase o undiță morală, dar ceea ce îl prinsese cu adevărat era cârligul legii. Dacă Orr renunța la Terapia Voluntară, putea fi acuzat de obținere ilegală de medicamente și trimis la închisoare sau la azilul de nebuni. Nu exista scăpare. Iar dacă nu renunța, ci doar întrerupea ședințele și refuza să coopereze, Haber avea un instrument coercitiv eficient: medicamentele care suprimau visele și de care Orr putea face rost numai pe baza rețetei acestuia. Îi era mai neplăcută acum ca oricând ideea de a visa spontan, fără control. În starea în care se afla acum și fiind condiționat să viseze eficient de fiecare dată în laborator, nu voia să se gândească la ce s-ar putea întâmpla dacă ar visa eficient fără restricțiile raționale impuse de hipnoză. Ar fi un coșmar, un coșmar mai rău decât cel pe care tocmai îl avusese în cabinetul lui Haber; era sigur de asta și nu îndrăznea să riște să se întâmple. Trebuia să ia supresoarele de vise. Acesta era singurul lucru de care era convins că trebuia să-l facă, lucrul care trebuia făcut. Însă îl putea face atâta timp cât îi permitea Haber, în consecință trebuia să coopereze cu Haber. Era

prins. Un șobolan într-o capcană. Alergând prin labirint pentru un savant nebun, și fără scăpare. Fără scăpare, fără scăpare.

Dar el nu e un savant nebun, gândi Orr mohorât, e unul extrem de sănătos, sau cel puțin era. Posibil ca puterea pe care i-au dat-o visele mele să-l fi afectat. El continuă să joace un rol, iar asta îi oferă posibilitatea să joace un rol grozav de important. Așa că acum chiar și știința lui a devenit un instrument, nu un scop. ... Dar scopurile lui sunt bune, nu-i așa? Vrea să îmbunătățească viața omenirii. E ceva greșit în asta?

Îl durea din nou capul. Era sub apă când telefonul sună. Se grăbi să-și frece fața și să-și usuce părul și se întoarse pe bâjbâite în dormitorul întunecos.

— Alo, Orr la telefon.

— Sunt Heather Lelache, zise o voce alto suspicioasă.

Se născu în el o senzație neclară, dar subtilă de plăcere, ca un pom care creștea și înflorea în același timp, cu rădăcinile în vintre și florile în mintea lui.

— Bună, zise din nou.

— Vrei să ne întâlnim să stăm de vorbă despre toate astea?

— Da. Sigur.

— Bun. Nu vreau să crezi că se poate obține un caz din folosirea acelei mașinării, Augmentorul. Pare să fie perfect în regulă. A fost testat temeinic în laborator, i s-au făcut toate verificările necesare și a parcurs toate căile legale, iar acum e înregistrat la SEB. El e un adevărat profesionist, bineînțeles. Nu mi-am dat seama cine e atunci când mi-ai vorbit prima dată despre el. Nimeni nu ajunge într-o asemenea poziție dacă nu e al naibii de bun.

— Ce poziție?

— Bun, la conducerea unui institut de cercetare sponsorizat de guvern!

Îi plăcea felul în care ea își începea adesea frazele feroce, disprețuitoare, cu un blând, conciliator „bun". Le tăia craca de sub picioare chiar înainte de a se așeza pe ea, îi lăsa să atârne nesprijiniți în vid. Avea curaj, mult curaj.

— O, da, înțeleg, răspunse vag.

Dr. Haber căpătase postul a doua zi după ce Orr își căpătase cabana. Visul cu cabana avusese loc în singura lor ședință pe timpul nopții; nu mai încercaseră niciodată o alta. Sugestia hipnotică a temei visului fusese insuficientă pentru o întreagă noapte, și la 3 dimineața Haber cedase în final și, conectându-l pe Orr la Augmentor, îl alimentase cu tipare de somn profund pentru restul nopții, astfel că se putuseră odihni amândoi. Dar după-amiaza următoare avuseseră o ședință, iar visul lui Orr din timpul ei fusese atât de lung, de confuz și complicat, încât nu fusese niciodată perfect sigur ce anume modificase, ce treburi își rezolvase Haber de data aceea. Adormise în vechiul cabinet și se trezise în cabinetul de la I.O.O.: Haber își făcuse rost de o promovare. Dar fusese mai mult decât atât — clima era ceva mai puțin ploioasă în urma visului; poate se schimbaseră și alte lucruri. Nu era sigur. Protestase fiindcă fusese împins să viseze atâtea vise eficiente într-un timp așa de scurt. Haber fusese imediat de acord să nu-l forțeze și să-l lase cinci zile fără ședințe. La urma urmelor, Haber era un om binevoitor. În plus, nu voia să omoare gâsca cu ouăle de aur.

Gâsca. Sigur că da. Asta mă descrie perfect, gândi Orr. O nenorocită de gâscă albă, stupidă și insipidă. Îi scăpase puțin din ceea ce spunea domnișoara Lelache.

— Scuză-mă, zise, te-am pierdut. Cred că am capul cam greu acum.

— Te simți bine?

— Da, sunt bine. Dar obosit.

— Ai avut un vis urât, despre Molimă, nu-i așa? Arătai îngrozitor. Ședințele te aduc de fiecare dată în starea asta?

— Nu, nu întotdeauna. Asta a fost una urâtă. Cred că ți-ai dat seama. Voiai să ne întâlnim?

— Da. Aș zice luni la prânz. Lucrezi în centru, nu-i așa, la Bradford Industries?

Spre mirarea lui își dădu seama că așa era. Marile proiecte de alimentare cu apă de la Bonneville-Umatilla nu existau, ca să aducă apa în uriașele orașe John Day și French Glen, care nu existau. Nu existau orașe mari în Oregon în afară de Portland. Nu făcea proiecte pentru District, ci pentru o firmă particulară de unelte din centru; lucra în birourile de pe Stark Street. Bineînțeles.

— Da, zise. Sunt liber între unu și două. Ne putem întâlni la Dave's, pe Ankeny.

— De la unu la două e bine. Deci la Dave's. Ne vedem luni.

— Stai, făcu el, ascultă. Ai putea... ai vrea să-mi spui ce mi-a zis dr. Haber, adică ce mi-a spus să visez când eram sub hipnoză? Ai auzit totul, nu-i așa?

— Da, dar nu pot să fac asta, ar însemna să intervin în tratament. Dacă o să vrea să afli, o să-ți spună. Nu ar fi etic, nu pot.

— Presupun că ai dreptate.

— Da. Îmi pare rău. Deci, luni?

— La revedere, spuse, dintr-odată copleșit de depresie și presimțiri, și puse receptorul în furcă, fără s-o mai audă pe ea răspunzându-i. Nu-l putea ajuta. Era curajoasă și puternică, dar nu atât de puternică. Poate că văzuse sau simțise schimbarea, dar o dăduse la o parte, o refuzase. De

ce nu? Era o povară greu de purtat acea amintire dublă, iar ea nu avea niciun motiv să și-o asume, niciun motiv să creadă fie și pentru o clipă un psihopat idiot care pretinde că visele lui devin realitate.

A doua zi era sâmbătă. O ședință lungă cu Haber, de la ora patru la șase sau mai târziu. Nu avea cum să scape.

Era timpul mesei, dar lui Orr nu-i era foame. Nu aprinsese luminile în dormitorul înalt, cufundat în penumbră, nici în livingul pe care nu reușise să-l mobileze în cei trei ani de când locuia acolo. Intră în living. Ferestrele dădeau spre luminile de pe râu, aerul mirosea a praf și a primăvară timpurie. Se aflau acolo un șemineu cu cadru de lemn, o pianină veche la care lipseau opt clape, lângă șemineu o grămadă de bucăți de covoare de lână și o măsuță ponosită japoneză din bambus înaltă de douăzeci și cinci de centimetri. Întunericul se așeza moale pe podeaua goală din scândură de pin nelustruită și nemăturată.

George Orr se întinse în întunericul blând, cu fața în jos, simțind în nări mirosul podelei prăfuite de lemn, duritatea ei susținându-i corpul. Stătu nemișcat, fără să adoarmă; undeva dincolo de somn, mult mai departe, într-un loc unde nu existau vise. Nu era pentru prima dată când se afla acolo.

Se ridică doar ca să ia o tabletă de clorpromazin și să se bage în pat. Haber încercase cu el fenotiazinele săptămâna asta; păreau să meargă bine, să-i permită să atingă faza *theta* la nevoie, dar să diminueze intensitatea viselor, astfel încât să nu ajungă la nivelul eficienței. Asta era bine, dar Haber spusese că efectul avea să slăbească, la fel ca la celelalte medicamente, până când nu vor mai avea deloc efect. Nimic nu poate împiedica un om să viseze, spusese el, decât moartea.

Cel puțin în acea noapte dormi adânc și, dacă visase, visele zburaseră, lipsite de greutate. Se trezi abia sâmbătă spre amiază. Se duse la frigider și se uită înăuntru; rămase un timp contemplându-l. În el se găsea mai multă mâncare decât văzuse vreodată într-un frigider personal în toată viața lui. În cealaltă viață. Cea trăită printre șapte miliarde de alți oameni, unde hrana, atâta câtă era, niciodată nu era de ajuns. Unde un ou reprezenta luxul unei săptămâni — „Astăzi ovulăm!" obișnuia să spună soția lui provizorie când aducea rația de ouă. ... Curios, în viața prezentă nu avuseseră o căsătorie de probă, el și Donna. Nu exista așa ceva, legal vorbind, în anii post-Molimă. Exista doar căsătorie completă. În Utah, fiindcă rata natalității era încă mai mică decât a mortalității, încercau chiar să reinstituie căsătoriile poligame, din motive religioase și patriotice. Dar de data asta, el și Donna nu fuseseră deloc căsătoriți, doar locuiseră împreună. Tot nu mersese. Atenția i se îndreptă din nou către mâncarea din frigider.

Nu mai era bărbatul slab, cu oase ascuțite, care fusese în lumea cu șapte miliarde de locuitori; de fapt era chiar solid. Însă mâncă pofticios, o masă enormă — ouă fierte, pâine prăjită cu unt, anșoa, șuncă, țelină, brânză, alune, o bucată de halibut rece cu maioneză, salată, sfeclă murată, prăjituri de ciocolată — tot ce găsi pe rafturi. După acea orgie se simți fizic mult mai bine. Se gândi la ceva în timp ce bea o cafea naturală, ceva ce îl făcu să zâmbească. Se gândi: în *acea* viață, ieri, am visat un vis eficient care a făcut să dispară șase miliarde de vieți și a schimbat întreaga istorie a omenirii în ultimul sfert de secol. Dar în *această* viață, pe care eu am creat-o atunci, *nu* am visat un vis eficient. Bine, am fost în cabinetul lui Haber, și am visat; dar asta nu a schimbat nimic. Așa au stat lucrurile

dintotdeauna, iar eu am avut un simplu coşmar despre Anii Molimei. Nu e nimic în neregulă cu mine; nu am nevoie de tratament.

Niciodată nu mai privise situaţia din acest unghi, şi îl amuza suficient cât să-l facă să zâmbească, dar nu să fie în mod special fericit.

Ştia că avea să viseze din nou.

Trecuse deja de ora două. Se spălă, îşi luă haina (bumbac adevărat, un lux în cealaltă viaţă) şi porni pe jos spre Institut, o plimbare de câţiva kilometri pe lângă Şcoala Medicală şi apoi mai sus, prin Parcul Washington. Ar fi putut ajunge acolo cu troleibuzul, desigur, dar veneau sporadic şi ocoleau, şi oricum nu avea nicio grabă. Era plăcut să meargă prin ploaia călduţă de martie, pe străzile goale; copacii înfrunzeau, castanii fiind gata să-şi aprindă lumânările.

Criza, molima carcinomică prin care populaţia se redusese cu cinci miliarde în cinci ani şi încă un miliard în următorii zece, scuturase din rădăcini civilizaţiile lumii şi totuşi le lăsase în final intacte. Nimic nu se schimbase radical: numai cantitativ.

Atmosfera era încă profund şi iremediabil poluată: acea poluare precedase Criza cu zeci de ani şi fusese cauza ei directă. Acum nu făcea prea mult rău nimănui, cu excepţia nou-născuţilor. Molima, în varietatea ei leucemică, atentă şi selectivă, alegea unul din patru copii născuţi şi îl ucidea în mai puţin de şase luni. Cei care supravieţuiau erau virtual rezistenţi la cancer. Dar mai existau şi alte boli.

Nicio fabrică nu mai fumega de-a lungul râului. Niciun automobil nu mai murdărea aerul cu gazele de

eșapament; puținele care mai existau foloseau forța aburilor sau a bateriilor.

Dar nu se mai auzeau nici cântece de păsări.

Efectele Molimei erau vizibile în toate, ea însăși era încă endemică și nu împiedicase izbucnirea războaielor. De fapt, luptele din Orientul Apropiat erau mai sălbatice decât fuseseră în lumea aglomerată. Statele Unite luaseră în serios partea isragiptenilor aprovizionându-i cu arme, muniții, avioane și „consultanți militari" cu regimentele. China era la rândul său de partea coaliției Iran-Irak, cu toate că nu trimisese încă soldați chinezi, ci numai tibetani, nord-coreeni, vietnamezi și mongoli. Rusia și India se păstrau cu greu neutre. Însă după ce Afganistanul și Brazilia trecuseră de partea iranienilor, Pakistanul putea sări în tabăra Isragiptului. India avea să intre atunci în panică și să se alinieze cu China, ceea ce ar fi speriat îndeajuns URSS ca să treacă de partea SUA. Astfel s-ar fi împărțit toate cele douăsprezece puteri nucleare, câte șase de fiecare parte. Așa mergeau speculațiile. Între timp Ierusalimul era în ruine, iar în Arabia Saudită și Iran populația civilă trăia în grote săpate sub pământ în timp ce avioanele și tancurile împrăștiau foc în aer și holeră în apă, iar copiii ieșeau din vizuini orbiți de napalm.

„Continuă masacrarea albilor în Johannesburg", observă Orr un titlu la un stand de ziare. După ani întregi de la Revoltă, încă mai existau albi care să fie masacrați în Africa de Sud! Oamenii sunt rezistenți...

Ploaia cădea caldă, poluată, blândă peste capul său dezgolit în timp ce urca dealurile cenușii din Portland.

În cabinetul cu imensa fereastră pe colț care dădea afară, spre ploaie, spuse:

— Te rog, nu mai folosi visele mele ca să îndrepți lucrurile, doctore. N-o să meargă. Nu e bine. Vreau să fiu *vindecat*.

— Asta e o premisă indispensabilă la vindecarea ta, George! Să *vrei*.

— Ăsta nu e un răspuns la rugămintea mea.

Dar bărbatul masiv era ca o ceapă, dezbrăcând strat după strat de personalitate, credință, reacție, straturi infinite, fără sfârșit, fără centru. Nu avea să se oprească niciodată. Trebuia să se oprească, să spună: „Rămân aici!" Nu avea o ființă, doar straturi.

— Te folosești de visele mele eficiente ca să schimbi lumea. Nu vrei să recunoști că faci asta. De ce?

— George, probabil îți dai seama că pui întrebări care, din punctul tău de vedere par rezonabile, dar, din punctul meu de vedere, sunt practic fără răspuns. Nu percepem realitatea în același fel.

— Destul de asemănător totuși ca să putem discuta.

— Da. Din fericire. Dar nu întotdeauna cât să putem pune întrebări și răspunde. Nu încă.

— Eu pot să răspund la întrebările tale și o fac... Dar uite ce e. Nu mai poți continua să schimbi lucrurile, să încerci să le controlezi.

— Vorbești ca și cum ar exista un fel de imperativ moral general. Se uită la Orr cu surâsul lui amabil și molipsitor, mângâindu-și barba: Dar de fapt nu este chiar ăsta scopul omului pe pământ — să îndeplinească lucruri, să le schimbe, să le controleze, să facă lumea mai bună?

— Nu!

— Atunci care e scopul lui?

— Nu știu. Lucrurile nu au scopuri, ca și cum universul ar fi o mașină în care fiecare parte are o funcție utilă.

Care e funcția unei galaxii? Nu știu dacă viețile noastre au vreun scop și nu văd că ar conta. Ceea ce contează este că facem parte din ceva. Ca o ață într-o haină sau un fir de iarbă într-un câmp. El *există* și noi *existăm*. Ceea ce facem noi e ca vântul suflând peste iarbă.

Urmă o scurtă pauză, iar când Haber răspunse, tonul lui nu mai era amabil, liniștitor sau încurajator. Era neutru și cu o urmă detectabilă de dispreț.

— Ai o percepție ciudat de pasivă pentru un om crescut în occidentul iudeo-creștin raționalist. Un fel de budist natural. Ai studiat vreodată concepțiile mistice orientale, George?

Ultima întrebare, cu răspunsul său evident, era o batjocură pe față.

— Nu. Nu știu nimic despre ele. Dar știu că e greșit să forțăm mersul lucrurilor. Nu merge. A fost greșeala noastră de sute de ani. Nu vezi... n-ai văzut ce s-a întâmplat ieri?

Ochii opaci și întunecați îi întâlniră pe ai lui, direct.

— Ce s-a întâmplat ieri, George?

Fără scăpare. Fără nicio scăpare.

Haber folosea acum penthotal de sodiu ca să-i reducă rezistența la procedurile hipnotice. Se supuse injecției, urmărind acul cum alunecă cu un moment de durere în vena brațului său. Aceasta era calea pe care trebuia să meargă; nu avea de ales. Nu avusese niciodată de ales. Nu era decât omul care visează.

Haber plecă să aranjeze ceva ca să lase medicamentul să-și facă efectul; se întoarse prompt în cincisprezece minute, impetuos, jovial și indiferent.

— Bun! Hai să continuăm, George!

Orr știa, cu o tristă certitudine, ce avea să rezolve astăzi: războiul. Ziarele erau pline, chiar și mintea

rezistentă la ştiri a lui Orr fusese umplută de ele pe drumul spre cabinet. Escaladarea războiului în Orientul Apropiat. Haber avea să-i pună capăt. Şi fără îndoială crimele din Africa. Pentru că Haber era un om care dorea binele. El voia să facă lumea mai bună pentru omenire.

Scopul scuză mijloacele. Dar dacă nu există nicăieri un scop? Tot ce avem sunt mijloacele. Orr se întinse pe canapea şi închise ochii. Mâna îi atinse gâtul.

— Acum intri în stare hipnotică, George, rosti glasul profund al lui Haber. Eşti...

întuneric.

În întuneric.

Nu era chiar noapte: peste câmpuri cădea un amurg târziu. Pâlcurile de copaci păreau negre şi umede. Drumul pe care mergea reflecta ultima lumină slabă a cerului; era lung şi drept, o şosea veche de ţară, cu asfaltul crăpat. O gâscă mergea în faţa lui, cam la cinci metri, şi vizibilă numai ca o ceaţă albă, mişcătoare. Din când în când sâsâia.

Apăruseră stelele, albe ca nişte narcise. Una mare înflorea chiar în dreapta drumului, agăţată deasupra peisajului întunecat, tremurătoare şi albă. Când ridică din nou ochii la ea deja crescuse mai mare şi mai albă. *Se umflă*, se gândi. Părea să devină mai roşie pe măsură ce lumina mai puternic. Se roşumfla. Ochii înotau. Mici benzi albastru-verzui sclipeau pe ea zigzagând brownian — zigbrowniind. Un halou vast şi cremos vălurea în jurul stelei mari şi a zigzagurilor mici, mai slab, mai clar, pulsând. *O, nu nu nu!* făcu el când steaua cea mare EXPLODĂ orbindu-l. Căzu la pământ, acoperindu-şi capul cu braţele când cerul explodă în fâşii de moarte luminoasă, dar nu-şi putu feri chipul, trebuia să reziste şi să fie martor. Pământul

se legănă în sus și în jos, mari încrețituri tremurătoare trecând peste pielea Pământului. „Las-o, las-o!“ strigă în gura mare uitându-se spre cer, și se trezi pe canapeaua de piele.

Se ridică și-și ascunse fața în palmele tremurând asudate.

Simți mâna grea a lui Haber pe umăr.

— Din nou un moment urât? La naiba, m-am gândit că te iau ușor. Ți-am spus să visezi despre pace.

— Așa am visat.

— Dar a fost tulburător pentru tine?

— Urmăream o bătălie în spațiu.

— O urmăreai? De unde?

— De pe Pământ.

Povesti pe scurt visul, omițând gâsca.

— Nu știu dacă ei l-au terminat pe unul de-ai noștri sau noi l-am terminat pe unul dintr-ai lor.

Haber râse.

— Aș vrea să *putem* vedea ce se petrece acolo! Ne-am simți mai implicați. Dar desigur acele întâlniri au loc la viteze și distanțe pentru care ochiul uman pur și simplu nu este echipat să le perceapă. Versiunea ta e puțin mai pitorească decât realitatea, fără îndoială. Sună ca un film science-fiction bun de prin anii '70. Mă duceam să le văd când eram copil... Dar de ce crezi că ai visat o scenă de luptă când sugestia a fost pacea?

— Doar pacea? Să visez despre pace — asta e tot ce ai spus?

Haber nu răspunse imediat. Își făcea de lucru cu comenzile Augmentorului.

— OK, zise în cele din urmă. De data asta, experimental, o să-ți dau voie să compari sugestia cu visul. Poate

o să aflăm de ce a ieșit negativ. Am spus... ba nu, hai să derulăm banda.

Se apropie de un panou din perete.

— Înregistrezi toată ședința?

— Sigur. Practica psihiatrică standard. Nu știai?

De unde să știu dacă e ascuns, nu emite niciun semnal sonor, iar tu nu mi-ai spus, se gândi Orr; dar nu zise nimic. Poate era practica standard, poate era aroganța personală a lui Haber; în ambele cazuri nu prea avea ce face în privința asta.

— Uite, ar trebui să fie cam pe aici. Acum starea hipnotică. Ești... Uite! Să nu adormi, George!

Banda fâsâi. Orr scutură din cap și clipi. Ultimele fragmente de propoziție fuseseră vocea lui Haber pe bandă, bineînțeles; iar el încă era îmbibat de medicamentele care induc hipnoza.

— Trebuie să sar puțin. Bun.

Acum se auzea din nou vocea lui pe bandă, spunând: „... pace. Nu mai există uciderea în masă a unor oameni de către alți oameni. Nu mai au loc lupte în Iran, Arabia și Israel. Nici genocid în Africa. Nu se mai achiziționează arme nucleare și biologice, gata să fie folosite împotriva altor națiuni. Nu se mai fac cercetări privind căi și mijloace de a ucide oameni. O lume împăcată cu ea însăși. Pacea ca stil de viață universal pe Pământ. O să visezi această lume împăcată. Acum o să adormi. Când spun..."

Opri brusc banda, de frică să nu-l adoarmă pe Orr cu cuvântul-cheie.

Orr își frecă fruntea.

— Ei bine, zise, am urmat instrucțiunile.

— Nu prea. Să visezi o bătălie în spațiul cislunar... Haber se opri la fel de brusc ca banda.

— Cislunar, repetă Orr, părându-i puțin rău de Haber. Nu se folosea cuvântul ăsta înainte de a adormi eu. Cum merg lucrurile în Isragipt?

Cuvântul inventat din vechea realitate avu un curios efect șocant, pronunțat în realitatea prezentă: la fel ca suprarealismul, părea să aibă sens și în același timp să nu aibă, sau părea să nu aibă sens, dar avea.

Haber se plimba prin încăperea mare și frumoasă. O dată își trecu mâna prin barba castanie ondulată. Gestul era unul calculat și familiar lui Orr, dar când vorbi, Orr simți cum doctorul își caută și își alege cuvintele cu grijă, de data asta, fără să mai aibă încredere în inepuizabilul său fond de improvizații.

— Curios că ai folosit Apărarea Pământului ca simbol sau metaforă pentru pace, pentru sfârșitul războaielor. Totuși nu e ceva nepotrivit. Doar că foarte subtil. Visele sunt infinit de subtile. Infinit. Pentru că de fapt *exact* acea amenințare, pericolul imediat al invaziei unor extratereștri ostili, fără comunicare și fără motiv, ne-a silit să încetăm luptele între noi, să ne îndreptăm energiile agresiv-defensive spre exterior, să ne extindem impulsul teritorial astfel încât să includă toată omenirea, să ne combinăm armele împotriva dușmanului comun. Dacă extratereștrii nu atacau, cine știe? Probabil că ne-am fi luptat încă în Orientul Apropiat.

— Din lac în puț, replică Orr. Nu vezi, doctore Haber, că asta e tot ce poți obține de la mine? Uite, nu vreau să te blochez, să-ți împiedic planurile. Să pui capăt războiului a fost o idee bună, sunt în totalitate de acord. Chiar i-am votat pe Izolaționiști la alegerile trecute pentru că Harris a promis să ne scoată din Orientul Apropiat. Dar bănuiesc că nu pot, sau subconștientul meu nu poate să-și

imagineze o lume fără războaie. În cel mai bun caz poate să substituie un gen de război altuia. Ai spus să nu mai existe crime înfăptuite de oameni asupra altor oameni. Așa că i-am visat pe extratereștri. Ideile tale sunt sănătoase și logice, dar încerci să folosești subconștientul meu, nu mintea mea rațională. Poate în mod rațional aș putea concepe oameni care nu încearcă să se omoare unii pe alții în funcție de națiune, de fapt rațional e mai ușor de conceput asta decât motivele unui război. Dar tu manipulezi ceva dincolo de rațiune. Încerci să atingi țeluri umanitare, progresiste cu un instrument care nu e potrivit pentru așa ceva. Cine are vise umanitare?

Haber nu spuse nimic, nu manifestă nicio reacție, așa că Orr continuă:

— Sau poate că nu doar subconștientul meu, partea irațională a minții, poate sinele meu total, întreaga mea ființă nu e potrivită pentru așa ceva. Sunt prea defetist, sau pasiv, după cum ai spus. Nu am suficiente dorințe. Poate că e legat de faptul că am... capacitatea de a visa eficient; iar dacă nu, posibil să existe alții care pot s-o facă, oameni cu minți mai asemănătoare cu a ta, cu care să poți lucra mai bine. Ai putea testa; nu se poate să fiu eu unicul; poate doar s-a întâmplat să devin conștient de capacitatea asta. Dar eu *nu vreau* să o fac. Vreau să mă eliberez. Nu mai pot îndura. Adică, uite: bun, războiul s-a încheiat în Orientul Apropiat de șase ani, dar iată că avem extratereștri pe Lună. Dacă aterizează? Ce fel de monștri ai extras din subconștientul meu, în numele păcii? Nici măcar nu știu!

— Nimeni nu știe cum arată extratereștrii, George, zise Haber cu ton rezonabil, liniștitor. Toți am avut coșmaruri cu ei, Dumnezeu știe asta! Dar după cum ai spus, au trecut peste șase ani de la prima lor coborâre pe Lună

și încă nu s-au îndreptat spre Pământ. În prezent, sistemul nostru de apărare cu rachete este complet funcțional. Nu avem niciun motiv să credem că o să-l străbată acum, dacă nu au făcut-o. Perioada periculoasă a fost în primele câteva luni, înainte ca Apărarea să fie mobilizată pe baza cooperării internaționale.

Orr stătu un timp cu umerii lăsați. Ar fi vrut să-i strige lui Haber: „Mincinosule! De ce mă minți?" Dar impulsul nu era unul profund. Nu ducea nicăieri. Din câte știa, Haber era incapabil de sinceritate pentru că se mințea pe sine însuși. Poate își compartimenta mintea în două jumătăți ermetice, în una dintre ele știind că visele lui Orr schimbau realitatea și le folosea în acel scop, în cealaltă știind că utiliza hipnoterapia și contra-reacția la vise ca să trateze un pacient schizofrenic care credea că visele sale schimbă realitatea.

Era greu de crezut pentru Orr că Haber ar fi putut întrerupe în asemenea fel comunicarea cu sine însuși; propria lui minte era atât de rezistentă la astfel de diviziuni, încât îi era dificil să le recunoască la alții. Dar învățase că ele existau. Crescuse într-o țară condusă de politicieni care trimiteau piloți la bordul bombardierelor ca să ucidă copii pentru a face lumea mai sigură pentru copii.

Dar asta fusese în vechea lume. Nu în minunata lume nouă.

— Cedez, zise. Trebuie să-ți dai seama de asta. Ești psihiatru. Nu vezi că mă fac praf? Extratereștrii din spațiu atacă Pământul! Uite: dacă îmi ceri să visez din nou, ce o să obții? Poate o lume complet nebună, produsul unei minți nebune. Monștri, fantome, vrăjitoare, dragoni, transformări — toate chestiile pe care le purtăm în noi, toate spaimele copilăriei, frica de noapte, coșmarurile.

Cum împiedici toate astea să se dezlănțuie? Eu nu pot. Nu dețin controlul!

— Nu-ți face griji despre control! Noi tindem spre libertate! izbucni Haber. Libertate! Subconștientul tău nu e un vas plin cu oroare și depravare. Asta e o noțiune victoriană, și încă una grozav de distructivă. A fost un handicap pentru majoritatea celor mai strălucite minți ale secolului al XIX-lea și a schilodit psihologia în prima jumătate a secolului XX. Nu-ți fie frică de subconștientul tău! Nu e un abis întunecat de coșmaruri. Nici pe departe! Este izvorul sănătății, imaginației, creativității. Ceea ce numim „rău" este produsul civilizației, al constrângerilor și al reprimărilor ei, deformând exprimarea spontană, liberă a personalității. Scopul psihoterapiei este exact acesta, să îndepărteze temerile și coșmarurile fără suport real, să aducă inconștientul în lumina conștienței raționale, să-l examineze obiectiv și să descopere că *nu avem de ce să ne temem*.

— Ba avem, zise Orr foarte încet.

În cele din urmă Haber îl lăsă să plece. Ieși afară în amurgul de primăvară și stătu un minut pe treptele Institutului cu mâinile în buzunare, privind luminile orașului de dedesubt estompate de ceață și praf, încât păreau să clipească și să se miște ca niște siluete mici argintii ale unor pești tropicali într-un acvariu întunecat. O telecabină urca tremurând dealul abrupt spre stația din Parcul Washington, în fața Institutului. Orr ieși în stradă și se sui din mers în timp ce întorcea. Pașii lui erau nesiguri și încă fără direcție. Mergea ca un somnambul, ca o marionetă.

CAPITOLUL 7

Visele cu ochii deschişi, care sunt pentru gând ca nebuloasa pentru o stea, se învecinează cu somnul şi se îngrijesc de el ca de o frontieră. O atmosferă locuită de transparenţe vii: aşa este un început al necunoscutului. Dar dincolo de el Posibilul se deschide, imens. Alte fiinţe, alte fapte există acolo. Nu e ceva supranatural, ci numai continuarea tainică a naturii infinite... Somnul e în contact cu Posibilul, pe care de asemenea îl numim improbabil. Lumea nopţii e şi ea o lume. Noaptea, ca noapte, e un univers... Lucrurile întunecate ale lumii necunoscute devin vecini ai omului, fie prin comunicare directă, fie printr-o dilatare vizionară a distanţelor abisului... iar cel ce doarme, abia văzând, abia conştient, zăreşte creaturi stranii, vegetaţie neobişnuită, palori îngrozite sau radioase, năluci, măşti, siluete, hidre, confuzii, lumina lunii fără lună, obscure dezlegări de miracole, creşteri şi dispariţii în adâncimi mâloase, forme plutind în umbre, întregul mister pe care îl numin Visare şi care nu este nimic altceva decât abordarea unei realităţi invizibile. Visul este acvariul nopţii.

– V. Hugo, „Oamenii mării"

La 2:10 după-amiază, pe 30 martie, Heather Lelache fu văzută ieșind de la Dave's Fine Foods pe Ankeny Street și luând-o spre sud pe Fourth Avenue, îmbrăcată într-o pelerină roșie de ploaie din vinilin și în mână cu o geantă mare și neagră cu încuietoare de alamă. Feriți-vă de femeia asta! E periculoasă.

Nu că ar fi ținut în vreun fel să-l vadă pe bietul psihopat, dar la dracu', ura să arate ca o proastă în fața chelnerilor. Ocupase o masă timp de jumătate de oră chiar în timpul aglomerației de la prânz — „Aștept pe cineva"– „Îmi pare rău, aștept pe cineva" — și nu venise nimeni, iar în cele din urmă trebuise să comande ceva și să înghită în grabă, așa că acum avea arsuri la stomac. Și pe deasupra ranchiună, supărare și plictiseală — *pique, umbrage et ennui*. Oh, bolile franțuzești ale sufletului.

Coti la stânga pe Morrison, apoi se opri brusc. Ce căuta aici? Nu acesta era drumul spre Forman, Esserbeck și Rutti. Se întoarse grăbită spre nord, traversă Ankeny, ajunse pe Burnside și se opri din nou. Ce naiba făcea?

Mergea spre parcarea transformată de la numărul 209, S.W. Burnside. Care parcare transformată? Biroul ei se afla în Pendleton Building, prima clădire de birouri post-Criză din Portland, pe Morrison. Cincisprezece etaje, decor neo-inca. Care parcare transformată, cine naiba lucra într-o parcare transformată?

Continuă să meargă pe Burnside privind în jur. Cu siguranță, acolo era. Peste tot se vedeau semne „În demolare".

Biroul ei se afla la nivelul al treilea.

Stând pe trotuar și privind în sus la construcția scoasă din uz cu palierele ei bizare ușor înclinate și cu ferestre

înguste, se simți cu adevărat ciudat. Ce se *întâmplase* vinerea trecută la ședința psihiatrică?

Trebuia să-l vadă din nou pe ticălosul ăla. Domnul Cumofi Orr. O lăsase cu ochii în soare la prânz, dar ce dacă, tot mai avea niște întrebări să-i pună. O luă spre sud, clic clac, în pocnetele tocurilor, către Pendleton Building, și îl sună din biroul ei. Mai întâi la Bradford Industries (nu, domnul Orr nu a venit astăzi, nu, nu a sunat), apoi la el acasă (țâr, țâr, țâr).

Ar fi trebuit să-l sune din nou pe dr. Haber, pentru orice eventualitate. Dar el era un mare mahăr, la conducerea Palatului Viselor din parc. Și indiferent de părerile ei despre el, Haber nu trebuia să știe că ar avea vreo legătură cu Orr. Mincinoșii sapă gropi și cad în ele. Păianjenii se prind în propriile plase.

În acea seară, Orr nu răspunse la telefon nici la șapte, nici la nouă, nici la unsprezece. Nu era la lucru marți dimineață, nici la ora două după-amiază. Marți la patru și jumătate, Heather Lelache părăsi birourile Forman, Esserbeck și Rutti, luă troleibuzul pe Whiteaker Street, urcă dealul pe Corbett Avenue, găsi casa, sună la ușă: unul dintre cele șase butoane extrem de uzate așezate în șir pe rama decojită a ușii cu fereastră de sticlă a unei case care fusese mândria cuiva în 1905 sau 1892 și care trăise vremuri grele de atunci, dar se îndrepta către ruină cu sânge rece și o anumită măreție mizeră. Nu răspunse nimeni când sună la soneria lui Orr. Sună la M. Ahrens, Administrator. De două ori. Administratorul veni, la început necooperant. Dar Văduva Neagră se pricepea bine la intimidarea insectelor mai mici. Administratorul o conduse în sus pe scări și încercă ușa lui Orr. Aceasta se deschise. N-o încuiase.

Ea dădu înapoi. Dintr-odată se gândi că înăuntru ar putea fi cineva mort. Și acolo nu era locul ei.

Administratorul, fără să se preocupe de proprietatea privată, intră fără să bată la ușă, iar ea îl urmă ezitând.

Camerele mari și vechi, goale, erau umbrite și neocupate. Părea o prostie să se fi gândit la moarte. Orr nu avea prea multe lucruri; nu se vedeau nici mizeria și dezordinea unui burlac și nici ordinea formală a altui gen de burlac. Personalitatea lui se imprimase prea puțin în camere, totuși ea îl văzu locuind acolo, un om tăcut trăind în tăcere. Pe o masă din dormitor era un pahar cu apă cu o ramură cu flori albe în el. Apa se evaporase cam jumătate de centimetru.

— Habar n-am un' s-a dus, zise administratorul supărat și se uită la ea căutând ajutor. Crez' c-a avut vrun accident? Sau ceva?

Administratorul purta geaca din piele de căprioară cu franjuri, coama stil Cody, pandantivul cu simbolul Vărsătorului din tinerețea lui: părea să nu-și fi schimbat hainele de treizeci de ani. Avea o intonație plângăcioasă tip Dylan. Chiar și mirosea a marijuana. Adevărații hippioți nu mor niciodată.

Heather îl privi cu amabilitate, căci mirosul lui îi amintea de mama ei. Spuse:

— Poate s-a dus la cabana pe care o are pe Coastă. Problema e că nu se simte bine, știi, e sub terapie guvernamentală. O să aibă necazuri dacă stă departe. Știi unde e cabana aia, sau dacă are vreun telefon acolo?

— Habar n-am.

— Pot folosi telefonul tău?

— Folosește-l p-al lui, zise administratorul ridicând din umeri.

Ea sună un prieten de la Oregon State Parks și îl puse să caute cele treizeci și patru de cabane din Siuslaw National Forest care fuseseră scoase la loterie și să-i dea coordonatele lor. Administratorul își făcu de lucru prin apropiere ca să asculte și, când ea termină, remarcă:

— Prieteni în poziții înalte, mm?

— Sunt de ajutor, răspunse șuierător Văduva Neagră.

— Sper să-l descoperi pe George. Îmi place tipul. Împrumută cardul farmaceutic de la mine, spuse administratorul și deodată izbucni într-un hohot de râs gâfâit care dispăru aproape imediat.

Heather îl lăsă proptit morocănos de cadrul cojit al ușii de la intrare, el și casa cea veche sprijinindu-se reciproc.

Luă troleibuzul înapoi spre centru, închirie un Ford Steamer la Hertz și porni pe 99-W. Se simțea bine. Văduva Neagră în urmărirea prăzii. Oare de ce nu era detectiv în loc de un tâmpit de avocat de mâna a treia specializat în drept civil? Ura legile. Cereau o personalitate agresivă, hotărâtă. Ea nu o avea. Ea era șireată, alunecoasă, timidă, țepoasă. Suferea de bolile franțuzești ale sufletului.

Mașina mică ieși repede din oraș, căci petele suburbiilor care altădată se întindeau kilometri întregi de-a lungul autostrăzilor din vest dispăruseră. În timpul Anilor Molimei din '80, când în unele zone nu mai rămăsese în viață nici măcar o persoană din douăzeci, suburbiile nu erau un loc bun în care să trăiești. La kilometri de supermarketuri, fără combustibili pentru mașini și cu toate casele din jur pline de morți. Nu aveai ajutor, nici mâncare. Haite de câini uriași simbolizând statutul social — afgani, alsacieni, dogi danezi — alergau libere peste pajiștile zdrențuite cu brusturi și pătlagină. Ferestre

sparte. Cine să vină să repare sticla spartă? Oamenii se înghesuiseră în vechiul centru al orașului; iar după ce suburbiile fuseseră prădate, li se dăduse foc. Ca în Moscova anului 1812, mânia lui Dumnezeu sau vandalism: nu mai erau dorite și deci ardeau. Răchițica, din care albinele fac cea mai fină miere, creștea pogon după pogon pe locurile unde se întinseseră Kensington Homes West, Sylvan Oak Manor Estates și Valley Vista Park.

Soarele apunea când traversă râul Tualatin, moale ca mătasea între malurile împădurite și abrupte. După puțin timp răsări luna, aproape plină, galbenă în stânga ei pe drumul spre sud. O făcea să se îngrijoreze, să se uite peste umăr în curbe. Nu mai simboliza nici Intangibilul, cum fusese în ultimele mii de ani, nici Tangibilul ca în ultimii zece ani, ci Pierderea. O monedă furată, gura țevii unui pistol îndreptat asupra cuiva, o gaură rotundă în pânza cerului. Extratereștrii ocupau Luna. Primul lor act de agresiune — prima dată când omenirea observase prezența lor în sistemul solar — fusese atacul asupra Bazei Lunare, oribila asasinare prin asfixiere a celor patruzeci de oameni din dom. Și în același timp, în aceeași zi, distruseseră platforma spațială rusească, acel obiect frumos și straniu ca o sămânță de scaiete care orbita în jurul Pământului, și de pe care rușii urmau să facă pasul pe Marte. La numai zece ani de la remisiunea Molimei, civilizația umană fărâmițată se întorcea ca un phoenix pe orbită, spre Lună, spre Marte: și se întâlnise cu așa ceva. Brutalitate fără formă, fără glas, fără motiv. Ura stupidă a Universului.

Drumurile nu mai erau întreținute ca în vremurile când Autostrada era regină; aveau porțiuni denivelate și gropi. Dar Heather atinse adesea viteza limită (70 de kilometri pe oră) parcurgând valea largă slab luminată de

lună, traversă râul Yamhill de patru sau cinci ori, trecu prin Dundee și Grand Ronde, unul un sat viu și celălalt părăsit, la fel de mort ca și Karnakul, și ajunse în sfârșit printre dealuri în păduri. Van Duzer Forest Corridor, un semn rutier vechi din lemn: teren interzis cu mult timp în urmă tăietorilor de lemne. Nu chiar toate pădurile din America se transformaseră în pungi pentru băcănie, separatoare de carton și Dick Tracy în ziarul matinal Sunday. Câteva mai rămăseseră. Un drum la dreapta: Siuslaw National Forest. Măcar nu era doar o pepinieră, numai buturugi și lăstari bolnăvicioși, ci pădure virgină. Coniferele înalte umbreau cerul luminat de lună.

Indicatorul pe care îl căuta era aproape invizibil în bezna plină de ramuri și ferigi care înghițea farurile palide. Întoarse iar și săltă încet peste rădăcini și movile vreo doi kilometri până când văzu prima cabană cu acoperișul de șindrilă luminat de razele lunii. Era puțin peste ora opt.

Cabanele erau pe parcele de pământ, la zece-cinci-sprezece metri distanță una de alta; sacrificaseră doar puțini copaci, dar lăstărișul fusese curățat, și imediat ce înțelese tiparul, putu distinge acoperișurile reflectând lumina, iar dincolo de pârâu o serie de cabane identice. Dintre toate numai una avea o fereastră luminată. Era o seară de marți într-o primăvară timpurie: nu veniseră prea mulți în vacanță. Când deschise portiera, zgomotul pârâului o sperie, un muget însuflețit și neîncetat. Glorie eternă și fără de compromis! Se apropie de cabană, se împiedică de două ori prin întuneric și se uită la mașina parcată acolo: un mini pe baterii de la Hertz. Evident. Dar dacă nu era așa? Putea fi un străin. Ei bine, la naiba, n-aveau s-o mănânce, nu-i așa?

Bătu la ușă.

După un timp, înjurând încet, bătu din nou.

Pârâul curgea gălăgios, pădurea se înălța extrem de tăcută.

Orr deschise ușa. Părul îi atârna încâlcit în șuvițe, avea ochii injectați, buzele uscate. Se holbă clipind la ea. Părea degradat și ruinat. Ea se îngrozi.

— Ești bolnav? zise tăios.

— Nu, eu... Intră.

Trebuia să intre. Exista un vătrai pentru soba Franklin: se putea apăra cu el. Bineînțeles, și el ar ataca-o tot cu vătraiul, dacă îl apuca primul.

Of, Iisuse, era aproape la fel de mare ca el și într-o formă mult mai bună. Lașo!

— Te-ai drogat?

— Nu, eu...

— Tu ce? Ce nu e-n regulă cu tine?

— Nu pot să dorm.

Cabana micuță mirosea minunat a fum de lemne și scândură proaspătă. Mobila era constituită din soba Franklin cu o plită dublă, o ladă plină cu crengi uscate, un dulap, o masă, un scaun, un pat de campanie.

— Stai jos, zise Heather. Arăți groaznic. Ai nevoie de ceva de băut, sau de un doctor? Am niște brandy în mașină. Mai bine vii cu mine și găsim un doctor în Lincoln City.

— Sunt bine. Sunt doar *mhhmm mhmm* adormit.

— Parcă spuneai că nu poți dormi.

O privi cu ochii roșii, încețoșați.

— Nu-mi permit. Mi-e frică.

— Of, Iisuse. De când durează asta?

— *Mhhmm mhmm* duminică.

— N-ai mai dormit de duminică?

— Sau sâmbătă? făcu el întrebător.

— Iei ceva? Pastile energizante?

El scutură din cap.

— Am ațipit puțin, rosti destul de clar, apoi păru pentru o clipă că adoarme, ca un bătrân de nouăzeci de ani. Dar chiar în timp ce ea îl privea, incredulă, se trezi și rosti lucid: Ai venit aici după mine?

— După cine altcineva? Doar nu să tai brazi de Crăciun, pentru Dumnezeu! M-ai lăsat baltă ieri la prânz.

— Oh. O fixă, evident străduindu-se s-o vadă. Îmi pare rău, n-am prea fost în toate mințile.

Spunând asta, își reveni dintr-odată, în ciuda părului și ochilor de nebun: un om a cărui demnitate personală era atât de profundă, încât devenea aproape invizibilă.

— E-n regulă! Nu mă deranjează. Dar nu-ți urmezi tratamentul — nu-i așa?

El aprobă din cap.

— Vrei o cafea? întrebă. Era mai mult decât demnitate. Verticalitate? Integritate? Ca o bucată de lemn nesculptată.

Infinita posibilitate, integritatea nelimitată și necalificabilă a ființei celui neangajat, inactiv, nesculptat: ființa care, nefiind altceva decât ea însăși, este totul.

Pentru scurt timp îl văzu astfel, și ceea ce o izbi cel mai mult, intuitiv, fu puterea lui. Era cea mai puternică ființă pe care o cunoscuse ea vreodată, pentru că nu putea fi deplasat din centru. Și din cauza asta îi plăcea de el. Era atrasă de forță, venea spre ea ca un fluture spre lumină. În copilărie avusese parte de multă dragoste, dar nu de putere, nu existase nimeni de care să se sprijine: alți oameni se sprijiniseră de ea.

Timp de treizeci de ani tânjise să întâlnească pe cineva care să nu se sprijine pe ea, care n-ar face-o niciodată, care n-ar putea...

Iată-l, scund, cu ochii injectați, psihotic și ascunzându-se, iată-l, stâlpul puterii.

Viața e o încurcătură incredibilă, se gândi Heather. Nu poți *niciodată* ghici ce urmează. Își scoase haina în timp ce Orr luă o ceașcă de pe raftul dulapului și o cutie de lapte din bufet. Îi aduse o ceașcă de cafea tare: 97% cofeină, 3% decofeinizată.

— Tu nu vrei?

— Am băut prea multă. Mă înțeapă inima.

Propria ei inimă se înmuie cu totul, văzându-l.

— Ce spui de brandy?

El păru să mediteze.

— N-o să te adoarmă. O să te mai învioreze puțin. Mă duc să aduc.

Își lumină cu lanterna drumul înapoi spre mașină. Pârâul mugea, copacii stăteau tăcuți, luna sclipea deasupra, Luna extratereștrilor.

Când se întoarse în cabană Orr turnă o picătură modestă de brandy și îl gustă. Se cutremură.

— E bun, zise, și îl bău pe tot.

Ea îl privi aprobator.

— Întotdeauna am la mine o sticluță. O ascund în torpedou pentru că, dacă mă opresc polițaii și trebuie să le arăt permisul, ar arăta cam aiurea să fie în geantă. Dar în general o am la îndemână. E amuzant cum ajunge să-mi fie necesară de câteva ori pe an.

— De asta ai o geantă așa de mare, remarcă Orr cu glasul afectat de alcool.

— Zău că da! Cred că o să-mi torn puțin în cafea. Poate o slăbește.

Profită de ocazie să-i reumple și lui paharul.

— Cum reușești să stai treaz șaizeci-șaptezeci de ore?

— Nu tot timpul. Pur și simplu nu mă întind. Poți să dormi puțin stând în picioare, dar nu prea poți visa. Trebuie să stai întins ca să visezi, pentru ca mușchii mari să se poată relaxa. Am citit asta în cărți. Funcționează destul de bine. Până acum n-am avut niciun vis adevărat. Dar dacă nu reușești să te relaxezi, te trezești din nou. Și de aici în ultimul timp am avut un fel de halucinații. Lucruri agitându-se pe perete.

— Nu poți continua așa!

— Nu. Știu. Trebuie doar să scap. De Haber.

O pauză. Părea să fi căzut într-o altă zonă de confuzie. Râse prostește:

— Singura soluție pe care o văd cu adevărat e să mă sinucid. Dar nu vreau. Pur și simplu, nu-mi pare corect.

— Bineînțeles că nu e corect!

— Dar trebuie să opresc cumva toate astea. Trebuie să fiu oprit.

Ea nu-l putea urmări, și nici nu voia.

— Locul ăsta e drăguț, zise. N-am mai simțit mirosul fumului de lemne de douăzeci de ani.

— Cântă în aer, zise el zâmbind vag. Părea dus; dar ea observă că se ținea cu spatele drept pe pat, fără să se sprijine măcar pe perete. Clipi de câteva ori. Când ai bătut la ușă, continuă, am crezut că era un vis. De asta *mhhmm mhmm* venit.

— Ai spus că ai visat cabana asta pentru tine. Un vis destul de modest. De ce nu ți-ai luat o vilă pe plajă la Salishan, sau un castel la Cape Perpetua?

El clătină din cap încruntându-se.

— Era tot ce-mi doream. După ce mai clipi puțin zise: Ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat cu tine. Vineri. În cabinetul lui Haber. Ședința.

— Asta voiam să te întreb eu pe tine!

Cu asta se trezi.

— *Ai fost* conștientă...

— Presupun că da. Adică știu că s-a întâmplat ceva. Eu cu siguranță de atunci încerc să merg pe două piste cu o singură bicicletă. Duminică m-am izbit de un perete în propriul meu apartament! Vezi? Arătă o vânătaie, neagră sub pielea cafenie, pe frunte. Peretele era *acolo* acum, dar nu fusese acolo... Cum poți să trăiești așa întreaga viață? De unde știi unde sunt toate lucrurile?

— Nu știu. Totul e amestecat. Dacă e să se întâmple, măcar să nu se întâmple atât de des. E prea mult. Nici măcar nu mai știu dacă sunt nebun sau pur și simplu nu mă descurc cu toate informațiile conflictuale. Eu... Asta... Vrei să spui că mă crezi cu adevărat?

— Ce altceva aș putea să fac? Am văzut ce s-a întâmplat cu orașul! Mă uitam pe fereastră! Nu trebuie să spui că vreau eu să cred, nu vreau, încerc să nu cred. Doamne, e groaznic! Dar nici doctorul ăla, Haber, nu voia ca eu să cred, nu-i așa? A vorbit al naibii de mult și repede. Dar mai e și ce ai spus tu când te-ai trezit; apoi m-am lovit de pereți, m-am dus la biroul greșit... Și mă tot întreb dacă ai mai visat ceva de vineri încoace, lucrurile se tot schimbă, dar eu nu știu fiindcă nu am fost de față, mă tot întreb ce anume s-a schimbat și dacă e ceva real din toate astea. Rahat, e îngrozitor.

— Asta e. Ascultă, știi despre război — războiul din Orientul Apropiat?

— Sigur că știu. Soțul meu a murit în războiul ăla.

— Soțul tău? Părea șocat. Când?

— Cu numai trei zile înainte de a se face pace. Cu două zile înainte de Conferința de la Teheran și Pactul S.U.A.-China. La o zi după ce extratereștrii au distrus baza de pe Lună.

El o privi înspăimântat.

— Ce nu e-n regulă? Of, drace, e o rană veche. Au trecut șase ani, aproape șapte. Iar dacă ar fi trăit, am fi divorțat până acum, a fost o căsnicie de toată jena. Uite ce e, nu-i vina ta!

— Nici nu mai știu ce e din vina mea.

— Păi, Jim cu siguranță nu. A fost doar un ticălos nefericit, negru, solid și arătos, mare căpitan în Forțele Aeriene la 26 de ani și împușcat la 27, doar nu crezi că am inventat eu asta, nu-i așa, doar se întâmplă de mii de ani. Și s-a întâmplat la fel în cealaltă... mă rog, înainte de vineri, când lumea era suprapopulată. Exact la fel. Numai că era mai spre începutul războiului... nu? Vocea i se întrerupse, înmuiindu-se: Dumnezeule. Era la începutul războiului, în loc să fie înainte de încetarea focului. Războiul continua la nesfârșit. Continuă chiar și acum. Și nu există... nu există extratereștri, nu-i așa?

Orr clătină din cap.

— Tu i-ai visat?

— M-a făcut să visez despre pace. Pace pe pământ, bunăvoință între oameni. Așa că eu am inventat extratereștrii. Ca să aibă cu cine să se lupte.

— Nu tu. Mașinăria lui face asta.

— Ba nu. Mă pot descurca și fără mașinărie, domnișoară Lelache. Tot ce face ea e să-i economisească timp, să

mă facă să visez imediat. Deși a lucrat în ultima vreme la ea ca s-o îmbunătățească. Se pricepe grozav să îmbunătățească lucruri.

— Te rog, spune-mi Heather.

— E un nume frumos.

— Pe tine te cheamă George. Îți spunea mereu George, la ședința aia. Ca și cum ai fi fost un cățeluș inteligent, sau o maimuță rhesus. Întinde-te, George. Visează asta, George.

El râse. Avea dinții albi și un râs plăcut, dincolo de aspectul neîngrijit și confuzie.

— Nu sunt eu ăla. Vezi tu, el vorbește cu subconștientul meu. Pentru scopurile lui poate semăna cu un câine sau cu o maimuță. Nu e rațional, dar poate fi antrenat pentru spectacol.

Nu vorbise niciodată cu ranchiună, oricât de îngrozitoare erau lucrurile pe care le spunea. Oare există cu adevărat oameni fără resentimente, fără ură? se întrebă ea. Oameni care nu se pun niciodată cu universul? Care recunosc răul, îi opun rezistență, și totuși sunt complet neafectați de el?

Bineînțeles că există. Nenumărați, și vii, și morți. Cei care întorc roata sorții cu pură compasiune, cei care urmează calea de neurmat fără să știe că o urmează, nevasta fermierului din Alabama, călugărul din Tibet, entomologul din Peru, morarul din Odessa, zarzavagiul din Londra, păstorul de capre din Nigeria și bărbatul foarte, foarte bătrân ascuțind un băț lângă albia secată a unui pârâu undeva în Australia, și toți ceilalți. Nu e niciunul dintre noi care să nu-i fi cunoscut. Sunt destui, destui ca să putem merge înainte. Poate.

— Uite. Spune-mi, trebuie să știu: după ce te-ai dus la Haber ai început să ai...

— Vise eficiente. Nu, înainte. De asta m-am dus. Mi-era frică de vise, așa că luam ilegal sedative ca să-mi suprim visele. Nu știam ce să fac.

— Atunci de ce nu ai luat ceva în ultimele două nopți, în loc să încerci să stai treaz?

— Vineri noaptea am terminat tot ce-am avut. Nu-mi pot cumpăra rețeta de aici. Dar trebuia să scap. Voiam să mă eliberez de dr. Haber. Lucrurile sunt mult mai complicate decât vrea el să înțeleagă. Crede că poate să rezolve problemele. Și încearcă să se folosească de mine ca să rezolve problemele, dar nu ar recunoaște asta; minte pentru că nu vrea să privească drept, nu e interesat de adevăr, de ceea ce există în realitate, nu poate să vadă nimic în afară de mintea lui — ideile lui despre ce ar trebui să fie.

— Bun. Ca avocat nu pot să fac nimic pentru tine, zise Heather fără să-și urmărească prea bine ideea; sorbi din cafeaua cu brandy, care ar fi putut face să crească părul pe un chihuahua. Nu a fost nimic necurat în sugestiile lui hipnotice, asta am putut să văd și eu; ți-a spus doar să nu te îngrijoreze suprapopularea și chestii de genul ăsta. Iar dacă e decis să ascundă faptul că se folosește de visele tale în scopuri ciudate, poate s-o facă; prin hipnoză ar putea pur și simplu să se asigure că nu ai un vis eficient în timp ce e și altcineva de față. Mă întreb de ce m-a lăsat pe mine să fiu martoră? Ești sigur că el crede? Nu-l înțeleg. Dar oricum, pentru un avocat e greu să se amestece între un psihiatru și pacientul lui, în special când psihologul e mare mahăr și pacientul e un nebun care crede că visele i se adeveresc — nu, nu vreau așa ceva la tribunal! Dar uite ce e.

Poți face cumva să nu mai visezi pentru el? Tranchilizante, poate?

— Nu am card farmaceutic cât sunt sub TTV. El trebuie să mi le prescrie. Oricum, Augmentorul lui mă poate face să visez.

— Chiar *este* o încălcare a intimității; dar nu iese un caz din asta... Uite. Ce-ar fi dacă ai avea un vis în care l-ai schimba *pe el*?

Orr se holbă la ea printr-o ceață de somn și brandy.

— Să-l faci mai binevoitor — mă rog, tu spui că e binevoitor, că are intenții bune. Dar e însetat de putere. A găsit o cale grozavă ca să conducă lumea fără a-și asuma responsabilități. Bun. Fă-l mai puțin avid de putere. Visează că el e *cu adevărat* un om bun. Visează că încearcă să te vindece, nu să te folosească!

— Dar eu nu-mi pot alege visele. Nimeni nu poate.

Ea se întristă.

— Am uitat. Imediat ce accept toate astea ca fiind reale, mă tot gândesc că e ceva ce tu poți controla. Dar nu poți. Tu doar o *faci*.

— Eu nu fac nimic, zise Orr posomorât. Niciodată n-am făcut nimic. Eu doar visez. Și apoi se întâmplă.

— O să te hipnotizez, spuse brusc Heather.

Să accepte un fapt incredibil ca fiind adevărat îi dădea un sentiment îmbătător: dacă visele lui Orr funcționau, de ce n-ar funcționa orice altceva? Și nici nu mâncase nimic de la prânz, iar cafeaua și alcoolul o doborau.

El continuă să se holbeze.

— Am mai făcut-o. Am făcut cursuri de psihologie la colegiu, înainte de avocatură. Eram toți atât hipnotizatori, cât și subiecți în cadrul câte unui curs. Eu eram un subiect destul de bun, dar să-i supun pe alții mă pricepeam foarte

bine. O să te supun hipnozei și o să-ți sugerez un vis. Despre dr. Haber — să-l faci inofensiv. O să-ți spun să visezi doar asta, nimic mai mult. Vezi? Nu-i așa că ai fi în siguranță — mai sigur decât orice altceva am încerca, în momentul ăsta?

— Dar rezist la hipnoză. Nu eram așa, dar el zice că am devenit acum.

— De asta folosește inducția nerv vag-carotidă? Urăsc să mă uit la așa ceva, seamănă cu o crimă. Eu nu pot s-o fac, oricum nu sunt doctor.

— Dentistul meu folosea o bandă hipnotică. Funcționa bine. Cel puțin așa cred.

Vorbea prin somn și ar fi putut continua să trăncănească la infinit. Ea îi spuse cu blândețe:

— Pare că opui rezistență hipnotizatorului, nu hipnozei... În orice caz am putea încerca. Iar dacă funcționează, ți-aș sugera posthipnotic să visezi un mic... cum îi spui tu... vis eficient despre Haber. Că se poartă cinstit cu tine și încearcă să te ajute. Crezi că ar putea merge? Ai avea încredere?

— Aș putea dormi puțin, oricum. Eu... trebuie să mai și dorm din când în când. Nu cred că mai pot rezista noaptea asta. Dacă tu crezi că mă poți hipnotiza...

— Cred că pot. Auzi, tu ai ceva de mâncare aici?

— Da, zise el moleșit. După un timp reluă: A, da. Îmi pare rău. N-ai mâncat. Pe drum încoace. E niște pâine...

Scormoni în dulap, scoase pâine, margarină, cinci ouă fierte tari, o conservă de ton și salată cumpărată de la magazin. Ea descoperi două farfurii de tablă, trei furculițe diferite și un singur cuțit.

— Tu ai mâncat? întrebă ea.

El nu era sigur. Mâncară împreună, ea stând pe scaun la masă, el în picioare. Statul în picioare păru să-l revigoreze și se dovedi înfometat. Trebuiră să împartă totul pe jumătate, chiar și cel de-al cincilea ou.

— Ești un om bun, zise el.

— Eu? De ce? Adică pentru că am venit aici? O, la naiba, m-am speriat. De schimbarea lumii de vineri! Trebuia să înțeleg. Știi, mă uitam chiar la spitalul în care m-am *născut*, de dincolo de râu, atunci când visai tu, și dintr-odată nu mai era acolo și nu existase niciodată!

— Credeam că ești din est, zise el. Relevanța nu era punctul lui forte în acel moment.

— Nu, replică ea curățând scrupulos cutia de ton și lingând cuțitul. Din Portland. Deja de două ori. Două spitale diferite. Iisuse! Dar m-am născut și-am crescut. La fel și părinții mei. Tata a fost negru și mama albă. E oarecum interesant. El era un militant adevărat de tipul Black Power, prin anii '70, știi tu, iar ea era hipiotă. El provenea dintr-o familie înstărită din Albina, fără tată, iar ea era fiica unui avocat corporatist din Portland Heights. A luat-o razna, s-a apucat de droguri, toate chestiile care se făceau pe atunci. S-au întâlnit la un miting politic, demonstrau. Asta pe când demonstrațiile mai erau încă legale. Și s-au căsătorit. Dar n-avea cum să dureze prea mult, mă refer la întreaga situație, nu numai la căsătorie. Când aveam opt ani, el a plecat în Africa. În Ghana mi se pare. Credea că ai lui erau originari de acolo, dar de fapt nu știa precis. Trăiseră în Louisiana de când se știau, iar Lelache trebuie să fi fost numele proprietarului de sclavi, e un nume francez. Înseamnă Lașul. Am învățat franceză în liceu pentru că am un nume francez, chicoti ea. Oricum, el a plecat. Iar biata Eva s-a cam prăbușit. Asta-i mama.

N-a vrut niciodată să-i spun „mamă" sau „mami" sau altfel, asta însemna nucleul posesivității familiale a clasei de mijloc. Așa că i-am spus Eva. Am trăit un timp într-un fel de comunitate pe Muntele Hood, o, Iisuse! Ce frig mai era iarna! Dar poliția a dispersat comunitatea, au spus că ar fi o conspirație antiamericană. După asta ea a trăit din cerșit, făcea vase drăguțe de ceramică atunci când se putea folosi de roata și cuptorul cuiva, dar în general ajuta prin mici magazine și restaurante, lucruri de genul ăsta. Oamenii ăia se ajutau mult unii pe alții. Foarte mult. Dar ea nu s-a putut lăsa niciodată de drogurile tari, era dependentă. A rezistat cam un an fără, apoi bingo. A trecut prin Molimă, dar la treizeci și opt de ani a nimerit un ac infectat care a ucis-o. Și la naiba dacă *familia* ei nu a apărut să mă preia. Nu-i văzusem niciodată! Ei m-au trimis la colegiu și la școala de avocați. Mă duc la ei la cina de Crăciun în fiecare an. Sunt Cioara lor simbolică. Dar îți spun, ceea ce mă irită cel mai mult e că nu mă pot decide ce culoare am. Adică, tata a fost negru, un negru adevărat — a, avea ceva sânge alb, dar el era *negru* — și mama a fost albă, dar eu nu sunt nici una, nici alta. Vezi tu, tata în realitate a urât-o pe mama pentru că era albă. Dar a și iubit-o. Însă cred că ea a iubit la el faptul că era negru mai mult decât l-a iubit *pe el*. Bun, și eu ce sunt? Nu mi-am dat seama niciodată.

— Cafenie, zise el blând, stând în spatele scaunului ei.

— Culoarea căcatului.

— Culoarea pământului.

— Tu ești din Portland? În acest prezent?

— Da.

— Nu te pot auzi din cauza blestematului ăluia de pârâu. Credeam că sălbăticia trebuie să fie tăcută. Continuă!

— Dar acum am atât de multe copilării, spuse. Despre care să-ți povestesc? Într-una ambii mei părinți au murit în primul an al Molimei. În alta nu a fost nicio Molimă. Nu știu... Niciuna dintre ele nu a fost prea interesantă. Adică, n-am nimic de povestit. Tot ce-am făcut vreodată a fost să supraviețuiesc.

— Bun. Asta-i cel mai important.

— E din ce în ce mai greu. Molima, iar acum extratereștrii...

Râse fără veselie, dar când ea întoarse capul spre el îi văzu chipul obosit și chinuit.

— Nu pot să cred că i-ai inventat tu în vis. Pur și simplu nu pot. Mi-a fost frică de ei atâta timp, șase ani! Dar știu că tu ai făcut-o, imediat ce mă gândesc, pentru că nu existau în celălalt... univers alternativ sau ce-o fi. De fapt, nu sunt cu nimic mai răi decât înghesuiala aia îngrozitoare. Apartamentul ăla mic și oribil în care locuiam, împreună cu alte patru femei, într-un Condominium al Femeilor de Afaceri, pentru Dumnezeu! Mergeam cu metroul ăla înfiorător, și aveam dinții stricați, nu găseam nimic decent de mâncare și nici măcar pe jumătate de ajuns. Știi, atunci aveam 50 de kilograme și acum am 55. M-am îngrășat cu 5 kilograme de vineri!

— Așa e. Erai îngrozitor de slabă când te-am văzut prima dată. În biroul tău.

— Și tu erai. Ți se vedeau coastele. Așa erau toți, numai că eu nu observam. Acum ai putea să pari un tip destul de solid dacă ai dormi.

El nu spuse nimic.

— Toată lumea arată mult mai bine, dacă te gândești. Uite ce e. Dacă nu poți opri ceea ce faci, iar ceea ce faci schimbă lucrurile în mai bine, atunci nu ar trebui să te

simți vinovat. Poate că visele tale sunt doar o cale prin care să se manifeste evoluția, ceva de genul ăsta. O linie fierbinte. Supraviețuirea celui mai adaptat și toate celelalte. Cu prioritate absolută.

— Of, e mai rău decât atât, zise el cu același ton aerian, prostesc; se așeză pe pat. Tu... Se bâlbâi de câteva ori. Tu îți amintești ceva despre aprilie, cu patru ani în urmă — în 1998?

— Aprilie? Nu, nimic special.

— Atunci s-a sfârșit lumea, spuse Orr. Un spasm muscular îi desfigură chipul, și el icni după aer. Nimeni altcineva nu-și amintește.

— Ce vrei să spui? întrebă ea cu o teamă obscură. Aprilie, aprilie 1998, se gândi, îmi amintesc de aprilie 1998? Credea că nu, și știa că ar trebui; era speriată — de el? Împreună cu el? Pentru el?

— Nu e evoluție. Poate doar autoapărare. Nu pot... Mă rog, e mult mai rău. Mai rău decât îți amintești tu. Era aceeași lume ca prima pe care ți-o amintești, cu o populație de șapte miliarde, numai că era... era mai rău. Nimeni în afară de câteva țări europene nu-și începuse destul de devreme, în anii 1970, raționalizarea, controlul poluării și controlul demografic, iar când în cele din urmă au început să controleze distribuția hranei, a fost prea târziu, nu mai exista suficientă, și Mafia conducea piața neagră, toată lumea era nevoită să cumpere la negru ca să aibă ceva de mâncare, iar mulți oameni nu aveau nimic. Constituția a fost rescrisă în 1984, așa cum o știi tu, dar lucrurile stăteau cu mult mai prost, nici măcar nu se mai pretindea că e democrație, era un fel de stat polițienesc, dar care nu funcționa, s-a destrămat imediat. Când aveam cincisprezece ani, școlile s-au închis. N-a fost nicio Molimă, dar apăreau epidemii

una după alta, dizenterie, hepatită, apoi ciuma bubonică. Însă majoritatea oamenilor mureau de foame. În 1993 a început războiul în Orientul Apropiat, dar în mod diferit. Israelul era împotriva arabilor și a Egiptului. Toate țările mari s-au implicat. Unul dintre statele africane a intrat de partea arabilor și a folosit bombe nucleare asupra a două orașe din Israel, astfel că noi i-am ajutat să se răzbune și...

Un timp tăcu și apoi continuă, aparent fără să-și dea seama că existase o pauză în povestea lui:

— Eu am încercat să ies din oraș. Voiam să ajung în Forest Park. Eram bolnav, nu mai puteam să merg și m-am așezat pe treptele unei case de pe dealurile din vest, casele arseseră în întregime, dar treptele erau din ciment, îmi amintesc că înfloreau niște păpădii în crăpăturile scării. Stăteam acolo fără să mă mai pot ridica și știam că nu puteam. Mă tot gândeam că mă ridic și merg, că ies din oraș, dar era doar un delir, îmi reveneam și vedeam iar păpădiile și știam că sunt pe moarte. Și că totul murea. Atunci am... am avut visul.

Răgușise; acum se sufoca.

— A fost în regulă, zise în cele din urmă. Am visat că sunt acasă. M-am trezit și eram bine. În pat, acasă. Numai că nu era vreo casă pe care s-o fi avut vreodată, în celălalt timp, prima dată. În timpurile rele. Dumnezeule, aș fi vrut să nu-mi amintesc. În general n-o fac. Nu pot. Mi-am spus încă de atunci că a fost un vis. Că *asta* a fost vis! Dar n-a fost. Ăsta e. Asta nu e real. Lumea asta nu e nici măcar probabilă. Acela a fost adevărul. Așa s-a întâmplat. Suntem cu toții morți și am distrus lumea înainte de a muri. N-a mai rămas nimic. Nimic decât visele.

Ea îl crezu, și își negă credința cu furie.

— Și ce? Poate că asta e tot ce a existat vreodată! Oricum ar fi, e bine. Doar nu crezi că ți s-ar permite să faci ceva ce nu ar trebui, nu-i așa? Cine dracu' te crezi! Nu e nimic care să nu se potrivească, nimic nu se întâmplă dacă nu trebuie să se întâmple. Niciodată! Ce contează dacă tu îi spui realitate sau vis? Sunt același lucru — nu-i așa?

— Nu știu, rosti Orr în agonie; iar ea se apropie de el și-l îmbrățișă așa cum ar fi îmbrățișat un copil îndurerat sau un om pe moarte.

Capul de pe umărul ei era greu, mâna albă, pătrată stătea relaxată pe genunchiul ei.

— Ai adormit, zise ea.

El nu negă. Trebui să-l scuture destul de tare ca să-l facă să protesteze.

— Ba nu, făcu el tresărind și ridicându-se. Nu.

Se prăbuși din nou.

— George!

Era adevărat: folosirea numelui lui ajută. Ținu ochii deschiși suficient de mult cât să se uite la ea.

— Stai treaz, stai treaz puțin. Vreau să încerc hipnoza. Ca să poți dormi.

Intenționase să-l întrebe ce voia să viseze, ce ar trebui să-i sugereze sub hipnoză în privința lui Haber, dar el era deja departe.

— Uite, stai acolo pe pat. Uită-te la... uită-te la flacăra lămpii, ar trebui să meargă. Dar nu adormi. Așează lampa cu ulei în mijlocul mesei, printre cojile de ouă și resturi: Fixează-ți ochii pe ea și nu adormi! Te relaxezi și te simți ușor, dar încă nu adormi, nu înainte de a spune eu: „Dormi". Asta e. Acum te simți ușor și confortabil...

Cu sentimentul că se preface, continuă cu jocul hipnotizatorului. El cedă aproape imediat. Ei nu-i veni să creadă și îl testă.

— Nu-ți poți ridica mâna stângă, zise. Încerci, dar e prea grea, nu se mișcă... Acum e ușoară din nou, o poți ridica. Da... bun. Într-un minut o să adormi. O să visezi ceva, dar nu vor fi decât vise obișnuite, cum are toată lumea, nu unele speciale, nu... eficiente. Cu excepția unuia. O să ai un vis eficient. În el...

Se opri. Dintr-odată i se făcu frică; o presimțire rece o cuprinse. Ce făcea? Asta nu era un rol, un joc, nu era ceva în care să se amestece un necunoscător. El se afla sub puterea ei, iar puterea lui era de nemăsurat. Ce responsabilitate inimaginabilă își asumase?

O persoană care crede, așa cum credea ea, că lucrurile au un rost: că există un întreg din care fiecare reprezintă o parte și că, fiind o parte, un lucru este complet; o astfel de persoană nu are niciodată niciun fel de dorință de a se juca de-a Dumnezeu. Numai cei care și-au refuzat ființa tânjesc să joace acest joc.

Dar fusese prinsă într-un rol și acum nu mai putea da înapoi.

— În acel vis o să visezi că... că dr. Haber este binevoitor, că nu încearcă să-ți facă niciun rău și e cinstit cu tine.

Nu știa ce să spună, cum s-o spună, și știa că indiferent ce ar spune putea să meargă prost.

— Și o să visezi că extratereștrii nu mai sunt acolo pe Lună, adăugă ea în grabă; măcar putea lua acea povară de pe umerii lui. Iar de dimineață o să te trezești odihnit, totul va fi în regulă. Acum dormi.

O, la naiba, uitase să-i spună mai întâi să se întindă.

Căzu ca o pernă umplută pe jumătate, moale, în față și pe lateral, ajungând ca o movilă mare, caldă și inertă pe podea.

Nu părea să cântărească mai mult de 70 de kilograme, dar putea să fi fost și un elefant mort după cât se căsni până să-l urce în pat. Trebui să-i pună întâi picioarele și apoi să-i salte umerii ca să nu răstoarne patul; bineînțeles că ajunse peste sacul de dormit și nu în el. I-l trase de dedesubt, riscând iar să răstoarne patul, și îl înveli. În tot acest timp el dormi adânc. Ea gâfâia, transpirată și supărată. Nu și el.

Se așeză la masă să-și tragă sufletul. După un timp se întrebă ce să facă. Se apucă să curețe resturile cinei, încălzi apă, spălă tăvile de plăcintă, furculițele, cuțitele și cestile. Aprinse focul în sobă. Găsi câteva cărți pe un raft, ediții de buzunar pe care probabil el le cumpărase din Lincoln City ca să-și umple lungul priveghi. Drace, niciun roman polițist, o poveste bună cu mistere era tot ce i-ar fi trebuit. Era acolo o carte despre Rusia. Una despre Pactul Spațial. Guvernul SUA nu încerca să pretindă că între Ierusalim și Filipine nu ar exista nimic pentru că, dacă ar exista ar însemna o amenințare la adresa stilului de viață american; astfel că în ultimii câțiva ani puteai să cumperi umbreluțe de hârtie japoneze, bețișoare parfumate indiene, romane rusești și multe asemenea lucruri. Frăția Umană era Noul Stil de Viață, conform președintelui Merdle.

Cartea, scrisă de cineva al cărui nume se termina în „evsky", era despre viața din timpul Anilor Molimei într-un orășel din Caucaz și nu reprezenta chiar genul de lectură ușoară, dar se potrivea cu sentimentele ei; citi din ea de la ora zece până la două jumătate. În tot acest timp Orr dormi buștean, abia mișcându-se, respirând ușor și

liniștit. Din când în când Heather ridica ochii din satul caucazian și îi privea fața, aurie și umbrită în lumina slabă a lămpii, senină. Dacă visa, visele erau liniștite și trecătoare. După ce toată lumea din satul caucazian murise cu excepția idiotului satului (a cărui pasivitate perfectă în fața inevitabilului o făcea să se gândească la companionul ei), încercă să reîncălzească niște cafea, dar avea gust de leșie. Se duse la ușă și stătu o vreme pe jumătate înăuntru pe jumătate în afară, ascultând pârâul vuind și strigând glorie eternă! glorie eternă! Era incredibil faptul că păstrase acel zgomot tumultuos sute de ani înainte să se nască ea și avea să continue până când munții aveau să dispară. Iar lucrul cel mai ciudat, acum noaptea foarte târziu în liniștea absolută a pădurii, era o nuanță îndepărtată, parcă departe în amonte, ca niște voci de copii cântând — foarte dulci, foarte stranii.

Se înfioră; închise ușa în fața copiilor nenăscuți care cântau în ape și se întoarse în cămăruța caldă și la bărbatul adormit. Luă o carte despre tâmplăria în gospodărie, pe care evident el o cumpărase ca să se ocupe de cabană, dar i se făcu somn imediat. Ei bine, de ce nu? De ce trebuia să stea trează? Dar unde să se culce...

Ar fi trebuit să-l lase pe George pe podea. Nici n-ar fi observat. Nu era cinstit, el avea și patul și sacul de dormit.

Luă sacul de dormit de pe el, înlocuindu-l cu haina ei și pelerina lui de ploaie. El nu se mișcă. Îl privi cu afecțiune, apoi se culcă pe podea în sacul de dormit. La naiba, era frig jos pe podea, și era tare. Nu stinsese lumina. Sau trebuia să micșoreze fitilul? Ceva trebuia făcut și ceva nu. Ținea minte asta din comunitate. Dar nu-și putea aminti care anume. Of, la NAIBA, ce frig era acolo jos!

Frig, frig. Tare. Lumină. Prea multă lumină. Răsăritul soarelui în fereastră prin obloane și tremurul copacilor. Deasupra patului. Podeaua tremura. Dealurile murmurau și visau să se prăbușească în ocean, iar deasupra dealurilor, vagi și înspăimântătoare, sirenele orașelor îndepărtate urlau, urlau, urlau.

Se ridică. Lupii urlau pentru sfârșitul lumii.

Lumina răsăritului se scurgea prin fereastra unică, ascunzând tot ce se afla sub panta ei orbitoare. Bâjbâi prin excesul de lumină și îl găsi pe omul care visa întins cu fața în jos, încă dormind.

— George! Trezește-te! Of, George, te rog, trezește-te! Ceva nu e în regulă!

El se trezi. Îi zâmbi.

— Ceva nu e în regulă... sirenele... ce e?

Aproape cufundat încă în vis, el spuse netulburat:

— Au aterizat.

Căci făcuse exact ceea ce îi spusese ea să facă. Ea îi spusese să viseze că extratereștrii nu mai erau pe Lună.

CAPITOLUL 8

Cerul şi Pământul nu cunosc omenia.

– Lao Tse: V

În cel de-al Doilea Război Mondial, singura parte a teritoriului american care suferise un atac direct fusese statul Oregon. Nişte bombe japoneze dăduseră foc unei porţiuni de pădure pe coastă. În Primul Război Interstelar singura parte din teritoriul american invadată a fost statul Oregon. Se poate da vina pe politicienii săi; funcţia istorică a unui senator de Oregon este să-i înnebunească pe toţi ceilalţi senatori, iar pe turta statului nu ajunge nimic din untul militar. Oregon nu are stocat nimic altceva decât fân, nicio bază de lansare a rachetelor, nicio bază NASA. Este evident lipsit de apărare. Rachetele Balistice Anti-Extraterestre care îl apără provin din imensele instalaţii subterane din Walla Walla, Washington şi Round Valley, California. Din Idaho, din care o mare parte aparţine US Air Force, uriaşele supersonice XXTT-9900 au pornit urlând spre vest, spărgând toate timpanele din Boise până în Sun Valley, în căutarea oricărei nave extraterestre care s-ar putea strecura cumva prin infailibila reţea a RBAE.

Respinse de navele străine care foloseau un dispozitiv pentru preluarea controlului asupra sistemului de ghidaj, RBAE s-au întors din drum undeva prin mijlocul

stratosferei, au aterizat și au explodat din loc în loc prin tot Oregonul. Holocaustul mugea pe pantele aride ale munților Cascade. Gold Beach și Dalles au fost șterse de pe fața pământului de furtuni de foc. Portland nu a fost lovit direct; însă o rachetă nucleară rătăcitoare care a izbit Muntele Hood lângă vechiul crater a provocat trezirea bătrânului vulcan. Au urmat imediat emisii de aburi și cutremure, iar spre amiaza primei zile a Invaziei Extraterestre, ziua de 1 aprilie, s-a deschis o supapă în partea de nord-vest care a erupt violent. Lava a aprins versanții despăduriți și fără zăpezi și a amenințat comunitățile din Zigzag și Rhododendron. A început să se formeze un con de zgură și aerul din Portland pe o rază de șaizeci de kilometri, s-a umplut curând, devenind gri din cauza cenușii. La căderea serii când vântul și-a schimbat direcția către sud, atmosfera de la altitudini joase s-a mai curățat puțin, dezvăluind sclipirile sumbre portocalii ale erupției în norii dinspre est. Pe cerul plin de ploi și cenușă tunau zborurile XXTT 9900 căutând în van navele extraterestre. Alte bombardiere și avioane de luptă continuau să sosească de pe Coasta de Est și de la diferite țări membre ale Pactului; adesea se doborau unul pe celălalt. Pământul tremura din cauza cutremurelor și impactului bombelor și avioanelor prăbușite. Una dintre navele extraterestre aterizase la numai doisprezece kilometri de marginea orașului, și astfel periferiile din sud-vest fuseseră pulverizate fiindcă bombardierele devastau metodic zona de optsprezece kilometri pătrați în care se presupunea că se afla nava. De fapt, sosiseră informații cum că nu s-ar mai găsi acolo. Dar trebuia să se facă ceva. Bombele cădeau din greșeală și în alte părți ale orașului, așa cum se întâmplă în cazul bombardamentelor aeriene. În centru nu mai

rămăsese nicio fereastră intactă. Zăceau în schimb pe toate străzile sub formă de mici fragmente înfipte la adâncimea de patru-cinci centimetri. Refugiații din sud-vestul Portlandului erau nevoiți să calce peste ele; femeile își duceau copiii în brațe și mergeau plângând de durere, încălțate în pantofi subțiri străpunși de sticlă spartă.

William Haber stătea în fața ferestrei mari din cabinetul lui de la Institutul Onirologic Oregon privind focurile aprinzându-se și stingându-se pe docuri și fulgerele sângerii ale erupției. Acea fereastră mai avea sticla; încă nu aterizase și nu explodase nimic lângă Parcul Washington, iar cutremurele care aruncaseră clădiri întregi pe fundul râului și pe dealuri deocamdată nu făcuseră nimic mai rău decât să zguduie ramele ferestrelor. Se auzeau slab elefanții țipând la Grădina Zoologică. Dungi de lumină purpurie neobișnuită apăreau din când în când spre nord, probabil peste zona unde Willamette se unește cu Columbia; era greu de localizat ceva cu precizie în penumbra cețoasă, plină de cenușă. Porțiuni mari ale orașului erau cufundate în întuneric din cauza penelor de curent; altele pâlpâiau slab, deși luminile stradale nu fuseseră aprinse. În clădirea Institutului nu mai era nimeni. Haber își petrecuse toată ziua încercând să-l găsească pe George Orr. Când căutarea lui se dovedise inutilă și continuarea sa fusese zădărnicită de isteria și ruinarea tot mai serioasă a orașului, venise la Institut. Trebuise să parcurgă pe jos cea mai mare parte a drumului și considerase experiența descurajantă. Un om în poziția lui, atât de solicitat pe vremuri, conducea desigur un mini pe baterii. Însă bateria murise și nu putuse găsi un încărcător pentru că lumea se înghesuia pe străzi. Fusese nevoit să iasă și să meargă pe jos, contra curentului mulțimii, înfruntându-i pe toți, chiar prin mijlocul

lor. Fusese stresant. Nu-i plăcea aglomerația. Dar după un timp, mulțimea se rărise și el se pomenise singur pe vastele pajiști, printre tufișurile și copacii Parcului: asta fusese mult mai rău.

Haber se considera un lup singuratic. Nu-și dorise niciodată o căsătorie sau prietenii strânse, alesese o carieră extenuantă în cercetare desfășurată atunci când alții dormeau, evitase încurcăturile. Își redusese viața sexuală aproape în totalitate la aventuri de o noapte, cu semiprofesioniști, uneori femei, alteori băieți tineri; știa în ce baruri, cinematografe sau saune să meargă ca să găsească ceea ce dorea. Obținea ce voia și se elibera înainte ca el sau cealaltă persoană să poată dezvolta vreun fel de dependență față de celălalt. Își prețuia independența, liberul-arbitru.

Dar i se păruse groaznic să fie singur, complet singur în uriașul parc indiferent, grăbindu-se, aproape alergând, spre Institut, pentru că nu avea altundeva unde să se ducă. Ajunsese acolo și găsise totul tăcut, pustiu.

Domnișoara Crouch ținea un radio cu tranzistori în sertarul de la birou. Îl scoase și îi dădu drumul încet ca să poată auzi ultimele știri, sau în orice caz să audă o voce umană.

Tot ce-i trebuia se afla acolo; paturi cu zecile, mâncare, automate cu sendvișuri și băuturi răcoritoare pentru toți cei care trudeau noaptea în laboratoarele somnului. Însă lui nu-i era foame. Simțea în schimb un fel de apatie. El asculta radioul, dar radioul nu-l asculta pe el. Era complet singur și nimic nu părea să fie real în singurătate. Avea nevoie de cineva, oricine, cu care să vorbească, trebuia să spună cuiva ce simțea ca să știe că simțea ceva. Groaza de a fi singur era atât de puternică, încât aproape îl împingea să iasă din Institut și să coboare din nou în mulțime, totuși

apatia fu mai puternică decât teama. Nu făcu nimic, iar noaptea continua să se întunece.

Deasupra Muntelui Hood sclipirea roşiatică se întindea uneori la dimensiuni imense, apoi pălea din nou. Ceva mare lovi în sud-vestul oraşului, în afara razei lui vizuale; în curând norii fură luminaţi de dedesubt cu o strălucire lividă care părea să se ridice din acea direcţie. Haber ieşi pe coridor să vadă ce se putea vedea, luând cu el radioul. Pe scări urcau oameni pe care el nu-i auzise. Pentru o clipă se holbă pur şi simplu la ei.

— Doctore Haber, zise unul dintre ei.

Era Orr.

— Era şi timpul, făcu Haber cu amărăciune. Unde naiba ai fost toată ziua? Vino!

Orr urcă şchiopătând; partea stângă a feţei era umflată şi plină de sânge, avea o buză spartă şi îi lipsea jumătate dintr-un dinte din faţă. Femeia care era cu el părea mai puţin bătută, dar mai obosită; ochi sticloşi, genunchi tremurând. Orr o aşeză pe canapeaua din cabinet. Haber rosti cu voce tare şi ton profesionist:

— A primit o lovitură la cap?

— Nu. A fost o zi lungă.

— Sunt bine, murmură femeia, tremurând puţin.

Orr se mişcă rapid şi grijuliu, scoţându-i pantofii respingători plini de noroi şi acoperind-o cu pătura din păr de cămilă de la picioarele canapelei; Haber se întrebă cine era, dar nu-i acordă prea multă importanţă. Începea să funcţioneze din nou.

— S-o lăsăm să se odihnească aici, o să se simtă mai bine. Vino şi spală-te. Te-am căutat toată ziua. Unde ai fost?

— Am încercat să mă întorc în oraş. Am nimerit sub un bombardament, au aruncat drumul în aer exact în faţa

mașinii. M-am răsturnat. Cred că m-am dat peste cap. Heatherera în spatele meu și a oprit la timp, așa că mașina ei a scăpat și am venit cu ea. Dar a trebuit s-o luăm pe Sunset Highway pentru că 99 era toată găurită, și după aia a trebuit să abandonăm mașina la un blocaj lângă sanctuarul păsărilor. Așa că am traversat prin parc.

— De unde naiba veneați?

Haber dăduse drumul la apa caldă în chiuveta din baia lui privată și acum îi întinse lui Orr un prosop cald pe care să-l țină pe fața umflată.

— De la cabană. În Coast Range.

— Ce ai la picior?

— Bănuiesc că m-am lovit când s-a răsturnat mașina. Spune-mi, tot mai sunt în oraș?

— Dacă militarii știu, n-o spun. Tot ce au anunțat a fost că azi-dimineață, când au aterizat, navele mari s-au împărțit în mici unități mobile, ceva cum ar fi elicopterele, și s-au împrăștiat. Sunt prin toată jumătatea de vest a statului. Se raportează că se deplasează lent, dar dacă au doborât vreuna nu s-a spus.

— Noi am văzut una. Fața lui Orr se ivi din prosop, marcată de vânătăi violete, dar mai puțin șocantă acum când sângele și noroiul dispăruseră. Asta trebuie să fi fost. Un obiect mic argintiu, de vreo zece metri, peste o pășune lângă North Plains. Părea să țopăie cumva. Nu părea ceva pământean. Extratereștrii se luptă cu noi, doboară avioane?

— Nu se spune la radio. Nu sunt raportate pierderi, cu excepția civililor. Hai acum să bagi în tine niște cafea și ceva de mâncare. Apoi, pentru Dumnezeu, o să avem o ședință de terapie în mijlocul iadului ca să punem capăt încurcăturii ăsteia idioate pe care ai provocat-o.

Pregătise o seringă cu pentothal de sodiu, apucă brațul lui Orr și îi făcu injecția fără avertisment sau scuze.

— De asta am venit aici. Dar nu știu dacă...

— Dacă poți s-o faci? Poți. Haide!

Orr se aplecă din nou asupra femeii.

— E bine. A adormit, n-o deranja, are nevoie de somn. Hai.

Îl duse pe Orr jos, la automatele cu alimente și îi luă un sendviș cu șuncă, unul cu ouă și roșii, două mere, patru tablete de ciocolată și două cești de cafea. Se așezară la masă în Laboratorul de Somn 1 de unde dădu la o parte pasienta abandonată acolo în dimineața când se porniseră sirenele.

— OK. Mănâncă. Acum, dacă tu crezi că rezolvarea acestei încurcături te depășește, nu-ți face griji. Am mai lucrat la Augmentor și poate s-o facă el pentru tine. Am modelul, tiparul emisiilor creierului tău în timpul viselor eficiente. Ceea ce am greșit eu o lună întreagă a fost să caut o entitate, o undă Omega. Nu există una. E pur și simplu un tipar format din combinația altor unde, și în ultimele zile înainte de a se dezlănțui iadul mi-am dat în cele din urmă seama. Ciclul e de nouăzeci și șapte de secunde. Asta nu înseamnă nimic pentru tine, chiar dacă o face creierul tău. Ia-o așa: când visezi eficient întregul tău creier este implicat într-un tipar complex sincronizat de emisii care durează nouăzeci și șapte de secunde ca să se completeze și să o ia de la capăt, un fel de efect de contracarare care pentru faza *theta* este ca Marea Fugă a lui Beethoven față de „Maria avea un mielușel". Este incredibil de complex, însă este consistent și recurent. În consecință te pot alimenta corect și amplificat. Augmentorul e pregătit, e gata pentru tine, o să se potrivească în sfârșit interiorului

capului tău! De data asta când o să visezi o să fie grozav, dragule! Destul ca să oprească invazia asta nebunească și să ne aducă teferi într-un alt continuum unde s-o luăm de la capăt. Asta faci tu, doar știi. Nu schimbi lucruri sau vieți, modifici întregul continuum.

— E bine să pot vorbi cu tine despre asta, zise Orr, sau ceva asemănător; mâncase sendvișurile incredibil de repede în ciuda buzei tăiate și a dintelui spart, și acum înghițea o tabletă de ciocolată. Era o anumită ironie în ceea ce spusese, dar Haber era prea ocupat ca să remarce.

— Ascultă. Invazia asta s-a petrecut pur și simplu sau s-a petrecut pentru că ai ratat o ședință?

— Am visat-o eu.

— Ți-ai permis un vis eficient fără control?

Haber lăsase furia grea să i se simtă în voce. Fusese prea protector, îl luase prea ușor pe Orr. Iresponsabilitatea lui fusese cauza morții a mulți oameni nevinovați, a distrugerilor și panicii din oraș: trebuia să se confrunte cu ceea ce făcuse.

— N-a fost așa, începu Orr, și în acel moment avu loc o explozie cu adevărat mare. Clădirea tresări, răsună, trosni, aparatura electronică se răsturnă pe șirul de paturi goale, cafeaua se vărsă din cești.

— Asta a fost vulcanul sau Forțele Aeriene? întrebă Orr, și, în mijlocul supărării firești pe care i-o provocase explozia, Haber observă că Orr nu părea prea supărat. Reacțiile lui erau cu totul anormale. Vineri fusese răvășit din cauza unei simple probleme etice; acum, miercuri, în plin Armaghedon era calm. Nu părea să aibă vreo teamă personală. Dar trebuia să se teamă. Dacă lui Haber îi era frică, trebuia să-i fie și lui Orr. Își ascundea frica. Sau, se întrebă brusc Haber, era din cauză că visase invazia și totul era doar un vis?

Și dacă era?

Al cui?

— Mai bine să se întoarcem sus, zise Haber ridicându-se. Se simțea din ce în ce mai nerăbdător și iritabil; tulburarea se extindea prea mult. Cine e femeia care a venit cu tine?

— E domnișoara Lelache, răspunse Orr privindu-l ciudat. Avocata. A fost aici vineri.

— Cum de e cu tine?

— M-a căutat, a venit după mine la cabană.

— Poți să-mi explici asta mai târziu, făcu Haber. Nu avea timp de pierdut cu bârfe. Trebuiau să scape, să iasă din această lume care ardea și exploda.

Imediat cum intrară în cabinetul lui Haber geamul marii ferestre duble plesni cu un scrâșnet, șuierând puternic și absorbind cu forță aerul; ambii bărbați fură atrași spre fereastră ca spre gura unui aspirator. Totul deveni apoi alb: totul. Amândoi căzură.

Niciunul nu fu conștient de vreun zgomot.

Când putu vedea din nou, Haber se ridică greoi, ținându-se de birou. Orr era deja peste canapea, încercând s-o calmeze pe femeia speriată. În cabinet era frig: aerul de primăvară care se scurgea prin ferestrele goale avea o răcoare umedă și mirosea a fum, izolație arsă, ozon, sulf și moarte.

— Ar trebui să coborâm în subsol, nu credeți? zise domnișoara Lelache cu un ton rațional, deși tremura puternic.

— Du-te, propuse Haber. Noi trebuie să mai stăm aici un timp.

— Să stați aici?

— Augmentorul e aici. Nu poate fi scos și pus în priză ca un televizor portabil! Coboară la subsol, o să venim și noi când putem.

— O să-l adormi *acum*? întrebă femeia în clipa în care copacii de la poalele dealului izbucniră brusc în flăcări galbene, strălucitoare. Erupția Muntelui Hood era aproape ascunsă de evenimentele mai apropiate; totuși pământul se cutremurase ușor în ultimele minute, ca într-o paralizie fundamentală în care mâinile și mintea cuiva tremură în același ritm.

— Să fiu al naibii dacă nu. Du-te. Coboară la subsol, am nevoie de canapea. Întinde-te, George... Uite, tu, la subsol, imediat ce treci de debaraua îngrijitorului, o să vezi o ușă pe care scrie Generator de Urgență. Intră și caută maneta Pornit. Să fii cu mâna pe ea și dacă lumina cade pornește-l. Trebuie să împingi puternic în sus. Du-te!

Ea plecă. Încă tremura, dar zâmbea; în trecere strânse pentru o secundă mâna lui Orr și-i spuse:

— Vise plăcute, George.

— Nu-ți face griji, zise Orr, e în regulă.

— Taci, se răsti Haber. Trecuse pe banda hipnotică pe care o înregistrase el însuși, dar Orr nici măcar nu-i dădea atenție și zgomotul exploziilor și incendiilor făcea să se audă greu. Închide ochii! îi porunci Haber, puse mâna pe gâtul lui Orr și porni procesul.

„Relaxează-te" spunea propria lui voce copleșitoare. „Te simți confortabil și relaxat. O să intri în..." Clădirea săltă ca un miel primăvăratic și se reașeză pe-o parte. În lumina opacă, roșu murdar, de dincolo de ferestrele fără geamuri apăru ceva: un obiect mare, ovoidal, mișcându-se cumva smucit prin aer. Venea direct spre fereastră.

— Trebuie să ieșim! țipă Haber peste propria lui voce, apoi își dădu seama că Orr era deja hipnotizat. Smulse banda și se aplecă să-i vorbească lui Orr în ureche: Oprește invazia! strigă. Pace, pace, visează că e pace *cu toată lumea*! Acum dormi! Antwerp!

Și porni Augmentorul.

Dar nu avu timp să urmărească EEG-ul lui Orr. Forma ovoidă plutea exact în fața ferestrei. Botul teșit, luminat sinistru de reflexiile orașului arzând, era îndreptat drept spre Haber. Se ghemui lângă canapea, simțindu-se groaznic de vulnerabil și expus, încercând să protejeze Augmentorul cu trupul lui insuficient, întinzându-și brațele asupra lui. Suci capul peste umăr să urmărească nava extraterestră. Venea tot mai aproape. Botul cu aspect de oțel uleios, argintiu cu dungi și sclipiri violete, umplea întreaga fereastră. Se auzi un zgomot ca de scârțâit, de frecare, când se înghesui prin cadru. Haber scânci tare, terorizat, dar rămase răstignit acolo între străini și Augmentor.

Botul, oprindu-se, desfășură un tentacul subțire și lung care se mișcă prin jur testând aerul. Capătul lui, dând înapoi ca o cobră, se roti aleator, apoi se fixă pe direcția lui Haber. La aproximativ trei metri de el, atârnă în aer și indică spre el timp de câteva secunde. Apoi se retrase cu un șuierat și un trosnet ca ruleta flexibilă a unui tâmplar, și dinspre navă se auzi un bâzâit acut. Pervazul metalic al ferestrei scrâșni și se îndoi. Botul navei se răsuci și căzu pe podea. Din gaura care se ivi în spatele lui apăru ceva.

Era, se gândi Haber cu o oroare lipsită de sentimentalism, o țestoasă uriașă. Apoi își dădu seama că era îmbrăcată într-un fel de costum care îi dădea un aspect masiv, verzui, blindat, inexpresiv, ca o țestoasă marină uriașă stând pe picioarele de dinapoi.

Stătea destul de nemișcată, lângă biroul lui Haber. Foarte încet ridică brațul stâng, îndreptând spre el un instrument metalic ascuțit.

Își privea moartea în față.

Un glas plat, fără intonație, se auzi din încheietura cotului stâng.

— Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face, rosti.

Haber se holbă, cu inima oprindu-i-se.

Brațul metalic enorm se întinse din nou.

— Încercăm să sosim în pace, spuse cotul pe o singură notă. Te rog informează pe ceilalți că sosim în pace. Nu avem nicio armă. Frica nefondată este urmată de o mare autodistrugere. Vă rog încetați distrugerea voastră și a altora. Noi nu avem nicio armă. Suntem o specie neagresivă, care nu luptă.

— Nu... nu... nu pot controla Forțele Aeriene, se bâlbâi Haber.

— Persoanele din vehiculele zburătoare sunt contactate în prezent, zise cotul creaturii. Este aceasta o instalație militară?

Ordinea cuvintelor indica o întrebare.

— Nu, răspunse Haber. Nu, nimic de acest gen...

— Atunci te rog scuză invazia nejustificată. Silueta uriașă cu armură se roti ușor și păru să ezite. Ce e aparatul? zise, arătând cu cotul drept spre mașinăria conectată pe capul omului adormit.

— Un electroencefalograf, o mașină care înregistrează activitatea electrică a creierului...

— Valoros, zise extraterestrul și făcu un pas mic, controlat spre canapea, parcă dorindu-și să se uite. Persoana-individ e *iahklu'*. Poate mașina de înregistrat înregistrează asta. Toate speciile voastre sunt capabile de *iahklu'*?

— Nu... nu cunosc termenul, ai putea să descrii...

Silueta se răsuci puțin, își ridică cotul drept deasupra capului (care, ca al unei țestoase, abia se zărea deasupra umerilor uriași ai carapacei), și rosti:

— Te rog scuză. Incomunicabil prin mașina-comunicator inventată în grabă în trecutul-foarte-recent. Te rog scuză. E necesar ca tot ce începem în viitorul-foarte-apropiat să se adreseze rapid către alte persoane-indivizi capabile să intre în panică și să se distrugă pe sine și pe ceilalți. Mulțumesc foarte mult.

Și se târî înapoi în botul navei.

Haber urmări cum tălpile imense și rotunde ale picioarelor lui dispar în cavitatea întunecoasă.

Conul din vârful navei sări de pe podea și se înșurubă corect la locul lui: Haber avu puternica impresie că nu acționa mecanic, ci temporal, repetându-și acțiunile precedente în sens invers, precise ca într-un film derulat de la coadă la cap. Nava extraterestră, cutremurând cabinetul și smulgând restul cadrului ferestrei cu un zgomot hidos, se retrase și dispăru în obscuritatea sinistră de afară.

Crescendoul exploziilor încetase, își dădu seama Haber abia acum; de fapt era destul de liniște. Totul tremura puțin, dar era din cauza muntelui, nu a bombelor. Sirenele urlau, îndepărtate și nefericite, dincolo de râu.

George Orr zăcea inert pe canapea, respirând neregulat, tăieturile și umflăturile de pe fața lui arătând urât pe pielea palidă. Cenușa și fumul încă pluteau în aerul rece și sufocant care intra prin fereastra spartă. Nimic nu se schimbase. Nu refăcuse nimic. Oare mai avea ceva de lucrat? Ochii se mișcau ușor sub pleoapele lăsate; încă mai visa; nu putea face altfel când Augmentorul îi suprapunea impulsurile propriului creier. De ce nu modifica

acel continuum, de ce nu le aducea o lume pașnică, așa cum îi spusese Haber să facă? Sugestia hipnotică nu fusese suficient de clară sau de puternică. Trebuia să o ia de la capăt. Haber opri Augmentorul și rosti de trei ori numele lui Orr.

— Nu te ridica, Augmentorul e conectat încă. Ce ai visat?

Orr vorbi răgușit și lent, nefiind pe deplin treaz:

— Un... extraterestru era aici. Aici înăuntru. În cabinet. A ieșit din botul uneia dintre navele lor săltărețe. În fereastră. Ați discutat amândoi.

— Dar ăsta nu e un vis! Chiar așa s-a întâmplat! La naiba, trebuie s-o facem din nou. E posibil să fi avut loc o explozie nucleară cu câteva minute în urmă, trebuie să intrăm în alt continuum, am putea să murim cu toții din cauza radiațiilor...

— O, de data asta nu, zise Orr sculându-se și măturându-și electrozii ca pe niște păduchi. Bineînțeles că așa s-a întâmplat. Un vis eficient înseamnă realitatea, doctore Haber.

Haber se holbă la el.

— Presupun că Augmentorul a crescut caracterul direct pe care l-a avut pentru tine, vorbi Orr cu același calm extraordinar. Păru să se gândească puțin: Ascultă, ai putea suna la Washington?

— Pentru ce?

— Păi, un savant faimos aflat chiar în miezul evenimentelor ar putea să se facă ascultat. Probabil se caută explicații. Cunoști pe cineva în guvern, pe care să-l poți suna? Pe ministrul SEB poate? I-ai putea spune că totul e o neînțelegere, extratereștii nu ne invadează, nici nu ne atacă. Pur și simplu nu și-au dat seama până nu au aterizat

că oamenii depind de comunicarea *verbală*. Nici măcar nu au știut că noi am crezut că suntem în război cu ei... Poate ai putea spune astea cuiva care are acces la urechile președintelui. Cu cât Washingtonul își retrage mai repede armata, cu atât vor fi mai puțini oameni uciși aici. Numai civilii mor. Extratereștrii nu fac rău soldaților, nici măcar nu sunt înarmați, iar eu am impresia că sunt indestructibili în costumele alea. Dar dacă nu le oprește cineva, Forțele Aeriene vor arunca în aer întregul oraș. Încearcă, doctore Haber. S-ar putea să te asculte.

Haber realiză că Orr avea dreptate. Nu avea niciun motiv, era logica nebuniei, dar iat-o: șansa lui. Orr vorbea cu convingerea de netăgăduit a visului, în care nu există liber-arbitru: fă asta, trebuie s-o faci, e ceva ce trebuie făcut.

De ce un astfel de dar îi fusese dat unui fraier, unui om de nimic, pasiv? De ce Orr era atât de sigur și avea atâta dreptate, în timp ce omul puternic, activ, pozitiv era lipsit de forță, silit să încerce să folosească, chiar să se supună, uneltei slabe? Îi trecu asta prin minte, nu pentru prima dată, dar chiar în timp ce gândea se îndreptă spre birou, spre telefon. Se așeză și formă numărul birourilor SEB de la Washington. Apelul, direcționat prin tablourile de comandă ale Telefoniei Federale din Utah, ajunse direct la țintă.

În timp ce aștepta să i se facă legătura cu ministrul Sănătății, Educației și Bunăstării, pe care el îl cunoștea bine, îl întrebă pe Orr:

— De ce nu ne-ai dus într-un alt continuum în care dezastrul ăsta pur și simplu nu s-a petrecut niciodată? Ar fi fost cu mult mai ușor. Și n-ar mai fi murit nimeni. De ce n-ai *scăpat* pur și simplu de extratereștri?

— Nu eu aleg. Încă n-ai înțeles asta? Eu urmez indicațiile.

— Urmezi sugestiile mele hipnotice, da, dar niciodată în întregime, niciodată simplu și direct...

— Nu la ele mă referem, zise Orr, dar secretarul personal al lui Rantow era deja la telefon.

În timp ce Haber vorbea, Orr se strecură pe scări, fără îndoială ca s-o caute pe femeie. Nu era nicio problemă. Pe măsură ce discuta cu secretarul și apoi cu ministrul însuși, Haber începu să fie convins că lucrurile aveau să fie în regulă acum, când extratereștrii erau complet neagresivi, iar el avea să fie în stare să-l convingă pe Rantow de asta și, prin Rantow, pe președinte și pe generalii săi. Orr nu mai era necesar. Haber văzu ce era de făcut ca să-și scoată țara din necaz.

CAPITOLUL 9

Cei care visează festinuri se trezesc
în lamentații.

– Chuang Tse: II

Era a treia săptămână din aprilie. Săptămâna trecută, Orr stabilise să se întâlnească joi la prânz cu Heather Lelache la Dave's, dar imediat ce ieși din biroul său știu că nu va fi bine.

Avea deja atât de multe amintiri, atât de multe fire ale experienței vieții încurcându-i-se în cap, încât abia mai reușea să-și amintească ceva. Lua lucrurile pe rând. Trăia aproape la fel ca un copil mic, doar în prezent. Nu era surprins de nimic și în același timp de toate.

Cabinetul lui se afla la etajul al treilea al Biroului de Planificare Civilă; funcția lui era mai impresionantă decât oricare alta de dinainte: era responsabil de secțiunea Parcurilor Suburbane din Sud-Est a Comisiei de Planificare Urbană. Nu-i plăcea slujba și nu-i plăcuse niciodată.

Reușise întotdeauna să rămână un fel de proiectant, până la visul de luni care, jonglând cu guvernele statale și federale ca să satisfacă cine știe ce plan al lui Haber, rearanjase minuțios întregul sistem social în care el ajunsese un birocrat în oraș. Niciodată, în niciuna dintre viețile

lui, nu avusese o slujbă care să-i pună probleme; știa că la proiectare se pricepe cel mai bine, la realizarea formei potrivite a lucrurilor, iar talentul lui nu fusese la mare căutare în diversele lui existențe. Dar postul pe care îl deținea (acum) și care îi displăcuse vreme de cinci ani era ieșit din tipar. Asta îl îngrijora.

Până săptămâna aceasta existase o continuitate de esență, o coerență, între toate existențele rezultate din visele sale. Mereu fusese proiectant, locuise mereu pe Corbett Avenue. Chiar și în viața care se sfârșise pe treptele de beton ale casei incendiate dintr-un oraș muribund într-o lume ruinată, chiar și atunci când nu mai erau locuri de muncă sau locuințe, acea continuitate rezistase. Pe parcursul tuturor viselor și vieților, multe lucruri importante rămăseseră de asemenea constante. Îmbunătățise puțin climatul local, dar nu prea mult, și efectul de seră rămăsese, moștenire permanentă a mijlocului veacului trecut. Geografia se păstra perfect stabilă: continentele se aflau în aceleași locuri. La fel și frontierele naționale, natura umană și așa mai departe. Dacă Haber îi sugerase să viseze o rasă de oameni mai nobili, el nu reușise să o facă.

Dar Haber învățase cum să-i controleze mai bine visele. Ultimele două sesiuni schimbaseră radical lucrurile. Mai avea încă apartamentul de pe Corbett Avenue, aceleași trei camere, mirosind slab de la marijuana administratorului; dar el era un birocrat care lucra într-o clădire imensă din centru, iar centrul orașului se schimbase complet. Era aproape la fel de impresionant și înțesat de zgârie-nori ca înainte de scăderea populației, și era mult mai durabil și mai arătos. Acum conducerea era foarte diferită.

Destul de curios, Albert M. Merdle era încă președintele Statelor Unite. El, ca și forma continentelor, părea să fie de neschimbat. Însă Statele Unite nu mai erau puterea care fuseseră și nici măcar o singură țară.

Portland devenise acum căminul Centrului de Planificare Mondială, agenția principală a supranaționalei Federații a Popoarelor. Portland era, după cum spuneau cărțile poștale suvenir, Capitala Planetei. Avea o populație de două milioane de oameni. Întreaga zonă centrală era plină de clădirile uriașe ale CPM, niciuna mai veche de doisprezece ani, toate proiectate cu grijă, înconjurate de parcuri verzi și centre comerciale străjuite de copaci. Mii de oameni, majoritatea angajați ai CPM sau ai FedPop, frecventau acele centre comerciale; grupuri de turiști din Ulan Bator și Santiago de Chile treceau pe lângă ele, cu capetele date pe spate, ascultând în căști explicațiile ghizilor. Era un spectacol viu și impresionant — clădirile semețe, frumoase, pajiștile îngrijite, mulțimile bine îmbrăcate. Pentru George Orr părea un peisaj destul de futurist.

Evident, nu reuși să găsească Dave's. Nu putu găsi nici măcar Ankeny Street. Și-o amintea atât de clar din multele sale existențe încât refuză să accepte, până nu ajunse la fața locului, asigurările memoriei sale prezente care pur și simplu nu conținea nicio Ankeny Street. Acolo unde ar fi trebuit să se afle localul, clădirea Comisiei Coordonatoare Pentru Cercetare și Dezvoltare se înălța spre nori dintre pajiști și rododendroni. Nici nu se mai osteni să caute Pendleton Building; Morrison Street era încă acolo, un mall larg în centrul căruia se plantaseră de curând portocali, dar în jur nu exista nicio clădire în stil neo-inca și nici nu existase vreodată.

Nu-și aducea aminte exact numele firmei la care lucra Heather; Portman, Esserbeck și Rutti sau Forman, Esserbeck, Goodhue și Rutti? Găsi o cabină telefonică și căută firma. Nu era înregistrat nimic de acel gen, dar aveau un P. Esserbeck, procuror. Sună acolo și se interesă, dar acolo nu lucra nicio domnișoară Lelache. În cele din urmă își adună curajul și căută numele ei. Nu exista nicio Lelache în carte.

Ar fi putut totuși să fie, dar sub un nume diferit, se gândi. Poate că mama ei renunțase la numele soțului după ce el plecase în Africa. Sau poate ea își menținuse numele de căsătorie după ce rămăsese văduvă. Dar nu avea nici cea mai vagă idee care fusese numele soțului ei. Poate că nu-l purtase niciodată; multe femei nu-și mai schimbau numele când se căsătoreau, considerând obiceiul o relicvă a servituții feminine. Dar la ce bun asemenea speculații? Se putea foarte bine să nu fi existat nicio Heather Lelache: de data aceasta să nu se fi născut deloc.

Dând-și seama de asta, Orr se mai gândi la o posibilitate. Dacă ea ar trece chiar acum pe lângă mine căutându-mă, oare aș recunoaște-o?

Era cafenie. Un cafeniu închis, limpede, asemenea chihlimbarului de Baltica, sau unei cești de ceai tare de Ceylon. Dar nu trecea nicio persoană cafenie. Nici negri, nici albi, nici galbeni, nici roșii.

Veneau din toate colțurile lumii ca să lucreze la Centrul de Planificare Mondială sau să se uite la el, din Thailanda, Argentina, Ghana, China, Irlanda, Tasmania, Liban, Etiopia, Vietnam, Honduras, Lichtenstein. Dar toți purtau aceeași îmbrăcăminte, pantaloni, tunică, pelerină de ploaie; iar dedesubtul hainelor erau toți de aceeași culoare. Erau gri.

Dr. Haber ar fi trebuit să fie încântat de ceea ce se întâmplase. Fusese sâmbăta trecută prima lor ședință după o săptămână întreagă. Se privise timp de cinci minute în oglinda de la baie, chicotind și admirându-se; îl privise și pe Orr în același fel.

— De data asta ai rezolvat-o economic, George! Pentru Dumnezeu, creierul tău începe să colaboreze cu mine mi se pare! Știi ce ți-am sugerat să visezi, eh?

Căci în acele zile Haber discuta liber și fără fereală cu Orr despre ceea ce făcea și spera să obțină de la visele lui Orr. Nu că ar fi ajutat prea mult.

Orr privise în jos la propriile mâini palide și cenușii, cu unghii scurte cenușii.

— Presupun că ai sugerat să nu mai existe probleme de culoare. De rasă.

— Exact. Și evident aveam în minte o soluție politică și etică. În locul căreia procesele tale primare de gândire au luat-o pe scurtătura obișnuită, care de obicei se dovedește a fi un scurt-circuit, dar de data asta au ajuns chiar la rădăcina problemei. Au făcut schimbarea biologică și absolută. Nu a existat niciodată o problemă rasială! Tu și cu mine suntem singurii doi oameni de pe Pământ, George, care știu că a existat o problemă rasială! Poți concepe asta? Nimeni nu a fost vreodată paria în India, nimeni nu a fost linșat în Alabama, nimeni nu a fost masacrat la Johannesburg! La războaie am renunțat, iar rasa este o problemă pe care nu am avut-o niciodată! Nimeni din întreaga istorie a omenirii nu a avut de suferit din cauza culorii pielii. Înveți, George! Vei fi cel mai mare binefăcător pe care l-a avut umanitatea, chiar în ciuda ta. Tot timpul și energia pe care oamenii le-au irosit încercând să găsească soluții religioase la suferință — ai apărut

tu și i-ai făcut pe Buddha, pe Iisus și pe toți ceilalți să arate ca niște simpli fachiri. Ei au încercat să fugă de rău, dar noi, noi l-am dezrădăcinat — am scăpat de el, bucată cu bucată!

Osanalele triumfătoare ale lui Haber îl făceau pe Orr să se simtă jenat și nu le asculta; între timp căutase printre amintirile lui și nu găsise nicio scrisoare adusă pe câmpul de luptă de la Gettysburg, nici vreun bărbat cunoscut în istorie sub numele de Martin Luther King. Însă asemenea neajunsuri păreau un preț mic de plătit pentru abolirea completă și retroactivă a prejudecăților rasiale, și el nu comentă nimic.

Dar în același timp să nu fi cunoscut niciodată o femeie cu piele cafenie, piele cafenie și păr negru sârmos tuns foarte scurt pentru ca linia elegantă a capului să se arate precum curbele unui vas de bronz — nu, asta nu era bine. Era intolerabil. Fiecare persoană din lume să aibă trupul de culoarea unei nave de război: nu!

De asta nu e ea aici, se gândi. Nu se putea naște cenușie. Culoarea ei, nuanța ei de cafeniu reprezenta o parte esențială a sa, nu un accident. Furia, timiditatea, fragilitatea, blândețea, toate erau elemente ale ființei ei mixte, ale naturii ei mixte, întunecată și totuși limpede ca un chihlimbar de Baltica. Ea nu putea să existe într-o lume a oamenilor cenușii. Nu avea cum să se nască.

Însă el se născuse. El se putea naște în orice lume. Nu avea personalitate. Era o boț de lut, o bucată de lemn nesculptat.

Și dr. Haber: și el se născuse. Nimic nu putea preveni existența lui. Devenea tot mai mare cu fiecare reîncarnare.

În acea groaznică zi în timpul călătoriei de la cabană spre Portlandul atacat, când se hurducau pe un drum de

țară în Steamerul de la Hertz care gâfâia, Heather îi spusese că încercase să-i sugereze să viseze un Haber îmbunătățit, așa cum căzuseră de acord. De atunci cel puțin Haber fusese sincer cu Orr în privința manipulărilor lui. Deși sincer nu era cuvântul potrivit; Haber era mult prea complex ca să fie sincer. Se puteau da jos foi după foi de pe o ceapă și totuși să nu apară nimic altceva decât tot ceapă.

Aruncarea unei foi era singura schimbare reală la el și putea să se datoreze nu unui vis eficient, cât modificării circumstanțelor. Acum era atât de sigur pe el încât nu mai avea nevoie să încerce să-și ascundă scopurile sau să-l amăgească pe Orr; pur și simplu îl obliga. Orr avea și mai puține șanse să scape de el. Tratamentul Terapeutic Voluntar purta acum numele de Controlul Bunăstării Personale, dar avea același cârlig legal și niciun avocat n-ar fi visat să apere plângerea unui pacient contra lui William Haber. El era un om important, un om extrem de important. Era directorul CEDFO, centrul vital al Centrului de Planificare Mondială, locul în care se luau marile decizii. Întotdeauna își dorise puterea să facă ceva bun. Acum avea posibilitatea asta.

În această lumină, rămăsese pe deplin același om pe care îl cunoscuse Orr prima dată, jovial și distant, în cabinetul ponosit din Willamette East Tower sub posterul cu Muntele Hood. El nu se schimbase; pur și simplu crescuse.

Calitatea dorinței de putere este tocmai creșterea. Atingerea scopului înseamnă anularea ei. Ca să existe, dorința de putere trebuie să crească cu fiecare împlinire, făcând atingerea scopului doar un pas spre o alta următoare. Cu cât se câștigă o putere mai vastă, cu atât mai vast este apetitul pentru și mai multă. Și cum nu exista o limită vizibilă a puterii obținute de Haber cu ajutorul viselor lui

Orr, nu exista nici un sfârșit al hotărârii lui de a face lumea mai bună.

Un trecător extraterestru îl lovi ușor pe Orr în aglomerația din Morrison Mall și își ceru scuze pe un ton plat din cotul stâng ridicat. Extratereștrii învățaseră repede să nu mai arate spre oameni, constatând că asta îi sperie. Orr ridică ochii surprins; aproape că uitase de extratereștri, încă de la criza din 1 aprilie.

În situația prezentă — sau continuum, cum insista să-l numească Haber — își amintea că aterizarea extratereștrilor nu fusese deloc un dezastru pentru Oregon, NASA și Forțele Aeriene. În loc să-și inventeze computerul-translator în grabă sub ploaia de bombe și napalm, îl aduseseră cu ei de pe Lună și dăduseră o tură înainte de a ateriza, emițându-și mesajele de pace, cerându-și scuze pentru Războiul Spațial care fusese o greșeală, cerând instrucțiuni. Desigur fuseseră alarme, dar nu panică. Fusese aproape emoționant să asculți vocile lipsite de intonație, pe toate frecvențele radio și pe fiecare canal TV, repetând că distrugerea Domului Selenar și a stației orbitale rusești fuseseră efectele neintenționate ale eforturilor lor ignorante de a ne contacta, că ei consideraseră rachetele Flotei Spațiale drept propriile noastre eforturi ignorante de a-i contacta, că le părea foarte rău și că, acum când stăpâneau în cele din urmă modurile umane de comunicare, ca de exemplu vorbirea, doreau să încerce să corecteze situația. CPM, stabilit la Portland din Anii Molimei, se descurcase cu ei și reușise să mențină o stare de calm în rândul populației și al generalilor. Asta, își dădu abia acum seama Orr, nu se întâmplase pe 1 aprilie acum câteva săptămâni, ci anul trecut în februarie — cu paisprezece luni în urmă. Extratereștrilor li se permisese

să aterizeze; se stabiliseră cu ei relații satisfăcătoare; și li se permisese în final să-și părăsească locul de aterizare păzit cu grijă de lângă Munții Steens în deșertul Oregon și să se amestece printre oameni. Câțiva dintre ei împărțeau acum Domul Selenar reconstruit cu oamenii de știință ai FedPop și vreo câteva mii se aflau pe Pământ. Aceștia erau toți cei existenți, sau cel puțin toți cei care veniseră; foarte puține asemenea detalii ajunseseră la urechile publicului larg. Originari de pe o planetă cu atmosferă bazată pe metan a stelei Aldebaran, trebuiau să-și poarte continuu pe Pământ sau pe Lună costumele stranii cu aspect de țestoasă, dar asta nu părea să-i deranjeze. Cum arătau ei de fapt, în interiorul costumelor, nu era prea clar pentru Orr. Nu puteau ieși și nu făceau desene. Într-adevăr, comunicarea lor cu oamenii, redusă la emisiile sonore din cotul stâng și un fel de receptor auditiv, era limitată; nu era sigur nici măcar că ei puteau vedea, nu aveau niciun organ de simț pentru spectrul vizibil. Existau zone vaste în care nicio comunicare nu era posibilă: ca problema delfinilor, doar că mult mai dificilă.

Oricum, neagresivitatea lor fusese acceptată de CPM, numărul lor mic și modestia țelurilor fiind evidentă, străinii fuseseră primiți cu destul interes în societatea terrană. Era plăcut să te poți uita la cineva diferit. Ei păreau să intenționeze să rămână dacă li se permitea; unii dintre ei se instalaseră deja conducând mici afaceri, căci păreau să se priceapă la vânzare și organizare la fel de bine ca și la zborul în spațiu, despre care dețineau cunoștințe superioare și le împărtășiseră imediat savanților terrani. Nu exprimaseră încă clar ce sperau să obțină în schimb, pentru ce veniseră pe Pământ. Pur și simplu, părea să le placă aici. În timp ce continuau să se poarte ca niște cetățeni

ai Pământului harnici, pașnici, supuși legilor, zvonurile despre „cucerirea extraterestră" și „infiltrarea non-umană" deveniseră proprietatea politicienilor paranoici din grupările muribunde ale naționaliștilor și a acelor persoane care avuseseră conversații cu *adevărații* Locuitori ai Farfuriilor Zburătoare.

De fapt, singurul lucru rămas de la acel teribil 1 aprilie părea să fie revenirea Muntelui Hood la starea de vulcan activ. Nu-l lovise nicio bombă, căci de data asta nu căzuseră bombe. Pur și simplu se trezise. O coloană de fum lungă, gri-maronie, plutea către nord dinspre el. Zigzag și Rhododendron dispăruseră, ca și Pompei și Herculaneum. Recent se deschisese o fumarolă lângă micul și vechiul crater din Parcul Muntele Tabor, în interiorul orașului. Oamenii din zona Muntelui Tabor se mutau în suburbiile înfloritoare din West Eastmont, Chestnut Hills Estates și Sunny Slopes Subdivision. Puteau trăi cu Muntele Hood fumegând la orizont, dar o erupție la capătul străzii ar fi fost prea mult.

Orr cumpără un meniu cu pește și cartofi prăjiți fără gust, cu sos de alune africane, de la un restaurant aglomerat; în timp ce mânca se gândi cu tristețe, iată, cândva am abandonat-o eu la Dave's, iar acum ea mă abandonează pe mine.

Nu-și putea înfrunta durerea, sentimentul de pierdere. Durerea visului. Pierderea unei femei care nu existase niciodată. Încercă să simtă gustul mâncării, să-i privească pe ceilalți oameni. Dar mâncarea n-avea niciun gust și oamenii erau toți cenușii.

Dincolo de ușile de sticlă ale restaurantului șuvoiul de oameni se îngroșa: lumea se îndrepta spre Palatul Sporturilor din Portland, un coloseum imens și extravagant

de pe malul râului, pentru spectacolul de după-amiază. Oamenii nu mai obișnuiau să se uite la televizor; televiziunea FedPop transmitea numai două ore pe zi. Noul mod de viață însemna comunitatea. Era joi; trebuia să fie vorba de mână-la-mână, cea mai mare atracție a săptămânii în afară de fotbalul de sâmbătă seara. În realitate mai mulți sportivi muriseră în jocul de mână-la-mână, dar lipsea aspectul dramatic, catartic al fotbalului, carnagiul pur în care 144 de oameni erau implicați toți odată, înmuind gradenele arenei în sânge. Priceperea luptătorilor solitari era bună, dar nu avea splendida descătușare oferită de uciderea în masă.

Nu mai avem războaie, își spuse Orr, renunțând la ultimele bucăți înmuiate de cartofi. Ieși afară în mulțime. Nu vom mai... niciun război... Fusese un cântec. Cândva. Un cântec vechi. Nu vom mai... Care era verbul? Nu a lupta, nu se potrivea. Nu vom mai... niciun război...

Nimeri drept peste un Arest Cetățenesc. Un bărbat înalt cu o față lungă, ridată și cenușie opri un om scund cu o față rotundă, strălucitoare și cenușie, prinzându-l de pieptul tunicii. Mulțimea se înghesui în jurul perechii, unii oprindu-se să privească, alții continuându-și drumul spre Palatul Sporturilor.

— Acesta este un Arest Cetățenesc, trecătorii să ia aminte! spunea bărbatul înalt cu voce pătrunzătoare, nervoasă, de tenor. Omul acesta, Harvey T. Gonno, suferă de cancer abdominal malign incurabil, dar și-a ascuns starea în fața autorităților și continuă să trăiască alături de soția lui. Numele meu este Ernest Ringo Marin, de pe South West Eastwood Drive 2624287, Subdivizia Sunny Slopes, Greater Portland. Avem aici zece martori?

Unul dintre martori îl ajută să-l țină pe criminalul care se zbătea slab, în timp ce Ernest Ringo Marin număra oamenii. Orr scăpă, strecurându-se cu capul în jos prin mulțime, înainte ca Marin să administreze eutanasia cu pistolul hipodermic purtat de toți cetățenii adulți care își câștigaseră Certificatul de Responsabilitate Civică. Chiar și Orr deținea unul. Era o obligație legală. Al lui, în acel moment, nu era încărcat; încărcătura îi fusese îndepărtată când devenise pacient la psihiatrie sub CBP; dar i se lăsase arma pentru ca decăderea temporară a statutului său să nu reprezinte o umilire publică. O boală mentală asemenea celei pentru care era el tratat, i se explicase, nu trebuia să fie confundată cu o crimă demnă de pedepsit cum ar fi o boală molipsitoare sau ereditară. Nu trebuia să simtă că ar reprezenta vreun pericol pentru Rasă sau că ar fi un cetățean de mâna a doua, iar arma avea să-i fie reîncărcată imediat ce dr. Haber îl declara vindecat.

O tumoare, o tumoare... Dar Plaga carcinomică, ucigându-i pe toți cei predispuși la cancer, fie în timpul Crizei, fie în copilărie, nu-i eliberase pe supraviețuitori de această năpastă? Ba da, într-un alt vis. Nu în cel prezent. Evident cancerul reapăruse, ca Muntele Tabor și Muntele Hood.

A studia. Asta era. Nu vom mai studia niciun război...

Urcă în funicular la Fourth and Adler și pluti peste orașul verde-cenușiu spre turnul CEDFO care trona peste dealurile din vest, pe locul unde se aflase vechiul conac Pittock sus în Parcul Washington.

Se înălța deasupra tuturor — a orașului, a râului, a văilor cețoase din vest, a măreților dealuri întunecate din Forest Park întinzându-se spre nord. Deasupra porticului cu coloane, săpată în betonul alb în literele mari romane

drepte ale căror proporții ofereau noblețe indiferent cărei fraze, se afla inscripția: CEL MAI MARE BINE PENTRU CEL MAI MARE NUMĂR DE OAMENI.

Dincolo de ușile foaierului de marmură neagră, proiectat după modelul Pantheonului din Roma, se afla o inscripție mai mică pictată în auriu de jur împrejurul domului central: STUDIUL CORECT AL OMENIRII ÎNSEAMNĂ OMUL — A. POPE 1688-1744.

Lui Orr i se spusese că la nivelul solului clădirea era mai mare decât British Museum și avea cinci nivele în plus. Era de asemenea sigură în caz de cutremur. Nu și în caz de bombardament, căci nu mai existau bombe. Stocurile nucleare rămase după războiul Cislunar fuseseră strânse și explodate într-o serie de experimente interesante în centura de asteroizi. Acea clădire putea rămâne în picioare atunci când nimic altceva nu mai exista pe Pământ, poate cu excepția Muntelui Hood. Sau a unui vis urât.

Luă trotuarul rulant spre Aripa de Vest și escalatorul elicoidal larg până la ultimul etaj.

Dr. Haber încă mai păstra canapeaua de psihanalist în cabinet, un fel ostentativ de reamintire umilă a începuturilor sale de practician privat, când trata oamenii unul câte unul și nu cu milioanele. Dar dura ceva până să ajungi la canapea, fiindcă biroul lui acoperea cam jumătate de pogon și cuprindea șapte încăperi diferite. Orr se anunță autorecepționerului la ușa sălii de așteptare, continuă trecând pe lângă domnișoara Crouch care introducea date în computer, pe lângă biroul oficial — o cameră grandioasă în care nu mai lipsea decât tronul și unde directorul primea ambasadori, delegații și câștigători ai premiului Nobel —, până a ajunge la biroul mai mic cu fereastră înaltă din tavan până la podea și cu canapea.

Acolo panourile de lemn roșu vechi ale unui perete întreg erau date la o parte, etalând o magnifică zonă cu mașinării pentru cercetare: Haber era pe jumătate ascuns în mărunțaiele expuse ale Augmentorului.

— Hullo, George, tună el dinăuntru fără să întoarcă privirea. Tocmai pun un nou ergometru în hormocuplul Copilașului. O clipă. Cred că azi o să facem ședința fără hipnoză. Ia loc, o să mai dureze ceva, m-am mai gândit la multe lucruri... Auzi, îți aduci aminte de setul de teste pe care ți le-au făcut când ai venit pentru prima dată la Școala Medicală? Personalitate, IQ, Rorschach și așa mai departe. După aia ți-am făcut eu TAT și câteva simulări de situații, cam pe la a treia ședință a ta. Îți amintești? Te-ai întrebat vreodată cum te-ai descurcat la ele?

Fața lui Haber, cenușie, încadrată de păr buclat negru și barbă, apăru dintr-odată deasupra șasiului scos în afară al Augmentorului. Ochii lui, îndreptându-se asupra lui Orr, reflectau lumina ferestrei de dimensiunile peretelui.

— Presupun că da, zise Orr; în realitate nici măcar nu se gândise la ele.

— Cred că e timpul să știi că, în cadrul de referință al acestor teste standardizate, dar extrem de subtile, tu ești atât de sănătos încât apari ca o anomalie. Desigur, folosesc termenul laic de „sănătos" care nu are un înțeles exact și obiectiv; în termeni cuantificabili, ești mediu. De exemplu, procentul extraversiune/introversiune este de 49:1. Adică ești mai introvertit decât extrovertit cu 0,9 dintr-un grad. Asta nu e neobișnuit; însă cu adevărat neobișnuită este apariția aceluiași nenorocit de tipar peste tot, în toată gama. Dacă le pui pe toate pe același grafic, ai sta exact pe mijloc la 50. Dominația, de exemplu; cred că la asta ai avut 48:8. Nici dominant, nici supus. Independență/

dependență — același lucru. Creativ/distructiv, pe scala Ramirez — la fel. Nici una, nici alta. Ori una, ori alta. Acolo unde e vorba de o pereche opusă, o polaritate, tu te afli la mijloc; acolo unde e o scală, tu ești în punctul central. Te echilibrezi atât de bine încât, într-un anume fel, nu mai rămâne nimic. Walters de la Școala Medicală a interpretat rezultatele un pic diferit; el spune că incapacitatea ta de realizare pe scara socială este urmarea adaptării tale complete la orice, și că ceea ce eu privesc ca pe o autoanulare este o stare bizară de echilibru, de armonie cu sine. Din asta poți să-ți dai seama, hai s-o spunem pe șleau, că bătrânul Walters e un șarlatan pios, nu a depășit niciodată misticismul anilor 1970; dar are intenții bune. Oricum, tu ești omul din mijlocul graficului. Așa, acum s-o aducem pe Glumdalclitch în Brobdingnag și totul e aranjat... Drace!

Se lovise cu capul de un panou în timp ce se ridica. Lăsă Augmentorul deschis.

— Ei bine, ești o ciudățenie, George, și cel mai ciudat lucru despre tine e că nu ai nimic ciudat! Hohoti cu râsul lui puternic, impetuos: Așadar, astăzi o să încercăm o nouă tactică. Fără hipnoză. Fără somn. Fără fază *theta* sau vise. Azi vreau să te conectez la Augmentor în stare de veghe.

Inima lui Orr se opri, cu toate că nu știa din ce motiv.

— De ce? întrebă.

— În principal ca să obțin o înregistrare a ritmurilor tale normale în stare de veghe atunci când sunt stimulate. Am o analiză completă a primei tale ședințe, dar asta a fost înainte ca Augmentorul să poată face altceva decât să urmeze ritmul curent emis. Acum o să pot stimula și urmări cu mai multă claritate anumite caracteristici individuale ale creierului tău, în special acel efect de proiectil

din hipocamp. Apoi le pot compara cu tiparele din starea *theta* și cu tiparele altor creiere, normale și anormale. Caut ceea ce te face deosebit, George, pentru ca astfel să pot găsi ceea ce face ca visele tale să funcționeze.

— De ce? repetă Orr.

— De ce? Păi, nu pentru asta ești aici?

— Am venit aici ca să fiu vindecat. Ca să învăț cum să *nu* visez eficient.

— Dacă ar fi fost vorba de o vindecare în doi timpi și trei mișcări, la ce te-ar mai fi trimis aici la Institut, la CEDFO... la mine?

Orr își prinse capul în mâini și nu spuse nimic.

— Nu pot să-ți arăt cum să te oprești, George, până nu descopăr ceea ce faci.

— Dar dacă ai descoperi, mi-ai spune cum să mă opresc?

Haber se legănă pe călcâie.

— De ce te temi de tine însuți, George?

— Nu mă tem, zise Orr; mâinile îi asudau. Mă tem de...

Dar îi era prea teamă de fapt ca să pronunțe cuvântul.

— De schimbarea lucrurilor, cum îi spui tu. OK. Știu. Am trecut prin asta de multe ori. *De ce*, George? Trebuie să-ți pui această întrebare. Ce e rău în a schimba lucrurile? Acum, mă întreb dacă nu cumva acea autoanulare, acea personalitate echilibrată a ta te face să privești lucrurile defensiv. Vreau să încerci să te detașezi de tine însuți și să încerci să te privești din exterior, obiectiv. Te temi *să-ți pierzi echilibrul*. Dar nu e nevoie ca schimbarea să te dezechilibreze; viața nu e un obiect static la urma urmelor. E un proces. Nu trebuie ținut în loc. Intelectual tu știi asta, dar emoțional o refuzi. Nimic nu rămâne la fel de la un

moment la altul, nu poți călca în același râu de două ori. Viața — evoluția — întregul univers spațiu/timp, materie/energie — existența însăși — este în esență *schimbare*.

— Ăsta e doar un aspect al ei. Celălalt este stabilitatea.

— Când lucrurile nu se mai schimbă, acela e rezultatul final al entropiei, moartea termică a universului. Cu cât lucrurile continuă să se miște, să interrelaționeze, să aibă conflicte, să se modifice, cu atât e mai puțină stabilitate — și mai multă viață. Eu sunt pro-viață, George. Viața în sine e un mare pariu împotriva tuturor șanselor! Nu poți încerca să trăiești în siguranță, nu există siguranță. Deci scoate-ți capul din carapace și trăiește *deplin*! Nu cum ajungi într-un loc, ci unde ajungi contează. Ceea ce tu te temi să accepți, uite, este faptul că suntem angajați într-un experiment cu adevărat măreț, tu și cu mine. Suntem pe punctul de a descoperi și a controla, pentru binele întregii omeniri, o forță cu totul nouă, un întreg nou domeniu al energiei antientropice, a forței vitale, a voinței de a acționa, de a face, de a schimba!

— Toate astea sunt adevărate. Dar mai e ceva...

— Ce, George?

Acum vorbea părintește și răbdător; și Orr se sili să continue, știind că n-are niciun rost.

— Noi facem parte din lume, nu suntem împotriva ei. Nu ajută să încerci să stai în afara lucrurilor și să le conduci în felul ăsta. Pur și simplu nu funcționează, se desfășoară contrar vieții. Calea există, dar trebuie să o urmezi. Lumea *este*, indiferent cum am crede noi că trebuie să fie. Tu trebuie să fii alături de ea. Trebuie s-o lași să existe.

Haber se plimba prin cameră, oprindu-se în fața ferestrei uriașe care încadra imaginea conului senin și adormit al Muntelui St Helen. Dădu de câteva ori din cap.

— Înțeleg, zise stând cu spatele. Înțeleg întru totul. Dar hai să-ți spun, George, și poate o să înțelegi ce urmăresc eu. Ești singur în junglă, în Mato Grosso, și găsești o femeie băștinașă zăcând pe cărare, murind în urma unei mușcături de șarpe. Ai ser antivenin în trusa medicală, foarte mult, suficient cât să vindece mii de mușcături. O lași acolo pentru că „așa trebuie să fie" — o lași pe ea „să existe"?

— Depinde, făcu Orr.

— Depinde de *ce*?

— Păi... nu știu. Dacă reîncarnarea e posibilă, poate că o împiedici să ajungă la o viață mai bună condamnând-o să trăiască una mizerabilă. Poate că tu o vindeci și ea se duce acasă și ucide șase oameni din sat. Știu că tu i-ai da serul, pentru că îl ai și ți-e milă de ea. Dar nu știi dacă ceea ce faci e bine sau rău sau amândouă...

— OK! Ai câștigat! Știu ce face serul antivenin, dar nu știu ce fac eu — OK. Accept asta cu dragă inimă. Dar spune-mi, care-i diferența? Admit de bunăvoie că nu știu, în 85 la sută din cazuri, ce naiba fac cu nenorocitul tău de creier, și nici tu nu știi, dar noi o *facem* —, așadar, putem să continuăm?

Vigoarea lui agreabilă, virilă era copleșitoare; râse, iar Orr descoperi un surâs vag pe buzele proprii.

Însă, în timp ce îi erau aplicați electrozii, făcu un ultim efort să comunice cu Haber.

— Am văzut un Arest Cetățenesc în vederea eutanasierii pe drum încoace, spuse.

— Pentru ce?

— Eugenie. Cancer.

Haber aprobă din cap, atent.

— Nu-i de mirare că ești deprimat. Încă nu ai acceptat întru totul utilizarea violenței controlate pentru binele

comunității; e posibil să nu reușești niciodată. Avem o lume a minților dure aici, George. Una realistă. Dar după cum am spus, viața nu poate fi sigură. Societatea e dură și devine an de an tot mai dură: viitorul o să justifice asta. Avem nevoie de sănătate. Pur și simplu, nu avem spațiu pentru cei incurabili, pentru cei cu gene defecte care degradează specia; nu avem timp de pierdut cu suferințe irosite, nefolositoare.

Vorbea cu un entuziasm care suna mai gol decât de obicei; Orr se întrebă cât de mult îi plăcea de fapt lui Haber această lume pe care fără îndoială el o crease.

— Acum stai așa. Nu vreau să adormi din obișnuință. OK, grozav. S-ar putea să te plictisești. Vreau numai să stai jos pentru un timp. Ține ochii deschiși, gândește-te la ce vrei. Eu o să mă joc cu mațele Copilașului. Acum începem: bingo.

Apăsă pe butonul alb „Pornit" de pe panoul aflat pe peretele din dreapta Augmentorului, lângă capătul canapelei.

Un extraterestru în trecere îl atinse ușor pe Orr în aglomerația din mall; înălță cotul stâng ca să se scuze, iar Orr murmură:

— Îmi pare rău.

Străinul se opri, blocându-i pe jumătate drumul: se opri și el, tresărind impresionat de impasivitatea lui blindată, înaltă de trei metri și verzuie. Era grotesc până la limita ridicolului; ca o țestoasă marină, și la fel ca țestoasele marine avea o frumusețe stranie, masivă, o frunusețe mai senină decât a oricărui locuitor de sub soare, a oricărui trecător pe Pământ.

Din cotul încă ridicat vocea ieși plată:

— Jor Jor, făcu.

După un moment, Orr își recunoscu propriul nume rostit bisilabic în barsoomiană și răspunse jenat:

— Da, eu sunt Orr.

— Te rog scuză întrerupere justificată. Tu ești om capabil de *iahklu'* după cum s-a observat anterior. Asta tulbură sinele.

— Eu nu... Cred...

— Noi de asemenea am fost tulburați în diverse feluri. Conceptele se intersectează în ceață. Percepția e dificilă. Vulcanii emit foc. Se oferă ajutor: se poate refuza. Serul împotriva mușcăturilor de șarpe nu se prescrie pentru toate. Înainte de a urma instrucțiuni care duc în direcții greșite, pot fi chemate în ajutor forțe auxiliare în modul imediat-următor: *Er' perrehnne!*

— *Er' perrehnne*, repetă Orr automat, cu întreaga minte încercând să înțeleagă ce îi spunea extraterestrul.

— Dacă se dorește. Vorba e de argint, tăcerea e de aur. Sinele e universul. Te rog iartă întreruperea, intersectarea în ceață.

Extraterestrul, deși fără gât și fără talie, dădu impresia că face o plecăciune și trecu mai departe, imens și verzui deasupra mulțimii de fețe gri. Orr rămase uitându-se după el până când Haber rosti:

— George!

— Ce-i?

Privi prostește în jurul camerei, biroul, fereastra.

— Ce naiba ai făcut?

— Nimic, zise Orr.

Încă mai stătea pe canapea, cu părul plin de electrozi. Haber apăsase butonul „Oprit" al Augmentorului și venise în fața canapelei, holbându-se întâi la Orr apoi la ecranul EEG.

Deschise aparatul și verifică înregistrarea permanentă din interior, trasată cu creionul pe hârtie.

— Credeam că nu interpretez bine ecranul, zise și râse ciudat, o versiune prescurtată a răgetului lui obișnuit din adâncul gâtului. Se petrec lucruri bizare în cortexul tău, și nici măcar nu l-am alimentat cu Augmentorul, abia începusem o stimulare ușoară a punții, nimic special... Ce-i asta... Iisuse, trebuie să fie 150 de megavolți aici. Se întoarse brusc spre Orr: La ce te-ai gândit? Reconstituie.

O ezitare extremă îl cuprinse pe Orr, urcând până la un sentiment de amenințare, de pericol.

— M-am gândit... Mă gândeam la extratereștri.

— La aldebaranieni? Și?

— Tocmai m-am gândit la unul dintre ei pe care l-am văzut pe stradă când veneam încoace.

— Și asta ți-a amintit, conștient sau inconștient, de eutanasierea la care ai asistat. Corect? OK. Asta ar putea explica treaba asta amuzantă de aici din centrii emoționali, Augmentorul a cules-o și a exagerat-o. Trebuie să fi simțit asta — s-a derulat ceva special, neobișnuit în mintea ta?

— Nu, răspunse Orr sincer. Nu *simțise* nimic neobișnuit.

— OK. Uite, în caz că te-a speriat reacția mea, trebuie să știi că mi-am legat Augmentorul la propriu-mi creier de câteva sute de ori, ca și pe alți subiecți în laborator, practic vreo patruzeci și cinci de subiecți diferiți. N-o să-ți facă mai mult rău decât le-a făcut lor. Dar înregistrarea aia a fost una extrem de neobișnuită pentru un subiect adult și voiam pur și simplu să verific dacă și tu ai simțit ceva diferit.

Haber se calma pe sine, nu pe Orr, dar n-avea importanță. Orr trecuse de pragul calmului.

— OK. O luăm de la capăt.

Haber reporni encefalograful și se apropie de butonul „Pornit" al Augmentorului. Orr strânse din dinți și înfruntă Haosul și Noaptea Veacurilor.

Dar ei nu erau acolo. Nici el nu se afla în centru vorbind cu o țestoasă înaltă de trei metri. Rămase așezat pe canapeaua confortabilă uitându-se pe fereastră la conul albastru-cenușiu acoperit de nori al Muntelui St Helen. Și, tăcut ca un hoț în noapte, un sentiment de bine îl cuprinse, o siguranță că lucrurile sunt în regulă și că el se afla în centrul lucrurilor. Sinele e universul. N-ar fi trebuit să permită să fie izolat, abandonat. Ajunsese înapoi acolo unde îi era locul. Simțea o stăpânire de sine, o certitudine perfectă asupra locului unde era el și unde erau toate celelalte. Sentimentul nu ajunse la el ca o revelație a fericirii sau ceva mistic, ci ca ceva normal. Era felul în care se simțea în general, cu excepția momentelor de criză, de agonie; era starea sufletească a copilăriei lui și a celor mai bune și mai profunde ore din adolescență și maturitate; era felul său natural de a fi. În ultimii ani îl pierduse, treptat, dar aproape în întregime, abia dându-și seama de pierdere. Cu patru ani în urmă, în aceeași lună, cu patru ani în urmă în aprilie se întâmplase ceva ce îl făcuse să-și piardă complet echilibrul pentru un timp; recent, medicamentele pe care le luase, visele pe care le visase, salturile constante dintr-o viață în alta, înrăutățirea structurii vieții cu cât o îmbunătățea mai mult Haber, toate astea îl scoseseră categoric din circuit. Acum, dintr-odată, se afla din nou la locul său.

Știa că asta nu era ceva ce realizase de unul singur.

Întrebă cu voce tare:

— Augmentorul face asta?

— Ce să facă? zise Haber, aplecându-se pe după aparat din nou ca să citească pe ecranul EEG.

— Of... nu știu.

— El nu face nimic în sensul la care te referi tu, replică Haber iritat. Doctorul era plăcut în astfel de momente, când nu juca vreun rol și nu dădea răspunsuri prefăcute, absorbit cu totul de ceea ce încerca să învețe din reacțiile rapide și subtile ale aparatelor. Nu face decât să amplifice ceea ce face propriul tău creier în acel moment, sporind selectiv activitatea, iar creierul tău nu face absolut nimic interesant... Uite.

Notă rapid ceva, se întoarse la Augmentor, apoi se lăsă pe spate urmărind liniile legănându-se pe ecran. Separă trei care păreau a fi una singură, rotind de potențiometre, apoi le reunifică. Orr nu-l mai întrerupse. Odată Haber rosti sec:

— Închide ochii. Rotește globii oculari în sus. Bine. Ține-i închiși, încearcă să vizualizezi ceva — un cub roșu. Bine...

Când în cele din urmă opri aparatele și începu să detașeze electrozii, seninătatea pe care o simțise Orr nu dispăru, ca o stare indusă de un drog sau de alcool. Se păstră. Fără premeditare și fără timiditate, Orr declară:

— Doctore Haber, nu mai pot să te las să te folosești de visele mele eficiente.

— Hm? făcu Haber, cu mintea încă la creierul lui Orr și nu la Orr însuși.

— Nu mai pot să te las să folosești visele mele.

— Să le folosesc?

— Să le folosești.

— Spune-i cum vrei, zise Haber.

Se îndreptase de spate și îl domina cu statura pe Orr, care încă stătea așezat. Era cenușiu, mare, solid, cu barba ondulată, cu pieptul larg, încruntat. Zeul tău e un zeu gelos.

— Îmi pare rău, George, dar nu ești în poziția să spui asta.

Zeii lui Orr nu aveau nume sau invidii, nepretinzând nici venerare, nici supunere.

— Ba o spun, replică el blând.

Haber privi în jos spre el, îl privi cu adevărat pentru o clipă, și îl văzu. Păru să dea înapoi, ca un om care crezuse că dă la o parte o cortină de voal și descoperise o ușă de granit. Traversă camera. Se așeză la birou. Orr se ridică în picioare și se întinse puțin.

Haber își mângâie barba neagră cu o mână mare, gri.

— Sunt în pragul — ba nu, sunt chiar în mijlocul — unei descoperiri, spuse, și vocea lui profundă nu suna jovial, ci întunecat, puternic. Folosind tiparele creierului tău într-o rutină feedback-eliminare-replicare-creștere, programez Augmentorul să reproducă ritmurile EEG care se obțin în timpul visului eficient. Eu numesc aceste ritmuri stare E. Când voi reuși să le generalizez suficient, o să le pot suprapune peste ritmurile în stare *theta* ale unui alt creier, iar după o perioadă de sincronizare, cred eu, o să inducă visarea eficientă și în acel creier. Înțelegi ce înseamnă asta? O să fiu în stare să induc starea E într-un creier special selectat și antrenat, la fel cum un psiholog care utilizează SEC induce furia la o pisică sau calmul la un bolnav psihotic — chiar mai ușor, căci pot realiza stimularea fără contacte implantate sau chimicale. Mai am câteva zile, poate câteva ore, până la îndeplinirea acestui țel. Odată îndeplinit, ești liber. Nu vei mai fi necesar.

Nu-mi place să lucrez cu un subiect contra voinței lui, progresul va fi mult mai rapid cu cineva orientat și echipat corespunzător. Dar până când o să fiu gata o să am nevoie de tine. Cercetarea trebuie încheiată. Este probabil cea mai importantă piesă a cercetării științifice care s-a realizat vreodată. Am nevoie de tine ca să o extind — dacă sentimentul tău de obligație față de mine ca prieten, sau față de cunoaștere, sau față de bunăstarea întregii omeniri, nu e suficient ca să te țină aici — și atunci eu sunt gata să te constrâng pentru a servi o cauză nobilă. Dacă e necesar, o să obțin un ordin pentru Terapie Obli... de Constrângere pentru Bunăstarea Personală. Dacă e necesar, o să folosesc medicamente, ca și cum ai fi un psihotic violent. Refuzul tău de a ajuta într-o problemă de asemenea importanță este, desigur, psihotic. Totuși nu e nevoie să precizez că aș prefera infinit mai mult să am ajutorul tău voluntar, liber, fără coerciție legală sau psihică. Pentru mine are foarte multă importanță.

— Pentru tine, chiar n-ar avea nicio importanță, zise Orr fără ostilitate.

— De ce mi te împotrivești — acum? De ce acum, George? Când ai contribuit atât de mult și când suntem atât de aproape de reușită?

Zeul tău e un zeu plin de reproșuri. Dar vinovăția nu era un mod de a-l mișca pe George Orr; dacă ar fi fost un om prea dedicat sentimentelor de vinovăție n-ar fi trăit treizeci de ani.

—Cu cât mergi mai departe cu atât devine mai rău. Și acum, în loc să mă ferești de visele eficiente, o să începi să le ai chiar tu. Nu-mi place să fac restul lumii să trăiască în visele mele, dar, cu siguranță, nu vreau să trăiesc eu în ale tale.

— Ce vrei să spui prin „devine mai rău"? Uite, George. Faţă în faţă. Raţiunea va învinge. Să stăm jos şi să discutăm...

— În cele câteva săptămâni de când lucrăm împreună, iată ce am făcut. Am eliminat suprapopularea; am restaurat calitatea vieţii urbane şi balanţa ecologică a planetei. Am eliminat cancerul ca boală majoritar fatală. Începu să îndoaie degetele puternice, gri, enumerând: Eliminarea problemelor de culoare, a urii rasiale. Eliminarea războiului. Eliminarea riscului deteriorării speciei şi al sporirii stocului de gene dăunătoare. Eliminarea — ba nu, să spunem procesul de eliminare — a sărăciei, inegalităţilor economice, a luptelor de clasă, peste tot în lume. Ce altceva? Bolile mentale, neadaptarea la realitate: asta o să mai dureze puţin, dar am făcut deja primul pas. Sub îndrumarea CEDFO, reducerea mizeriei umane, fizice şi psihice, şi creşterea constantă a manifestării de sine individuale serioase sunt în derulare, în constant progres. Progres, George! Am progresat mai mult în şase săptămâni decât a progresat omenirea în şase sute de mii de ani!

Orr simţi că toate aceste argumente aşteptau un răspuns. Începu:

— Dar unde sunt guvernele democratice? Oamenii nu mai pot alege nimic pentru ei înşişi. De ce e totul atât de fals, de ce toată lumea e atât de lipsită de bucurie? Nici măcar nu mai poţi deosebi oamenii — şi cu cât sunt mai tineri cu atât sunt mai uniformi. Afacerea cu Statul Mondial care îngrijeşte toţi copiii în acele Centre...

Dar Haber îl întrerupse, sincer furios:

— Centrele Copilului au fost invenţia ta, nu a mea! Eu pur şi simplu am subliniat dezideratele printre alte sugestii pentru vis, aşa cum fac întotdeauna; am încercat

să sugerez cum să fie implementate unele dintre ele, dar acele sugestii par fie să nu fi prins niciodată, fie să fi fost deformate până la a nu mai fi recunoscute de nenorocita ta de gândire primară. Nu e nevoie să-mi spui că opui rezistență sau că nu îți place tot ce încerc să realizez pentru omenire, să știi — asta a fost evident de la început. Fiecare pas înainte pe care te silesc să-l faci, tu îl anulezi, îl ologești cu ocolurile și stupiditatea mijloacelor folosite de visul tău ca să-l realizeze. Încerci, de fiecare dată, să faci un pas înapoi. Motoarele tale proprii sunt total negativiste. Dacă nu ai fi sub hipnoză puternică atunci când visezi, ai fi făcut lumea pulbere de mult! Uite ce era să faci, în noaptea aia când ai fugit cu avocata...

— E moartă, zise Orr.

— Bine. Avea o influență distructivă asupra ta. Era iresponsabilă. Tu nu ai conștiință socială, nici altruism. Ești o moluscă morală. Trebuie să-ți imprim responsabilitatea morală prin hipnoză, de fiecare dată. Și de fiecare dată e sucită, stricată. Asta s-a întâmplat cu Centrele Copilului. Ți-am sugerat că, dat fiind faptul că nucleul familiar e principala cauză a structurilor nevrotice personale, ar exista anumite căi prin care, într-o societate ideală, ar putea fi modificat. Visul tău a înșfăcat cea mai brută interpretare, a amestecat-o cu concepte utopice ieftine, sau poate cu concepte cinice antiutopice, și a produs Centrele. Care, totuși, sunt mai bune decât ceea ce au înlocuit! Există foarte puțină schizofrenie în această lume — știai asta? E o boală rară!

Ochii întunecați ai lui Haber sclipiră, buzele se desfăcură într-un rânjet.

— Lucrurile sunt mai bune decât... decât erau odată, zise Orr abandonând orice speranță la o discuție. Dar pe

măsură ce mergi înainte se înrăutățesc. Nu eu încerc să te împiedic, tu încerci să faci ceva ce nu poate fi făcut. Eu am asta, darul ăsta, știu; și știu și ce obligație am. Să-l folosesc numai când trebuie. Când nu există alternativă. Acum *există* alternativă. Trebuie să mă opresc.

— Nu ne putem opri — abia am început! Abia începem să avem puțin control asupra puterii tale. Sunt pe cale să fac asta și o s-o fac. Nicio teamă personală nu poate sta în calea binelui care poate fi făcut tuturor prin această nouă capacitate a creierului uman!

Haber își ținea discursul. Orr se uita la el, dar ochii opaci, privind direct prin el, nu-i întorceau privirea, nu-l vedeau. Discursul continuă.

— O să fac această nouă capacitate *replicabilă*. E o analogie cu invenția tiparului, cu aplicarea oricărui nou concept tehnologic sau științific. Dacă experimentul sau tehnica nu pot fi repetate cu succes și de către alții, ele nu sunt de folos. În mod similar starea E, atâta timp cât e încuiată în creierul unui singur om, nu are mai multă utilitate pentru omenire decât o cheie încuiată într-o cameră, sau un geniu mutant, dar unic, steril. Dar eu voi avea mijloacele prin care să scot cheia din acea cameră. Iar această „cheie" va reprezenta o adevărată cheie de boltă în evoluția umană, la fel ca însăși dezvoltarea unui creier rațional! Orice creier capabil s-o folosească, care merită s-o folosească, va putea s-o facă. Când un subiect potrivit, antrenat, pregătit intră în stare E sub stimularea Augmentorului, el va fi sub control autohipnotic complet. Nimic nu va fi lăsat la voia întâmplării, a impulsurilor aleatorii, a capriciilor irațională narcisice. Nu vor mai exista asemenea tensiuni ca între voința ta de nihilism și voința mea de progres, dorințele tale de Nirvana și planificarea

mea conștientă, atentă a binelui tuturor. Când voi fi sigur pe tehnicile mele, atunci tu o să fii liber să pleci. Absolut liber. Și întrucât tu ai pretins mereu că nu vrei decât să te eliberezi de responsabilitate, să devii incapabil să visezi eficient, atunci îți promit că primul meu vis eficient o să includă „vindecarea" ta — nu vei mai avea niciodată un vis eficient.

Orr se ridicase în picioare; stătea liniștit, privind la Haber; chipul lui era calm, dar extrem de atent și concentrat.

— O să-ți controlezi propriile vise, zise, tu însuți — fără să te ajute nimeni, sau să te supravegheze...?

— Pe ale tale le controlez de săptămâni bune. În cazul meu, și desigur eu o să fiu primul subiect al experimentului meu, asta este o obligație etică absolută, în cazul meu controlul va fi complet.

— Am încercat autohipnoza, înainte să folosesc medicamentele pentru suprimarea viselor...

— Da, ai pomenit de asta; ai eșuat, bineînțeles. Problema ca un subiect care opune rezistență să reușească cu succes o autosugestie este una interesantă, dar asta nu a fost nicidecum un test; tu nu ești psiholog profesionist, nu ești hipnotizator antrenat, și deja ești tulburat emoțional din cauza întregii afaceri; nu ai ajuns nicăieri, bineînțeles. Dar eu *sunt* profesionist și știu precis ce fac. Îmi pot autosugera un vis întreg și să visez fiecare detaliu la fel de precis ca și când aș fi treaz. Am făcut asta, săptămâna trecută în fiecare noapte, antrenându-mă. Când Augmentorul va sincroniza tiparul generalizat al stării E cu propria mea stare *theta*, asemenea vise vor deveni eficiente. Și apoi... și apoi...

Buzele de sub barba ondulată se desfăcură într-un zâmbet forțat, fix, un rânjet de extaz care îl făcu pe Orr să întoarcă privirea ca și cum ar fi văzut ceva ce nu trebuia văzut, în același timp îngrozitor și patetic.

— Atunci această lume va deveni un rai, iar oamenii vor fi ca zeii!

— Suntem, deja suntem, zise Orr, dar celălalt nu-i dădu atenție.

— Nu avem de ce să ne temem. Vremurile periculoase — le-am cunoscut — au fost când tu singur posedai capacitatea de vis E și nu știai ce să faci cu ea. Dacă nu ai fi venit la mine, dacă nu ai fi fost trimis pe mâini pregătite științific, cine știe ce s-ar fi putut întâmpla. Dar tu ai venit aici, și eu eram aici: după cum se spune, geniul constă în a te afla la momentul potrivit în locul potrivit! Râse sonor: Așa că acum nu avem de ce să ne temem, totul e în mâinile noastre. Știu, din punct de vedere științific și moral, ce fac și cum s-o fac. Știu încotro mă îndrept.

— Vulcanii emit foc, murmură Orr.

— Poftim?

— Pot să plec acum?

— Mâine la cinci.

— O să vin, zise Orr și plecă.

CAPITOLUL 10

Il descend, reveille, l'autre côté du rêve.

– Hugo, „Contemplations"

Nu era decât ora trei, și el ar fi trebuit să se întoarcă în biroul său de la Departamentul Parcurilor și să termine planurile pentru terenurile de joacă ale suburbiilor din sud-est; dar n-o făcu. Se gândi în treacăt și renunță. Cu toate că amintirea îl asigura că deținuse acel post timp de cinci ani, el nu avea încredere în amintire; slujba nu era reală pentru el. Nu era munca pe care trebuia s-o facă. Nu era slujba lui.

Era conștient că exilând astfel în irealitate o porțiune majoră a unicei realități, a unicei existențe pe care o avea în fapt, comporta exact aceleași riscuri pe care le comportă o minte bolnavă: pierderea simțului liberului arbitru. Știa că atâta timp cât cineva neagă ceva, acel cineva este posedat de ceea ce nu este, impulsurile, fanteziile, ororile care se înghesuie să umple vidul. Dar vidul era acolo. Vieții lui îi lipsea realitatea; era goală; visul, creând acolo unde nu era necesar să creeze, o rosese, făcând-o subțire și casantă. Dacă asta însemna să existi, poate că vidul era preferabil. El ar fi acceptat monștrii și necesitățile irațională. Ar fi mers acasă și nu ar fi luat medicamente, ci ar fi dormit și ar fi visat indiferent ce.

Coborî din funicular în centru, dar în loc să ia troleibuzul porni pe jos spre cartierul lui; îi plăcuse întotdeauna să meargă pe jos.

În apropiere de Parcul Lovejoy rămăsese încă în picioare o bucată din vechea autostradă, o rampă uriașă, datând probabil din timpul convulsiilor frenetice ale maniei autostrăzilor din anii 1970; trebuia să fi dus cândva la Podul Marquam, însă acum se termina brusc în aer la zece metri peste Front Avenue. Nu fusese distrusă la curățarea și reconstruirea orașului după Anii Molimei, poate pentru că era atât de mare, de inutilă și atât de urâtă încât să fie, în ochii americanilor, invizibilă. Stătea acolo și câteva tufișuri își înfipseseră rădăcinile în carosabil, în timp ce dedesubt crescuse o învălmășeală de clădiri, ca niște cuiburi de rândunică pe o stâncă. În această bucățică mai degrabă neîngrijită și indisciplinată a orașului se mai găseau încă mici magazine, piețe independente, mici restaurante neatrăgătoare și așa mai departe, luptându-se în ciuda constrângerilor Raționalizării totale și echitabile a produselor pentru consumatori și a copleșitoarei competiții a marilor sisteme Mart și Outlet care canalizau acum 90% din comerțul mondial.

Unul dintre aceste magazine de sub rampă era un second-hand; pe firma de deasupra ferestrei scria ANTICHITĂȚI și o alta pictată pe fereastră cu litere jupuite spunea VECHITURI. Într-o vitrină se vedeau câteva oale de pământ bondoace lucrate manual, în alta un balansoar vechi cu un șal de lână ros de molii drapat peste el și, împrăștiate în jurul celor două vitrine principale, tot felul de gunoaie culturale: o potcoavă, un ceas de mână, un obiect enigmatic de la o lăptărie, o fotografie înrămată a președintelui Eisenhower, un glob de cristal ușor ciobit

conținând trei monede ecuadoriene, un colac de toaletă din plastic decorat cu crabi și alge marine, niște mătănii roase și un set de discuri vechi de 45 de turații cu eticheta „În bună st", dar evident zgâriate. Exact genul de loc, se gândi Orr, unde mama lui Heather ar fi putut lucra un timp. Mișcat de un impuls, intră.

Înăuntru era răcoare și destul de întuneric. Un picior al rampei forma unul dintre pereți, o întindere goală și întunecată de beton, ca peretele unei peșteri subacvatice. Dintre umbrele aruncate de mobila masivă, pogoanele de pictură gestuală și roți de tors fals-antice devenite acum antichități autentice prin inutilitate, dintre tenebrele lucrurilor nimănui, apăru o siluetă uriașă părând să plutească încet înainte, tăcut și reptilian. Proprietarul era un extraterestru.

Înălță cotul stâng strâmb și rosti:

— Bună ziua. Doriți un obiect?

— Mulțumesc, doar mă uitam.

— Vă rog continuați activitatea, zise proprietarul.

Se retrase puțin în umbră și rămase nemișcat. Orr se uită la jocul luminii pe niște pene de păun roase de șoareci, studie un proiector casnic de filme din 1950, un set de sake în alb și albastru, o grămadă de reviste *Mad* evaluate destul de scump. Ridică un ciocan solid de oțel și îi admiră echilibrul; era o unealtă bine făcută, un lucru bun.

— Ăsta este alegerea dumneavoastră? îl întrebă pe proprietar, întrebându-se ce anume ar putea prețui un extraterestru dintre toate acele epave ale anilor curgând peste America.

— Tot ce vine e acceptabil, replică extraterestrul.

Un punct de vedere atrăgător.

— Mă întreb dacă m-ați putea lămuri cu ceva. În limba voastră, care este înțelesul cuvântului *iahklu'*?

Proprietarul mai înaintă puțin cu lentoare, strecurându-și cu grijă armura mare ca o carapace printre obiectele fragile.

— Incomunicabil. Limbajul folosit pentru comunicarea cu persoanele-indivizi nu conține alte forme de relație. Jor Jor.

Mâna dreaptă, o extremitate ca o înotătoare imensă, verzuie, se întinse înainte încet și oarecum ezitant.

— Tiua'k Ennbe Ennbe.

Orr îi strânse mâna. Stătea imobil, aparent privindu-l, cu toate că nu se vedeau niciun fel de ochi în casca de culoare închisă umplută cu vapori. Dacă era o cască. Oare de fapt exista vreo formă substanțială în interiorul acelei carapace verzi, a acelei armuri puternice? Nu știa. Se simți însă perfect în largul lui alături de Tiua'k Ennbe Ennbe.

— Presupun, întrebă el tot dintr-un impuls, că nu ați cunoscut vreodată pe cineva cu numele Lelache?

— Lelache. Nu. Cauți pe Lelache.

— Am pierdut-o pe Lelache.

— Intersectări în ceață, observă extraterestrul.

— Cam așa ceva, zise Orr.

Culese de pe masa aglomerată din fața lui un bust alb al lui Franz Schubert înalt de vreo cinci centimetri, probabil premiul oferit de un profesor de pian unui elev. La baza lui elevul scrisese: „Cum, Eu să-mi fac griji?" Fața lui Schubert era liniștită și impasibilă, un mic Buddha cu ochelari.

— Cât costă asta?

— Cinci cenți noi, răspunse Tiua'k Ennbe Ennbe.

Orr scoase o monedă FedPop.

— Există vreun mod prin care să controlezi *iahklu'*, să-l faci s-o ia pe... pe unde trebuie?

Extraterestrul luă moneda și o oferi maiestuos unei case de marcat cromate pe care Orr o luase drept o antichitate de vânzare. Înregistră tranzacția, apoi stătu un timp nemișcat.

— Cu o rândunică nu se face primăvară, rosti. Mai multe mâini fac munca ușoară.

Se opri din nou, aparent nesatisfăcut de efortul său de a clădi un pod peste dificultatea de comunicare. Rămase imobil o jumătate de minut, apoi se îndreptă spre fereastra de la intrare și cu mișcări precise, rigide, atente, culese unul dintre discurile expuse acolo și i-l aduse lui Orr. Era un disc al trupei Beatles: *With a Little Help from My Friends*.

— Cadou. E acceptabil?

— Da, zise Orr și luă discul. Mulțumesc, mulțumesc foarte mult. Ești foarte amabil. Îți sunt recunoscător.

— Plăcere, replică extraterestrul. Cu toate că vocea mecanică nu avea intonație și armura era impasibilă, Orr fu sigur că Tiua'k Ennbe Ennbe chiar era satisfăcut; el însuși era mișcat.

— Pot să-l ascult la proprietarul meu, are un patefon vechi, spuse. Mulțumesc foarte mult.

Își strânseră din nou mâinile și plecă.

La urma urmelor, se gândi în timp ce mergea spre Corbett Avenue, nu e surprinzător că extratereștrii sunt de partea mea. Într-un anume fel, eu i-am inventat. N-am idee în ce fel, bineînțeles. Dar categoric nu erau prin preajmă până când nu am visat eu că sunt, până când nu i-am lăsat eu să fie. Așadar, există — a existat întotdeauna — o legătură între noi.

Bineînțeles (continuau gândurile lui, tot în pas lent), dacă asta e adevărat, atunci întreaga lume așa cum e acum

ar trebui să fie de partea mea; pentru că eu am visat cea mai mare parte din ea. Ei bine, la urma urmelor, *este* de partea mea. Adică eu sunt o parte din ea. Nu ceva separat. Eu calc pe pământ și pământul e călcat de mine, respir aerul și îl modific, sunt complet interconectat cu lumea.

Numai Haber e diferit, din ce în ce mai diferit cu fiecare vis. El e împotriva mea: conexiunea mea cu el este negativă. E vorba de acest aspect al lumii de care e el responsabil, pe care el mi-a ordonat să-l visez, de acest aspect mă simt înstrăinat, împotriva căruia nu am putere...

Nu înseamnă că el e rău. Are dreptate, un om ar trebui să încerce să ajute alți oameni. Dar analogia cu serul antivenin e falsă. El vorbea despre o persoană care întâlnește o altă persoană în suferință. Asta e ceva diferit. Poate ceea ce am făcut eu, ceea ce am făcut în aprilie cu patru ani în urmă... a fost justificat... (Dar gândurile lui se feriră, ca întotdeauna, de locul fierbinte.) Trebuie să ajuți o altă persoană. Dar nu e corect să te joci de-a Dumnezeu cu masele. Ca să fii Dumnezeu trebuie să știi ce faci. Iar ca să faci un bine de orice fel nu e suficient doar să fii convins că ai dreptate și că intențiile tale sunt bune. Trebuie să fii... conectat. El nu e conectat. Nimeni altcineva, nici măcar vreun obiect, nu are o existență proprie în ochii lui; el vede lumea numai ca pe un mijloc de a-și atinge scopurile. Nu contează dacă scopul lui e unul bun; mijloacele sunt tot ce avem... El nu poate accepta, nu poate lăsa lucrurile să decurgă de la sine, nu poate renunța. E bolnav... Ne poate lua pe toți cu el, dintr-o singură mișcare, dacă reușește să viseze la fel ca mine. Ce pot face eu?

Ajunse la vechea casă de pe Corbett în timp ce gândul îl purtase la această problemă.

Se opri la parter ca să împrumute patefonul demodat de la Mannie Ahrens, administratorul. Asta implica o ceaşcă de ceai. Mannie o fierbea întotdeauna pentru Orr, fiindcă Orr nu fumase niciodată şi nu putea inhala fără să tuşească. Discutară puţin despre problemele lumii. Mannie ura Spectacolele Sportive; stătea acasă şi urmărea emisiuni educaţionale pentru copiii pre-Centru în fiecare după-amiază.

— Păpuşa aligator, Dooby Doo, e o adevărată caţă, zise.

Conversaţia avea pauze lungi, reflexii ale marilor goluri din materialul minţii lui Mannie, erodate de folosirea a nenumărate chimicale de-a lungul anilor. Dar în subsolul lui soios era pace şi intimitate, iar ceaiul slab de cannabis avea un efect uşor relaxant asupra lui Orr. În cele din urmă, târî patefonul la etaj şi îl conectă la priza din livingul gol. Puse discul, apoi rămase cu acul suspendat deasupra plăcii rotitoare. Ce voia?

Nu ştia. Ajutor, presupunea. Ei bine, orice vine e acceptabil, după cum spusese Tiua'k Ennbe Ennbe.

Aşeză acul cu grijă pe canalul exterior şi se întinse lângă patefon pe podeaua prăfuită.

Ai nevoie de cineva? Eu am nevoie de cineva pe care să-l iubesc.

Aparatul era automat; când termina discul mormăia încet pentru o clipă, ţăcănea din interior şi returna acul pe canalul iniţial.

Eu am trecut peste asta, cu puţin ajutor,
Cu puţin ajutor din partea prietenilor mei.

La a unsprezecea reluare Orr adormi profund.

Trezindu-se în semiîntuneric în camera înaltă, goală, pe Heather o cuprinse un sentiment de confuzie. Unde Dumnezeu se afla?

Dormise. Adormise stând pe podea cu picioarele întinse și cu spatele sprijinit de pian. Marijuana o făcea întotdeauna somnoroasă, și de asemenea și stupidă, dar nu putea să rănească sentimentele lui Mannie și să refuze, bietul fumător. George zăcea întins ca o blană de pisică pe podea, chiar lângă patefonul care își măcina încet drumul prin „Cu puțin ajutor" până la platan. Ea reduse volumul, apoi opri aparatul. George nu se mișcă; buzele îi erau ușor desfăcute, ochii strâns închiși. Ce amuzant că adormiseră amândoi ascultând muzica. Se ridică în genunchi și se duse la bucătărie să caute ceva de mâncare.

Of, pentru Dumnezeu, ficat de porc. Era hrănitor și cel mai valoros lucru care putea fi obținut pentru trei bonuri de rație de carne per greutate. Îl luase ieri de la Mart. Bun, tăiat foarte subțire și fript cu sare și ceapă... câăh. Mă rog, îi era destul de foame ca să mănânce ficat de porc, iar George nu era mofturos. Dacă exista hrană decentă, el o mânca și se bucura de ea, dacă era ficat de porc oribil doar îl mânca. Slavă Domnului pentru toate binecuvântările, inclusiv pentru bărbații buni.

În timp ce punea masa în bucătărie și doi cartofi și o jumătate de varză la prăjit, se oprea din când în când: se simțea ciudat. Dezorientată. De la nenorocitul de drog și de la dormitul atâtea ore pe podea, fără îndoială.

George intră, nepieptănat și cu cămașa plină de praf. Se holbă la ea. Ea îi zise:

— Bună dimineața!

El rămase în picioare privind-o și zâmbind, un zâmbet larg radios de bucurie pură. Nu primise niciodată un compliment mai mare în toată viața ei; era stingherită de această bucurie pe care o provocase.

— Draga mea soție, zise el luându-i mâinile. Le privi, și palmele și dosul, și le lipi apoi de fața lui. Ar trebui să fii cafenie, spuse, și spre tristețea ei zări lacrimi în ochii lui.

Pentru o clipă, doar o clipă, avu o idee despre ceea ce se petrecea; își amintea să fi fost cafenie și își amintea liniștea din cabană noaptea, și zgomotul pârâului, și multe alte lucruri, totul într-o străfulgerare. Dar George era o problemă mult mai urgentă. Îl îmbrățișă, și el o îmbrățișă la rândul lui.

— Ești epuizat, ești supărat, ai adormit pe podea. E din cauza ticălosului de Haber. Nu te mai întoarce la el. Pur și simplu nu te mai duce. Nu-mi pasă ce-o să facă, o să mergem la tribunal, o să facem apel chiar dacă îți aplică un ordin de Constrângere și te închide la Linnton, o să-ți facem rost de un alt psihiatru și o să ieși. Nu mai poți continua cu el, te distruge.

— Nimeni nu mă poate distruge, zise el și râse scurt, din adâncul pieptului, aproape ca un suspin, nu atâta timp cât am puțin ajutor din partea prietenilor. O să mă întorc, n-o să mai dureze mult. Nu-mi mai fac griji din cauza mea. Dar nu te îngrijora...

Se lipiră unul de altul, atingându-se pe toată suprafața disponibilă a trupului, absolut uniți, în timp ce ficatul și ceapa sfârâiau în tigaie.

— Și eu am adormit, șopti ea pe gâtul lui. Am amețit scriind scrisorile tâmpite ale lui Rutti. Dar ai cumpărat un disc bun. Îmi plăcea Beatles când eram mică, dar posturile guvernului nu-i mai difuzează niciodată.

— E un cadou, zise George, dar ficatul pocni în tigaie și ea trebui să se desprindă și să vadă de el.

În timpul cinei George o privi; îl privi și ea destul de mult. Erau căsătoriți de șapte luni. Nu vorbiră nimic

important. Spălară vasele și se duseră în pat. În pat făcură dragoste. Dragostea nu stă acolo pur și simplu, ca o piatră, ea trebuie făcută, ca o pâine; refăcută tot timpul, reînnoită. Odată făcută, adormiră unul în brațele celuilalt, îmbrățișând dragostea. În somnul ei, Heather auzi zgomotul unui pârâu plin de vocile copiilor nenăscuți cântând.

În somnul lui George văzu adâncurile oceanului.

Heather era secretară la o firmă îmbătrânită și ineficientă, Ponder și Rutti. Când ieși de la lucru la patru și jumătate a doua zi, vineri, nu luă monoraiul și troleibuzul până acasă, ci urcă cu funicularul în Parcul Washington. Îi spusese lui George că ar putea veni să-l întâlnească la CEDFO, întrucât ședința lui terapeutică nu începea decât la cinci, și după aceea să se întoarcă în centru să ia masa la unul dintre lanțurile de restaurante din International Mall.

— Va fi bine, acceptase el, înțelegându-i motivele și vrând să spună că el va fi bine.

Ea replicase:

— Știu. Dar ar fi distractiv să mâncăm în oraș, am economisi câteva bonuri. N-am încercat încă la Casa Boliviana.

Ajunse devreme la turnul CEDFO și aștepta pe treptele largi de marmură. El veni cu următoarea mașină. Îl văzu coborând alături de ceilalți cărora ea nu le acordă atenție. Un bărbat scund, îngrijit, autosuficient, cu o expresie amiabilă. Se mișca bine, deși era puțin aplecat, ca majoritatea funcționarilor cu muncă de birou. Când o observă, ochii lui, care erau limpezi și luminoși, părură să se lumineze și mai mult și zâmbi: din nou acel surâs zdrobitor de bucurie absolută. Ea îl iubea cu violență. Dacă Haber i-ar face vreun rău ar intra după el și l-ar rupe în

bucăți. Sentimentele violente îi erau străine de obicei, dar nu când George era implicat. Și oricum azi nu se știe din ce motiv se simțea diferit față de cum se simțea de obicei. Mai îndrăzneață, mai dură. Spusese „căcat" cu voce tare de două ori, la lucru, făcându-l pe bătrânul domn Rutti să tresară. Abia dacă spusese vreodată „căcat" înainte cu voce tare, nici nu intenționase, și iată că totuși o făcuse, ca și când ar fi fost un obicei prea greu ca să renunțe la el...

— Bună, George.

— Bună, zise el luându-i mâinile. Ești frumoasă, așa de frumoasă.

Cum putea cineva să creadă că omul ăsta era bolnav? Bun, avea vise interesante. Asta era mai bine decât să fie doar rău și plin de ură, ca aproximativ un sfert din oamenii pe care îi cunoscuse.

— E deja cinci, constată ea. Te aștept aici jos. Dacă plouă o să fiu în hol. Acolo e ca în mormântul lui Napoleon, numai marmură neagră și chestii de genul ăsta. Totuși, aici afară e frumos. Poți să auzi răgetele leilor de la zoo.

— Vino cu mine. Deja plouă.

Așa era, burnița călduță neîncetată a primăverii — gheața Antarcticii căzând blând pe creștetele copiilor celor responsabili de topirea ei.

— Are o sală de așteptare drăguță. Probabil o s-o împarți cu o adunătură de ștabi FedPop și trei-patru șefi de stat. Toți dându-se bine pe lângă Directorul CEDFO. Iar eu trebuie să mă târăsc printre ei de fiecare dată și să intru înaintea lor. Psihopatul de casă al doctorului Haber. Exponatul lui. Pacientul lui simbolic...

O conduse prin holul larg de sub domul Pantheonului, pe trotuarele rulante până la un escalator spiral incredibil, aparent fără sfârșit.

— CEDFO conduce cu adevărat lumea, continuă el. Nu pot să nu mă întreb de ce Haber mai are nevoie de vreo altă formă de putere. Are destulă, Dumnezeu știe. De ce nu se poate opri aici? Presupun că e ca Alexandru cel Mare, care avea mereu nevoie de alte lumi pe care să le cucerească. N-am înțeles niciodată asta. Cum a fost azi la lucru?

Era încordat, din această cauză vorbea atât de mult; dar nu părea deprimat sau supărat, cum fusese săptămâni întregi. Ceva îi restaurase echilibrul natural. Ea nu crezuse niciodată cu adevărat că și l-ar putea pierde pentru prea mult timp, să-și piardă felul lui de a fi, să devină de neatins; numai că fusese din ce în ce mai nefericit. Acum nu mai era, iar schimbarea era atât de bruscă și de completă, încât ea se întreba ce anume o provocase de fapt. Tot ce putea era s-o dateze din seara trecută când stătuseră în livingul încă nemobilat ascultând acel cântec Beatles interesant și subtil, și adormiseră amândoi. De atunci, el redevenise el însuși.

Nu se afla nimeni în anticamera mare și lustruită a lui Haber. George își spuse numele în dreptul unui birou de lângă ușă, un autorecepționer după cum îi explică lui Heather. Ea tocmai făcea o glumă nervoasă întrebând dacă aveau și autoeroticieni, când o ușă se deschise și Haber apăru în prag.

Ea îl mai întâlnise o dată, pentru scurt timp, la început, când George devenise pacientul lui. Uitase cât era de masiv, ce barbă mare avea, cât de drastic de impresionant arăta.

— Intră, George, tună el.

Ea fu copleșită. Se făcu mică. El o remarcă.

— Doamnă Orr, mă bucur să vă văd! Mă bucur că ați venit! Intrați și dumneavoastră.

— O, nu. Eu numai...

— Ba da. Vă dați seama că probabil e ultima ședință a lui George aici? V-a spus? În seara asta încheiem. Cu siguranță trebuie să fiți prezentă. Haideți. Am dat drumul personalului mai devreme. Cred că ați observat aglomerația de pe escalatorul de coborâre. Mă simt ca și cum aș avea locul ăsta numai pentru mine, în seara asta. Așa, luați loc aici.

Continuă; nu era nevoie să i se spună ceva cu sens drept replică. Ea era fascinată de comportamentul lui Haber, de exuberanța pe care o afișa; nu-și adusese aminte ce persoană agreabilă, stăpânită era, cât de copleșitoare. Practic era incredibil ca un astfel de om, un lider mondial și un mare om de știință, să-și petreacă toate acele săptămâni cu tratamentul personal al lui George, care era un nimeni. Dar, desigur, cazul lui George era foarte important, plin de învățăminte pentru cercetare.

— O ultimă ședință, spunea Haber în timp ce ajusta ceva la obiectul cu aspect de computer din peretele de la capătul canapelei. Un ultim vis controlat și apoi, cred eu, am rezolvat problema. Te bagi, George?

Utiliza des numele soțului ei. Își amintea că George spusese cu câteva săptămâni în urmă: „Îmi tot spune pe nume; cred că asta îi reamintește că mai e încă cineva prezent".

— Sigur, mă bag, răspunse George și se așeză pe canapea cu capul ușor ridicat; îi aruncă o privire lui Heather și zâmbi. Haber începu imediat să atașeze tot felul de lucruri cu fire pe capul său, dându-i șuvițele de păr la o parte. Heather își amintea procesul de la propria ei imprimare a creierului, parte a setului de teste și înregistrări parcurs de fiecare cetățean FedPop. Îi era neplăcut să-l vadă aplicat

la soțul ei. Ca și cum electrozii erau mici ventuze care ar fi supt gândurile din capul lui George și le-ar fi transformat în mâzgăleli pe o bucată de hârtie, scrisul lipsit de înțeles al unui nebun. Chipul lui George avea acum o expresie de concentrare extremă. Oare la ce se gândea?

Haber puse dintr-odată mâna pe gâtul lui George ca și cum ar fi vrut să-l sugrume și întinzând cealaltă mână porni o bandă de pe care răsună litania hipnotizatorului cu propria lui voce: „Intri în stare de hipnoză..." După câteva secunde se opri și testă. George era hipnotizat.

— OK, zise Haber și făcu o pauză, evident cântărind situația. Enorm, ca un urs grizzly ridicat pe picioarele dinapoi, stătea între ea și silueta subțire și pasivă de pe canapea.

— Acum ascultă cu atenție, George, și ține minte ce-ți spun. Ești profund hipnotizat și o să urmezi cu strictețe instrucțiunile pe care ți le dau. O să adormi atunci când o să-ți spun eu și o să visezi. O să ai un vis eficient. O să visezi că ești complet normal — că ești la fel ca toți ceilalți. O să visezi că ai avut cândva, sau ai crezut că ai, capacitatea de a visa eficient, dar asta *nu mai e adevărat*. De acum înainte visele tale vor fi exact ca ale tuturor celorlalți, având semnificație doar pentru tine, fără efect asupra realității exterioare. O să visezi toate astea; orice simbolism vei folosi în vis, conținutul lui efectiv va fi că tu nu mai poți visa eficient. Va fi un vis plăcut, și o să te trezești când o să-ți pronunț numele de trei ori, simțindu-te bine și vioi. După acest vis nu vei mai visa niciodată eficient. Acum, întinde-te. Fă-te comod. O să dormi. Ai adormit. Antwerp!

Când doctorul rosti acest ultim cuvânt, buzele lui George se mișcară și spuse ceva cu voce slabă, îndepărtată

ca a unui somnambul. Heather nu putu auzi ce anume, dar se gândi imediat la noaptea trecută; aproape adormise, ghemuită lângă el, când el spusese ceva cu voce tare: aer peren, cam așa suna. „Poftim?" întrebase, dar el nu-i răspunsese, adormise. La fel ca acum.

Inima i se strânse privindu-l zăcând acolo, cu mâinile moi pe lângă corp, vulnerabil.

Haber se ridicase în picioare și acum apăsa pe un buton de pe laterala aparatului de la capătul canapelei; unii dintre conectorii electrozilor ajungeau până la el și alții la electroencefalograf, pe care ea îl recunoscu. Obiectul din perete trebuia să fi fost Augmentorul, cel de care era legată întreaga cercetare.

Haber veni la ea, acolo unde stătea scufundată într-un imens fotoliu de piele. Piele adevărată, uitase cum era pielea adevărată. Nu ca vinilinul, ci mai interesantă la atingere. Era înspăimântată. Nu înțelegea ce se petrecea. Privi în sus pieziș la bărbatul înalt care stătea în fața ei, ursul-șaman-zeu.

— Este punctul culminant, doamnă Orr, spunea el cu voce joasă, dintr-o lungă serie de vise sugerate. De câteva săptămâni, creăm drumul către ședința asta — visul ăsta. Mă bucur că ați venit, nu m-am gândit să vă rog, dar prezența dumneavoastră este un avantaj, îl face să se simtă complet în siguranță și încrezător. Știe că nu pot face vreo șmecherie cât sunteți aici! Corect? De fapt eu sunt destul de convins de succes. Nu fac șmecherii. Va scăpa de dependența de medicamente pentru somn odată ce frica obsesivă de vise va dispărea. E pură problemă de condiționare... Trebuie să fiu cu ochii pe EEG, acum visează.

Rapid și masiv, traversă încăperea. Ea rămase nemișcată, privind fața calmă a lui George, de pe care dispăruse

expresia de concentrare, ca și orice altă expresie. Probabil așa ar arăta mort.

Dr. Haber era ocupat cu aparatura, neobosit, aplecându-se peste mașinării, ajustându-le, urmărindu-le. Nu-i dădea nicio atenție lui George.

— Aici, zise încet — nu pentru ea, se gândi Heather; el reprezenta unica lui audiență. Asta e. Așa. Acum o mică pauză, faza a doua a somnului, între vise. Făcu ceva la echipamentul din perete. Apoi o să facem un mic test...

Veni din nou lângă ea; ea ar fi preferat ca el s-o ignore în loc să pretindă că stă de vorbă cu ea. Părea că nu cunoaște utilitatea tăcerii.

— Soțul dumneavoastră a adus servicii inestimabile cercetării noastre, doamnă Orr. Un pacient unic. Ceea ce am învățat despre natura visului și despre folosirea viselor atât în condiționarea pozitivă, cât și în cea negativă va fi practic inestimabil pentru orice viață. Știți ce înseamnă CEDFO: Cercetare și Dezvoltare în Folosul Omului. Ei bine, ceea ce am învățat în acest caz va fi de un folos imens, absolut imens, pentru om. O dezvoltare uluitoare din ceea ce părea a fi un caz de rutină de mic abuz de medicamente! Cel mai uimitor lucru este că salahorii de la Școala Medicală au avut istețimea să nu observe nimic sprecial la caz și să mi-l paseze mie. Rar întâlnești atâta capacitate de discernământ în psihologia clinică academică.

Fusese cu ochii tot timpul la treburile lui.

— Acum, înapoi la Copilaș, spuse și traversă iar rapid cabinetul. Manevră ceva la Augmentor și rosti cu voce tare: George. Încă dormi, dar mă poți auzi. Mă poți auzi și înțelege perfect. Dă din cap dacă mă auzi.

Chipul calm nu se schimbă, dar capul se înclină puțin. Ca al unei marionete pe o sfoară.

— Bun. Acum, ascultă cu atenție. O să ai un alt vis clar. O să visezi că... că pe perete se află un poster, aici în cabinetul meu. O poză cu Muntele Hood, acoperit cu totul de zăpezi. O să visezi că vezi posterul acolo pe perete în spatele biroului, chiar aici în cabinetul meu. În regulă. Acum o să adormi și o să visezi. ... Antwerp.

Se zori să se aplece iar asupra mașinăriei.

— Uite, șopti. Aici... OK... Corect.

Aparatele erau tăcute. George zăcea liniștit. Chiar și Haber încetase să se mai miște și să bombăne. Nu se auzea niciun sunet în încăperea spațioasă, luminată blând, cu pereții ei de sticlă dând afară spre ploaie. Haber stătea lângă EEG, cu capul întors spre peretele din spatele biroului. Nu se întâmplă nimic.

Heather își mișcă degetele de la mâna stângă într-un mic cerc pe suprafața elastică, aspră a fotoliului, care cândva fusese pielea unul animal viu, suprafața intermediară între o vacă și univers. Melodia de pe discul vechi pe care îl ascultaseră ieri îi reveni în cap și nu se mai opri.

Ce vezi atunci când stingi lumina? Nu pot să-ți spun, dar știu că îmi aparține...

Nu și-ar fi închipuit că Haber putea sta liniștit și tăcut atâta timp. Numai o dată degetele îi zburară peste o tastatură. După care rămase din nou imobil, fixând peretele gol.

George oftă, mișcă somnoros o mână, se relaxă iar, apoi se trezi. Clipi și se ridică. Ochii îi alunecară imediat la Heather, parcă asigurându-se că se afla acolo.

Haber se încruntă și cu o mișcare smucită apăsă pe butonul de jos al Augmentorului.

— Ce dracu'! zise. Se uita la ecranul EEG pe care încă mai tresăreau mici linii vii. Augmentorul te-a alimentat cu tipare *theta*, cum naiba de te-ai trezit?

— Nu știu, replică George căscând. Pur și simplu. Mi-ai dat instrucțiuni să mă trezesc repede?

— Așa fac în general. La semnal. Dar cum naiba ai depășit simularea de tipare a Augmentorului... Trebuie să-i cresc puterea; evident a fost prea ezitant.

Acum vorbea din nou cu Augmentorul, fără îndoială. Când acea conversație luă sfârșit se întoarse brusc spre George și spuse:

— Bine. Cum a fost visul?

— Am visat că era o fotografie cu Muntele Hood pe perete, acolo, în spatele soției mele.

Haber aruncă o privire la peretele gol cu panouri de lemn roșcat, apoi reveni la George.

— Și altceva? Un vis anterior — îți amintești ceva?

— Cred că da. Stai o clipă... Presupun că am visat că visam, sau ceva de genul ăsta. Era confuz. Eram într-un magazin. Asta e — eram la Meier & Frank cumpărându-mi un costum nou, trebuia să aibă sacoul albastru pentru că urma să primesc o nouă slujbă, cam așa ceva. Nu-mi aduc aminte. Dar oricum, ei aveau o foaie cu instrucțiuni unde spunea ce greutate trebuie să ai la o anumită înălțime și viceversa. Iar eu mă găseam exact în mijlocul scalelor de înălțime și de greutate pentru un bărbat mediu.

— Normal, cu alte cuvinte, zise Haber și dintr-odată izbucni în râs. Râsul era uriaș. Heather se sperie rău după atâta tensiune și liniște.

— E bine, George. E foarte bine. Îl bătu pe George pe umăr și începu să-i scoată electrozii de pe cap. Am reușit. Am ajuns la final. Ești curat! Știi asta?

— Cred că da, răspunse George blând.

— Povara cea grea nu mai apasă pe umerii tăi. Corect?

— Ci pe ai tăi?

— Pe ai mei. Corect!

Din nou râsul puternic, furtunos, puțin supraprelungit. Heather se întrebă dacă Haber se purta întotdeauna așa sau numai în caz de emoții extreme.

— Doctore Haber, întrebă soțul ei, ai vorbit vreodată cu un extraterestru despre visare?

— Cu un aldebaranian adică? Nu. Forde de la Washington a încercat câteva teste pe câțiva dintre ei, alături de o serie de teste psihologice, dar rezultatele au fost lipsite de sens. Încă nu am rezolvat problemele de comunicare. Sunt inteligenți, dar Irchevski, cel mai bun xenobiolog al nostru, crede că s-ar putea să nu fie deloc raționali, iar ceea ce seamănă a comportament integrant social printre oameni să nu fie altceva decât un fel de adaptare instinctivă prin copiere. Nu se știe sigur. Nu le putem face o EEG și de fapt nici măcar nu putem afla dacă ei dorm sau nu, dar să mai și viseze!

— Cunoști termenul *iahklu'*?

Haber făcu o scurtă pauză.

— L-am auzit. E intraductibil. Tu ai ajuns la concluzia că înseamnă „vis", nu?

George scutură din cap.

— Nu știu ce înseamnă. Nu pretind că am vreo cunoștință pe care tu nu ai obținut-o, dar consider că înainte de a continua cu... cu aplicarea noii tehnici, doctore Haber, înainte de a visa, ar trebui să vorbești cu unul dintre extratereștri.

— Cu care?

Unda de ironie era clară.

— Cu oricare. Nu contează.

Haber râse.

— Despre ce să vorbesc, George?

Heather văzu ochii soțului ei sclipind în timp ce privea în sus la bărbatul înalt.

— Despre mine. Despre vise. Despre *iahklu'*. Nu contează. Atâta timp cât *asculți*. Ei o să știe la ce să te aștepți, sunt mult mai experimentați decât noi la toate astea.

— La ce anume?

— La vise — la întregul pentru care visarea e doar un aspect. Ei o fac de mult timp. Dintotdeauna, bănuiesc. Ei sunt din timpurile viselor. Eu nu înțeleg, n-o pot pune în cuvinte. Tot ce există visează. Jocul de forme, de ființe este visul substanței. Pietrele au visele lor, și pământul se schimbă... Dar când mintea devine conștientă, când rata evoluției crește, atunci trebuie să fii atent. Atent cu lumea. Trebuie să înveți calea. Trebuie să înveți îndemânarea, arta, limitele. O minte conștientă trebuie să fie parte din întreg, cu intenție și cu grijă — așa cum piatra este parte a întregului inconștient. Înțelegi? Are vreun sens pentru tine?

— Nu e ceva nou pentru mine, dacă la asta te referi. Un suflet atotcuprinzător și așa mai departe. Sinteză preștiințifică. Misticismul este una dintre abordările naturii visării, sau a realității, cu toate că nu e acceptabil pentru cei care vor să folosească rațiunea și sunt capabili să o facă.

— Nu știu dacă e adevărat, zise George fără cel mai mic resentiment, cu toate că era foarte pătruns. Dar numai din curiozitate științifică măcar, încearcă cel puțin asta: înainte de a testa Augmentorul pe tine însuți, înainte de a-l porni, când începi autosugestia, spune așa: *Er' perrehnne*. Puternic în mintea ta. O singură dată. Clar. Încearcă.

— De ce?

— Pentru că funcționează.

— Cum funcționează?

— Cu puțin ajutor din partea prietenilor, replică George.

Se ridică în picioare. Heather se uita la el îngrozită. Ceea ce spusese suna nebunesc — tratamentul lui Haber îl făcuse să înnebunească, știuse că așa va fi. Dar Haber nu reacționa — oare așa era? — ca la o discuție incoerentă sau psihotică.

— *Iahklu'* e prea mult pentru ca o persoană să se descurce singură, spunea George, îți scapă din mână. Ei știu ce implică un control al lui. Sau nu tocmai controlul, nu e cuvântul potrivit; ci păstrarea lui acolo unde îi e locul, alegerea căii potrivite... Eu nu prea înțeleg. Poate o să înțelegi tu. Cere ajutorul lor. Spune *Er' perrehnne* înainte să... înainte să apeși pe buton.

— Poate că știi tu ceva. S-ar putea să merite investigat. O să fac asta, George. O să-l iau pe unul dintre aldebaranienii de la Centrul Cultural să văd dacă pot obține vreo informație despre asta... Vă sună a păsărească, nu-i așa, doamnă Orr? Soțul dumneavoastră ar fi trebuit să se apuce de psihiatrie, de cercetarea în domeniu; se irosește ca proiectant. (De ce spunea asta? George era designer de parcuri și terenuri de joacă.) Are un fler înnăscut. Nu m-am gândit niciodată să atrag aldebaranienii în asta, dar s-ar putea să fi avut o idee extrem de bună. Dar poate că vă bucurați că nu e psihiatru, nu?

Bubui și tună, conducându-i afară din cabinet. Heather era uluită, aproape în lacrimi.

— Îl urăsc, zise cu ferocitate pe spirala descendentă a escalatorului. E un om oribil. Fals. Un mare fals!

George o luă de braț. Nu spuse nimic.

— Ați terminat? Chiar ați terminat? Nu mai ai nevoie de medicamente, ai încheiat cu toate ședințele astea oribile?

— Cred că da. O să-mi claseze dosarul și, în șase săptămâni, ar trebui să primesc nota de absolvire. Dacă mă port frumos. Zâmbi, puțin obosit: Pentru tine a fost cam dur, draga mea, dar nu și pentru mine. Nu de data asta. Totuși mi-e foame. Unde mergem la cină? La Casa Boliviana?

— Chinatown, zise, apoi își aduse aminte. Ha ha, adăugă.

Vechiul cartier chinezesc fusese curățat odată cu tot restul centrului orașului, cu cel puțin zece ani în urmă. Din cine știe ce motiv ea uitase complet pentru o clipă.

— Mă referam la Ruby Loo's, continuă, confuză.

George o strânse de braț.

— Bine.

Era ușor de ajuns acolo; funicularul oprea dincolo de râu în fostul Lloyd Center, cândva cel mai mare centru comercial din lume, înainte de Criză. Acum imensele parcări multietajate dispăruseră la fel ca și dinozaurii și multe dintre magazinele mallului cu două nivele erau goale, închise. Patinoarul nu mai fusese pus în funcțiune de douăzeci de ani. Apa nu mai curgea în fântânile romantice și bizare de metal contorsionat. Micii copaci ornamentali crescuseră; rădăcinile lor crăpau trotuarele pe câțiva metri în jurul vaselor lor cilindrice. Vocile și pașii sunau mult prea limpede, puțin găunoase, în fața și în spatele celor care treceau pe sub arcadele lungi pe jumătate luminate, pe jumătate ruinate.

Ruby Loo's se afla la nivelul superior. Ramurile unui castan aproape ascundeau fațada de sticlă. Deasupra, cerul era de un verde intens și delicat, culoarea pe care o vezi pentru scurt timp în serile de primăvară când aerul e curat după ploaie. Heather ridică ochii spre acel rai de jad, îndepărtat, improbabil, senin; inima i se ușură, simți

cum neliniștea începe să alunece de pe ea ca o piele veche. Dar nu dură mult. Urmă o curioasă reversare, o schimbare. Ceva păru să o prindă, să o rețină. Aproape se opri din mers, mutându-și privirea de la cerul de jad în jos la strada goală acoperită de umbre grele din fața ei. Locul era straniu.

— E ciudat aici, zise.

George ridică din umeri; dar fața îi părea tensionată și mai mult rânji.

Începuse să sufle vântul, prea cald pentru aprilie pe vremuri, un vânt fierbinte și umed care mișca ramurile cu degete verzi ale castanului, împrăștiind gunoaiele departe, pe străzile pustii. Firma roșie de neon din spatele crengilor mișcătoare părea să slăbească și să clipească odată cu vântul, să-și schimbe forma; nu scria Ruby Loo's, de fapt nu mai scria nimic. Nimic pe nimic. Nimic nu avea sens. Vântul sufla gol prin curțile goale. Heather plecă de lângă George și se duse spre cel mai apropiat perete; plângea. Instinctul îi spunea să-și ascundă suferința, să se ascundă într-un colț.

— Ce ai, iubito... E în regulă. Haide, o să fie bine.

Înnebunesc, se gândi ea; nu George, nu era George, eu am fost.

— O să fie totul bine, șopti el încă o dată, dar ea simți din glasul lui că nu credea asta. Simți din mâinile lui că nu credea.

— Ce nu e în regulă, strigă ea disperată. Ce nu e în regulă?

— Nu știu, zile el aproape neatent. Înălțase capul și se întorsese puțin, cu toate că o ținea strâns în brațe ca să-i oprească plânsul. Părea să privească, să asculte. Ea îi simțea inima bătând tare și egal în piept.

— Heather, ascultă. Trebuie să mă întorc.

— Unde să te întorci? Ce nu e în regulă?

Glasul îi suna subțire și acut.

— La Haber. Trebuie să mă duc. Acum. Așteaptă-mă... în restaurant. Așteaptă-mă, Heather. Nu veni cu mine.

Plecă. Ea trebui să-l urmeze. El mergea fără să se uite înapoi, repede, pe scările lungi, pe sub arcade, trecu de fântânile secate, până afară, în stația funicularului. Un vagon aștepta la capătul liniei; sări în el. Ea se cățără, cu inima bubuindu-i în piept, chiar când vehiculul începu să meargă.

— Ce *dracu'*, George!

— Îmi pare rău. Gâfâia și el. Trebuie să ajung acolo. Nu vreau să te amestec în asta.

— În ce? Îl detesta. Stăteau pe scaune față în față, pufnind unul la altul. Ce-i cu spectacolul ăsta nebunesc? Pentru ce te întorci acolo?

— Haber... Lui George i se uscă gâtul pentru o clipă. Visează, zise.

O teroare profundă și ilogică se strecură în sufletul lui Heather; o ignoră.

— Ce visează? Și ce dacă?

— Uită-te pe fereastră!

Ea se uitase numai la el, și în timp ce alergau și de când se urcaseră în vagon. Funicularul traversa acum râul, sus deasupra apei. Dar nu mai exista apă. Râul secase. Albia sa se întindea crăpată și nămoloasă sub luminile podurilor, murdară, plină de uleiuri, oase, unelte pierdute și pești murind. Vapoare mari zăceau eșuate și ruinate lângă docurile înalte și murdare.

Clădirile din centrul Portlandului, Capitala Lumii, înaltele și frumoasele cuburi noi de piatră și sticlă

răspândite printre peticele de verde, fortărețele Guvernului — Cercetare și Dezvoltare, Comunicații, Industrie, Planificare Economică, Controlul Mediului — se topeau. Deveneau moi și nesigure, ca un jeleu lăsat în soare. Colțurile se scurgeau deja pe lateral formând mari pete cremoase.

Funicularul mergea repede și nu oprea în stații: probabil s-a întâmplat ceva cu cablul, gândi Heather fără vreo implicare personală. Se legănau rapid peste orașul dizolvându-se, destul de jos ca să-i audă huruitul și țipetele.

Când vagonul urcă, Muntele Hood apăru în vedere, înapoia capului lui George, cum stătea cu fața spre ea. Văzu lumina sinistră reflectată de fața sau poate de ochii ei, căci se întoarse imediat să se uite, să vadă giganticul con inversat de foc.

Vagonul se legăna sălbatic în abis, între orașul deformat și cerul fără formă.

— Nimic nu pare să fie în regulă astăzi, spuse o femeie departe, în spatele vagonului, cu voce puternică și tremurătoare.

Strălucirea erupției era oribilă și măreață. Vigoarea sa uriașă, materială, geologică era calmantă în comparație cu teritoriul gol care se întindea acum înaintea vagonului, la capătul superior al liniei.

Presentimentul care o cuprinsese pe Heather când coborâse privirea de la cerul de jad era acum o prezență. Era acolo. O zonă, sau poate o perioadă temporală, un fel de pustietate. Era prezența absenței: o entitate necuantificabilă lipsită de calități, în care toate lucrurile cădeau și din care nimic nu mai ieșea. Era ceva oribil, și nu era nimic. Era o cale greșită.

Acolo intră George când funicularul opri la stația terminus. Se uită în urmă la ea, strigându-i:

— Așteaptă-mă, Heather! Nu veni după mine, nu veni aici!

Dar cu toate că ea se strădui să-l asculte, spațiul veni peste ea. Se extindea rapid dinspre centru. Descoperi că toate lucrurile dispăruseră și că ea era pierdută în întunericul panicii, strigând numele soțului ei, fără voce, pustiită, până se scufundă în balonul curbat în jurul propriei ei ființe și căzu pentru totdeauna prin abisul sec.

Prin puterea voinței, care este cu adevărat imensă atunci când se exercită în modul corect la momentul corect, George Orr găsi sub picioarele sale marmura dură a treptelor Turnului CEDFO. Mergea înainte în timp ce ochii îl informau că pășea pe ceață, pe nămol, pe trupuri în descompunere, pe nenumărate mici broaște râioase. Era foarte frig, totuși mirosea a metal încins și păr sau carne arsă. Traversă holul; literele de aur ale aforismului din jurul domului se scurseră o clipă pe lângă el, OM OMENIRE O O M E A. A-ul încercă să i se prindă de picioare. El sări pe un trotuar rulant cu toate că nu mai era vizibil pentru el; trecu pe escalatorul elicoidal și porni în sus către nimic, sprijinindu-se în continuare pe fermitatea propriei voințe. Nici măcar nu închise ochii.

La ultimul etaj podeaua era de gheață. Groasă cam de un deget și destul de transparentă. Prin ea se puteau vedea stelele emisferei sudice. Orr păși peste ea și toate stelele sunară puternic și fals, ca niște clopote crăpate. Mirosul de stricat era mult mai rău, făcându-l să se înăbușe. Continuă să meargă ținând mâna întinsă. Tăblia ușii de la intrarea în cabinetul lui Haber era acolo; nu o putu vedea, dar o atinse. Un lup urlă. Lava înainta spre oraș.

Merse înainte și ajunse la ultima ușă. O împinse. De cealaltă parte a ei nu se afla nimic.

— Ajută-mă, zise cu glas tare, fiindcă vidul trăgea de el, îl absorbea. Nu avea destulă forță să treacă singur dincolo de nimic, în partea cealaltă.

Simți în mintea lui un fel de încurajare greoaie; se gândi la Tiua'k Ennbe Ennbe, la bustul lui Schubert, la vocea lui Heather rostind furioasă: „Ce *dracu'*, George!" Părea să fie tot ce avea pentru a traversa neantul. Merse înainte. În timp ce pășea știa că avea să piardă tot ce avea.

Pătrunse în ochiul coșmarului.

O beznă rece clădită din frică, mișcându-se vag, rotindu-se, îl trăgea în lături, îl sfâșia. Știa unde se găsea Augmentorul. Întinse mâna lui muritoare în direcția în care se petreceau lucrurile. Îl atinse; pipăi în căutarea butonului de jos și îl apăsă o dată.

Apoi se ghemui, acoperindu-și ochii și ferindu-se, căci teama îi luase mințile. Când înălță capul și privi în jur, lumea exista din nou. Nu în stare bună, dar era acolo.

Nu se mai aflau în turnul CEDFO, ci într-un cabinet mai banal, mai neîngrijit pe care nu-l mai văzuse niciodată. Haber zăcea întins pe canapea, masiv, cu barba împungând în sus. O barbă din nou castaniu-roșcată, piele albă, nu gri. Ochii erau pe jumătate deschiși și nu vedeau nimic.

Orr trase de electrozii ale căror fire se întindeau ca niște limbrici între capul lui Haber și Augmentor. Se uită la aparat, cu toate modulele lăsate deschise; ar trebui distrus, se gândi. Dar nu avea idee cum s-o facă și nici voința de a încerca. Distrugerea nu era genul lui; iar o mașină e mai lipsită de vină, mai lipsită de păcat decât orice animal. Nu are nicio altă intenție decât cele ale noastre.

— Doctore Haber, zise scuturând puțin umerii mari și grei. Haber! Trezește-te!

După un timp, trupul cel mare se mișcă și se ridică în capul oaselor. Era vlăguit și moale. Capul frumos, masiv atârna între umeri. Gura era lăsată. Ochii priveau fix înainte în întuneric, în vid, în neființa din centrul lui William Haber; nu mai erau opaci, erau goi.

Lui Orr i se făcu frică de el, fizic, și se dădu înapoi.

Trebuie să obțin ajutor, se gândi, nu mă pot descurca singur... Părăsi cabinetul, ieși printr-o anticameră nefamiliară, alergă în jos pe scări. Nu mai fusese niciodată în acea clădire și habar n-avea unde se afla sau ce era. Când ieși în stradă, știu că strada se găsea în Portland, dar atât. Nu se afla în apropiere de Parcul Washington sau de dealurile din vest. Era o stradă pe care nu mersese niciodată.

Pustiul din ființa lui Haber, coșmarul eficient, radiind în afara creierului visând, desfăcuse conexiunile. Continuitatea care se păstrase întotdeauna între lumile sau liniile temporale visate de Orr acum se rupsese. Apăruse haosul. Avea amintiri puține și incoerente despre existența în care se găsea acum; aproape tot ce știa provenea din alte amintiri, din alte vise.

Alți oameni, mai puțin conștienți decât el, poate că erau mai bine pregătiți pentru această schimbare de existență: dar ei ar fi mai înspăimântați de ea, neavând nicio explicație. Ei ar descoperi lumea dintr-odată schimbată radical, ilogic, fără vreo posibilă cauză rațională a schimbării. Va fi multă moarte și teroare în urma visului lui Haber.

Și pierderi. Pierderi.

Știa că o pierduse; știuse încă de când păși afară, cu ajutorul ei, în vidul panicii care îl înconjura pe visător. Era pierdută împreună cu întreaga lume de oameni gri și cu clădirea uriașă și falsă în care alergase, lăsând-o singură în ruina și dizolvarea coșmarului. Ea dispăruse.

Nu încercă să caute ajutor pentru Haber. Pentru Haber nu mai exista ajutor. Nici pentru el însuși. Făcuse ceea ce oricum ar fi făcut. Mergea pe străzile confuze. După indicatoarele stradale își dădu seama că se afla în partea de nord-est a Portlandului, o zonă pe care nu o cunoscuse niciodată prea bine. Casele erau scunde și pe la colțuri se zărea uneori muntele. Văzu că erupția încetase; de fapt, nici nu începuse vreodată. Muntele Hood se înălța violet murdar pe cerul înserat de aprilie, adormit. Muntele dormea.

Visând, visând.

Orr merse fără nicio direcție, urmând o stradă după alta; era extenuat, așa că uneori își dorea să se întindă pe jos pe pavaj și să se odihnească puțin, totuși continua să meargă. Se apropia acum de o zonă cu clădiri de birouri, lângă râu. Orașul, pe jumătate dărâmat, pe jumătate transformat, o harababură de planuri grandioase și amintiri incomplete, mișuna ca un Bedlam; focul și nebunia alergau de la o casă la alta. Și totuși, oamenii își vedeau ca întotdeauna de treburile lor: doi bărbați jefuiau un magazin de bijuterii și pe lângă ei trecu o femeie care își ținea în brațe bebelușul zbierând cu fața înroșită, mergând hotărâtă acasă.

Oriunde o fi însemnând acasă.

CAPITOLUL 11

Lumina stelelor a întrebat Neființa:
„Stăpâne, exişti? sau nu exişti?" Însă nu a
primit răspuns la întrebare...

– Chuang Tse: XXII

Undeva în cursul nopții, când Orr încerca să-și găsească drumul prin suburbiile haotice spre Corbett Avenue, un extraterestru aldebaranian îl opri și îl convinse să-l însoțească. El îl urmă, docil. După o vreme îl întrebă dacă era Tiua'k Ennbe Ennbe, dar nu întrebă cu destulă convingere și nu păru să se supere când extraterestrul explică, foarte laborios, că pe el îl chema Jor Jor și el se numea E'nememen Asfah.

Îl duse la apartamentul lui de lângă râu, deasupra unui atelier de reparat biciclete și alături de Misiunea Evanghelică Speranța Eternă, unde era destul de aglomerat în acea seară. Peste tot în lume diferiților zei li se cerea, mai mult sau mai puțin politicos, o explicație pentru ceea ce se petrecuse între 6:25 și 7:08 după-amiază, ora standard a coastei Pacificului. Dulceag și discordant, „Stânca veacurilor" răsuna sub picioarele lor când urcară pe scara întunecoasă la apartamentul de la etajul al doilea. Extraterestrul sugeră să se întindă pe pat, fiindcă arăta obosit.

— Dormi și înfășoară ațele pe ghemul grijilor, zise.

— Să dorm și din întâmplare să visez; of, asta e problema, replică Orr. Era, se gândi el, ceva în modul bizar în care comunicau extratereștrii; dar se simțea mult prea obosit ca să-și dea seama ce. Tu unde o să dormi? întrebă, așezându-se greu pe pat.

— Niciunde, zise extraterestrul, glasul său lipsit de intonație divizând cuvântul în două întreguri egal semnificative.

Orr se aplecă să-și dezlege șireturile. Nu voia să murdărească lenjeria de pat a extraterestrului cu pantofii, n-ar fi fost frumos să răspundă astfel amabilității lui. Aplecarea îl făcu să amețească.

— Sunt obosit, am făcut multe azi. Adică, am făcut ceva. Singurul lucru pe care l-am făcut vreodată. Am apăsat pe un buton. A fost nevoie de întreaga voință, de forța acumulată în întreaga mea existență, ca să apăs pe blestematul de buton „Oprit".

— Ai trăit bine, zise extraterestrul.

Stătea într-un colț, aparent intenționând să rămână acolo indiferent cât.

Nu stă acolo, se gândi Orr: nu în felul în care ar fi stat el, în picioare sau așezat sau culcat, nu în felul în care ar fi existat el. Stătea acolo în felul în care el însuși ar fi putut sta într-un vis. În sensul în care într-un vis cineva se află undeva.

Se întinse pe spate. Simțea clar mila și compasiunea protectoare a extraterestrului din partea opusă a camerei întunecoase. Îl privea, nu prin ochi, vedea o ființă cu viață scurtă, din carne, fără armură, o creatură ciudată, infinit de vulnerabilă, plutind în derivă prin golfurile posibilului: ceva ce avea nevoie de ajutor. Orr nu se supără. Avea

nevoie de ajutor. Slăbiciunea îl năpădi, îl preluă ca un curent marin în care se scufunda încet.

— *Er' perrehnne*, murmură, lăsându-se în voia somnului.

— *Er' perrehnne*, replică E'nememen Asfah fără vreun sunet.

Orr dormi. Visă. Fără probleme. Visele lui, ca valurile mării adânci departe de orice țărm, veneau și plecau, se ridicau și cădeau, profunde și inofensive, nespărgându-se nicăieri, neschimbând nimic. Își dansară dansul alături de toate celelalte valuri în oceanul ființei. În somnul său uriașele țestoase marine verzi se scufundau, înotând cu inepuizabilă grație greoaie prin adâncuri, în elementul lor.

La începutul lui iunie, copacii erau plini de frunze și trandafirii înfloreau. În tot orașul, cei mari și demodați, țepoși ca niște buruieni, numiți trandafiri de Portland, înfloreau roz pe tulpinile lor cu ghimpi. Lucrurile se stabilizaseră destul de bine. Economia își revenea. Oamenii își îngrijeau peluzele.

Orr se afla la Azilul Federal pentru Boli Mentale din Linnton, puțin la nord de Portland. Clădirile, construite la începutul anilor 1990, se ridicau pe o faleză semeață deasupra întinderii apelor râului Willamette și a eleganței gotice a Podului St John. Fuseseră teribil de înghesuite la sfârșitul lui aprilie și în mai din cauza epidemiei de crize psihice care urmase inexplicabilelor evenimente cunoscute acum sub numele de „Ruptura"; însă după aceea se răriseră și rutina azilului revenise la norma sa oricum extrem de aglomerată și la lipsa de personal.

Un angajat înalt cu voce blândă îl conduse pe Orr în sus pe scări până la camerele cu un singur pat din aripa de nord. Ușa care ducea în acea aripă și ușile tuturor

camerelor din ea erau grele, cu un mic vizor la înălțimea ochiului, și toate erau încuiate.

— Nu pentru că ar fi turbulent, spuse angajatul în timp ce descuia ușa din capătul coridorului. Nu a fost niciodată violent. Dar are un efect negativ asupra celorlalți. Am încercat să-l punem într-o cameră cu două paturi. N-a mers. Celorlalți le era frică de el, n-am mai văzut așa ceva. Toți sunt afectați de ceilalți, intră în panică, au coșmaruri și așa mai departe, dar nu în felul ăsta. Le era frică *de el*. Zgâriau ușile noaptea ca să scape de lângă el. Și nu făcea nimic altceva decât să zacă acolo. Mă rog, aici ajungi să vezi totul, mai devreme sau mai târziu. Bănuiesc că lui nu-i pasă unde se află. Am ajuns.

Descuie ușa și intră în cameră înaintea lui Orr.

— Ai un vizitator, doctore Haber, zise.

Haber era slab. Pijamaua în alb și albastru atârna pe el. Părul și barba îi fuseseră tunse scurt, dar bine îngrijite și curate. Stătea așezat pe pat și privea în gol.

— Doctore Haber, începu Orr, dar vocea i se stinse; simțea o milă cumplită, și teamă. Știa la ce privește Haber. Văzuse el însuși. Privea lumea de după aprilie 1998. Privea o lume greșit înțeleasă de minte: visul cel urât.

Într-un poem de T.S. Eliot apare o pasăre care spune că omenirea nu poate suporta prea multă realitate; dar pasărea nu are dreptate. Un om poate îndura întreaga greutate a universului timp de optzeci de ani. Irealitatea nu o poate îndura.

Haber era pierdut. Pierduse contactul.

Orr încercă din nou să vorbească, dar nu-și găsi cuvintele. Dădu înapoi, și angajatul, conștiincios, închise și încuie ușa.

— Nu pot, zise Orr. Nu există nicio cale.

— Nicio cale, repetă angajatul. Mergând pe coridor, adăugă cu glasul lui blând: Doctorul Walters îmi spune că a fost un om de știință foarte promițător.

Orr se întoarse în centru cu vaporul. Transportul era încă destul de confuz; bucăți, rămășițe și începuturi a vreo șase sisteme de transport public funcționau în neorânduială în oraș. La Reed College exista o stație de metrou, dar nu și metrou; funicularul către Parcul Washington se oprea la intrarea unui tunel care înainta pe jumătate sub Willamette, apoi se oprea. Între timp, un întreprinzător reechipase câteva din vapoarele care făceau tururi pe Willamette și Columbia și le folosea drept feriboturi ce aveau curse regulate între Linnton, Vancouver, Portland și Oregon City. Era o călătorie plăcută.

Orr își luase liber la prânz pentru vizita la azil. Patronul lui, extraterestrul E'nememen Asfah, nu dădea importanță orelor lucrate și îl interesa numai rezultatul muncii. Când se muncea era problema personală a celui care muncea. Orr făcea o mare parte din munca lui în minte, stând în pat pe jumătate treaz timp de o oră înainte de a se scula dimineața.

Era ora trei când se întoarse la Chiuveta din Bucătărie și se așeză în fața planșetei din atelierul său. Asfah era în showroom, așteptând clienții. Avea un personal format din trei designeri și contracte cu diverse manufacturi care produceau echipament de bucătărie de toate felurile, oale, vase de gătit, aparatură, unelte, totul în afară de instalațiile mari. Industria și distribuția fuseseră lăsate în mare dezordine de Ruptură; guvernele naționale și internaționale fuseseră atât de înnebunite timp de săptămâni întregi, încât starea de *laissez faire* se instalase de la sine, iar micile firme private care reușiseră să meargă înainte sau

să înceapă afaceri în acea perioadă aveau o poziție bună. În Oregon multe din acele firme, toate ocupându-se de bunuri materiale de un fel sau altul, erau conduse de aldebaranieni; erau buni manageri și vânzători extraordinari, cu toate că trebuiau să angajeze personal uman pentru toate muncile manuale. Guvernului îi plăceau pentru că acceptau de bunăvoie constrângerile și controalele guvernamentale, căci economia mondială își revenea treptat. Oamenii chiar vorbeau din nou despre produsul național brut, iar președintele Merdle prezisese întoarcerea la normal cam în jurul Crăciunului.

Asfah vindea și en-gros și en détail, și Chiuveta din Bucătărie era populară pentru obiectele sale solide la prețuri rezonabile. De la Ruptură, gospodinele, remobilând bucătăriile curioase în care se pomeniseră gătind în acea seară de aprilie, veniseră în număr tot mai mare. Orr căuta printre niște eșantioane de lemn din care să facă tocătoare, când auzi pe cineva spunând:

— Aș vrea un bătător de ouă din acelea.

Și pentru că vocea îi amintea de vocea soției lui, se ridică și se uită în showroom. Asfah îi arăta ceva unei femei de culoare, de înălțime medie, cam la treizeci de ani, cu păr negru scurt și sârmos pe un cap cu o formă frumoasă.

— Heather, zise și înaintă.

Ea se întoarse. Se uită la el un timp care păru foarte lung.

— Orr, constată ea. George Orr. Corect? Unde ne-am cunoscut?

— În... Ezită. Nu ești avocat?

E'nememen Asfah stătea uriaș în armura lui verzuie, ținând un bătător de ouă.

— Nu. Secretar juridic. Lucrez la Rutti și Goodhue, în Pendleton Building.

— Asta trebuie să fie. Am fost odată acolo. Îți... îți place ăsta? Eu l-am proiectat. Luă altul din cutie și i-l arătă: Uite ce echilibru are. Și lucrează repede. De obicei fac sârmele prea întinse sau prea grele, peste tot cu excepția Franței.

— Arată bine. Am un mixer electric vechi, dar voiam măcar să am un tel atârnat pe perete. Lucrezi aici? Nu era așa. Acum îmi amintesc. Lucrai într-un birou de pe Stark Street și te duceai la un doctor pentru Terapie Voluntară.

El habar n-avea ce sau cât de mult își amintea ea, nici cum să le potrivească între propriile lui memorii multiple.

Desigur, soția lui avusese pielea gri. Se spunea că și acum mai existau oameni gri, mai ales în Middle West și în Germania, dar majoritatea celorlalți reveniseră la albi, negri, ciocolatii, roșii, galbeni și metiși. Soția lui fusese o persoană gri, o persoană cu mult mai drăguță decât asta, se gândi el. Această Heather ducea o geantă mare neagră cu încuietoare de alamă și probabil o sticlă de brandy înăuntru; era o dură. Soția lui fusese neagresivă și, deși curajoasă, timidă în comportament. Aceasta nu era soția lui, ci o femeie mai feroce, animată și dificilă.

— Așa e, spuse el. Înainte de Ruptură. Am... De fapt, domnișoară Lelache, stabilisem o întâlnire la prânz. La Dave's, pe Ankeny. N-am mai ajuns.

— Nu sunt domnișoara Lelache, ăsta e numele meu de fată. Sunt doamna Andrews.

Îl privi curioasă. El înfruntă realitatea.

— Soțul meu a fost ucis în războiul din Orientul Apropiat, adăugă ea.

— Da, făcu Orr.

— Tu ai proiectat toate lucrurile astea?

— Majoritatea uneltelor. Și oalele de gătit. Uite, îți place asta?

Ridică un ceainic de aramă, masiv și totuși elegant, proporționat în funcție de necesități ca o navă pentru navigație.

— Cui nu i-ar plăcea? replică ea, întinzând mâinile. I-l dădu. Ea îl cântări și îl admiră. Îmi plac obiectele, zise.

El aprobă din cap.

— Ești un adevărat artist. E frumos.

— Domnul Orr este expert în lucruri tangibile, interveni proprietarul, vorbind fără intonație prin cotul stâng.

— Ascultă, îmi amintesc, spuse Heather subit. Bineînțeles, era înainte de Ruptură, de asta e totul confuz în mintea mea. Tu visai, adică tu credeai că visezi lucruri care se adeveresc. Nu-i așa? Și doctorul te făcea să visezi tot mai mult, și tu nu voiai asta, și căutai un mod de a scăpa de Terapia Voluntară cu el, fără să fii pocnit cu o Obligatorie. Vezi, îmi amintesc. Ai reușit să fii trimis la un alt psihiatru?

— Nu. M-am descotorosit de ei, zise Orr și râse. Râse și ea.

— Ce-ai făcut cu visele?

— O... continui să visez.

— Credeam că poți schimba lumea. Asta-i tot ce poți face pentru noi — harababura asta?

— Va trebui să fie de ajuns, spuse el.

Și el ar fi preferat mai puțină harababură, dar nu depindea de el. Și cel puțin o avea pe ea. O căutase cât putuse de mult, nu o găsise, și se întorsese asupra muncii lui căutându-și alinare; nu-i oferise prea multă, dar avea munca pe care era potrivit să o facă, iar el era un om răbdător. Însă acum suferința tăcută și seacă după soția lui trebuia să înceteze, căci se afla acolo în fața lui, acea străină feroce, recalcitrantă și fragilă, pentru a fi cucerită din nou.

O cunoștea, o știa pe străina lui, știa cum s-o facă să vorbească și cum s-o facă să râdă. În cele din urmă, întrebă:

— Vrei să ieșim la o cafea? E o cafenea alături. Am o pauză.

— Pauză pe naiba, zise ea; era cinci fără un sfert. Îi aruncă o privire extraterestrului. Sigur că mi-ar plăcea o cafea, dar...

— Mă întorc în cinci minute, E'nememen Asfah, îi zise Orr patronului și se duse să-și ia haina.

— Ia-ți liber toată seara, propuse extraterestrul. E timp. Sunt reîntoarceri. Să mergi înseamnă să te întorci.

— Mulțumesc foarte mult, zise Orr și-i strânse mâna șefului său. Înotătoarea mare și verde era rece în mâna lui umană.

Ieși împreună cu Heather în după-amiaza caldă și ploioasă de vară. Extraterestrul îi urmări din spatele vitrinei, așa cum o creatură marină ar privi dintr-un acvariu, văzându-i cum trec și dispar în ceață.